

CEIP 35

Minories ètniques, descripció de les minories:

Més de la meitat de l'alumnat ha nascut fora d'Espanya. N'hi ha una trentena de minories diferents. Un 205 del Magrib, un 10% del Centre i Sud-americà; un 8% d'Àsia i Oceania, Un 5% de la resta d'Africans un 4% del nord d'Àfrica, un 2% de la UE, un 2% d'Amèrica Llatina. Hi ha un 9% d'alumnes d'ètnia gitana.

(Presentació...)

Em podries explicar com definiu l'absentisme i els mecanismes de detecció que utilitzeu?

Mira, amb això de l'absentisme hi ha un punt fonamental que no es considera i que són les vacances dels pares. Aquest és una qüestió fonamental, perquè llavors són sempre els últims als que els donen les vacances. El qual vol dir que com que durant el curs, els del país no les volen, volen el juliol i l'agost, doncs especialment els marroquins, els sud-americans, els indis i tot això, les vacances els hi donen durant el cicle d'escolaritat, i això és un problema súper greu.

Perquè agafen els nanos i se'ls porten al seu país d'origen?

Agafen les dones i els fills, no cada any perquè no tenen medis, però a la que poden fan les vacances durant el curs escolar. I d'això jo penso que l'administració és absolutament responsable. I que és un ítem que s'ha de considerar.

Quan dius que l'administració n'és absolutament responsable? A quina administració et refereixes, en particular...?

Home no se..., és que penso que en èpoques d'escolaritat del nen no es poden donar vacances als pares, i sobretot contemplant que si poden aniran al país d'origen... Perquè a més a més, si a un pare català li ve de gust anar a fer un viatge a Noruega, posem per cas, agafarà el nen, i si li donen vacances al Febrer se n'anirà, però no és el cas. El cas és que sempre ho pateixen els estrangers. I això hauria d'entrar, si no formant part de la llei d'estrangeria, dins d'alguna llei d'educació o del que calgui. Però penso que és molt injust que pateixin aquesta situació.

Això passa sovint?

Contínuament. Perquè mira, aquest nen ...amb 34 faltes. I altres més. Per exemple, hi ha una índia que a veure... no sé si és de primer o de tercer... deu ser de P5. Bé, doncs aquesta nena va faltar un mes llarg. Ara no la trobo, però va faltar un mes llarg. I clar... Veus, per exemple, aquesta nena que és argentina, del 16 de Novembre al 24 de Desembre ha estat a l'Argentina. Doncs lògicament, quan es hi donen les vacances. I jo penso que això s'ha de contemplar, perquè sinó no serveix de res tot el programa que nosaltres fem d'absentisme. Perquè si nosaltres estem a sobre del nen que falta quatre dies al mes per negligència dels pares, jo a l'altra nena l'he de contemplar com un absentisme greu. Però els pares no en tenen cap responsabilitat. I qui la té? Doncs l'administració, que no estableix unes lleis que siguin prou justes per als immigrants, en aquest sentit. M'imagino que el ministeri de treball, o d'immigració, o del que sigui, això no se'ls ha ocorregut, però això ens passa molt sovint, i pensa que tenim entre tenim entre 18,19,23 països diferents.

Bé, doncs això és el que es viu aquí al barri, que és lògic que sigui el que vingui a l'escola. Llavors jo penso que això hauria de canviar, i que Educació seria un tema que hauria de reclamar. Jo no sé a qui, ells ho sabran, que són els polítics. Però a algú se li hauria de reclamar. Llavors hi ha un problema, per exemple, d'un absentisme greu d'una família gitana, però que bé... A veure, falten dades del cicle mitjà ja que la tutora es va negar a passar un full d'absències, va dir que si volia que mirés jo la llista. I li vaig dir que molt bé, que no tingués por que jo ja ho faria. O sigui, al cicle mitjà us poso nois i noies, però a nivell d'absències no està contemplat.

Vols dir que al cicle mitjà l'absentisme està infra-representat perquè no hi ha dades?

Exacte. En aquesta escola, si vols portar els temes greus al moment, els has de resoldre, i mai a la vida m'he pogut posar a fer adequadament un treball.

Mira aquí el que és absentisme recurrent per fer feines o tenir cura de germans petits, en el cas de les nenes n'hi ha, però abans hi havia més. Aquests s'han solucionat, perquè normalment et trobes que l'utilitzen les famílies estrangeres i per necessitat. Ara jo enlloc de dir-ho a la Guàrdia Urbana, els hi deia que tinc l'obligació de cridar a la Policia quan els nens faltin. I clar, quan anomenes la Policia, com que molts no tenen papers, venen immediatament. És una manera. (...)

De nanos gitanos n'hem tingut sempre quatre o cinc. Quatre. Doncs aquests gitanos, en els moments en que ens van arribar a l'escola, tenien un absentisme d'un 99'6%. Que jo, que em perdonin les escoles on anaven, que tinguessin temps de buscar el tant per cent i en canvi no tinguessin temps per fer res perquè els nens assistissin a l'escola! A mi això em sobta molt. Aquí hem aconseguit, amb un treball d'aquells de fins i tot anar-los a buscar a casa, que al final els nanos vinguessin. Pensa que eren nanos que fins i tot patien una desnutrició absoluta.

Mira aquí en la fitxa t'he posat els recuperats. Però dels no recuperats no en queda constància, no?.

Bé, es fa la diferència respecte els que teniu: en teniu 27 i 2 de recuperats.

Hi ha molts nens en què l'única forma de recuperació seria agafar la família i... Normalment són mares solteres que es dediquen a la prostitució i coses així. Agafar la família i fer un toc d'atenció de dir "escolti, si el seu nen falta un dia a classe, li retirem la tutela." Però la Direcció General d'Atenció a la Infància funciona tot el malament que vulguis. Fatal.

Perquè?

Per desídia total. Jo penso que sí. Hi va haver un suïcidi d'una nena que va ser absoluta desídia de l'assistent social. No es va suïcidar aquí, es va suïcidar en un centre de la Generalitat. A més a més era una nena que era una meravella, i la van posar en un centre allà a Vallvidriera, es diu ..., no sé si el coneixes, és on hi van a parar tots els delinqüents menors de setze anys. Perquè els altres ja van a la presó. Delinqüents, drogaaddictes, etc. La nena es va tirar d'un tercer pis a baix. I es va tirar perquè ho havia avisat: "si em torneu a la família em suïcidaré." La van voler retornar i va dir

"sí?, doncs aquí estic jo." I jo havia parlat amb l'assistenta social de Direcció General que s'ocupava del cas i li vaig dir "escolta, que no hi ha famílies d'acollida? Cada un dels mestres de l'escola podem i volem fer una acollida d'aquesta nena, o sigui que no hi ha problema, en aquest sentit." I bé, que si em pensava que jo li havia de dir com havia de fer la feina... Un desastre. Llavors, per por, de vegades nens pels que tu et jugues el coll, perquè després estàs amenaçat de mort durant...

Ah . sí?

Home, això mira. M'han hagut de posar moltes vegades vigilància policial però a base de bé, i una vegada em van "cascar." És així, és la realitat. Vull dir que l'EAIÀ no... "no, no, això ho has vist tu i ho has de denunciar tu." Llavors fas la denúncia, els pares el porten a Direcció General, el nen absolutament claríssims que l'havien cremat amb cigarrets, i per por llavors ells diuen que no, que accepten que siguin grans que li van sortir l'estiu passat.

I per què et sembla que es produeixen aquestes situacions?

No s'explica. Perquè tant se'ls hi en fot, m'entens? Perquè jo penso que tot el que s'està fent són paperasses. Per això moltes vegades em nego a fer... És paperassa que no té més sentit que el de mantenir en els seus llocs de treball, sense fer res o passant del tema, de la gent que hi estigui. Perquè dins d'una altra cosa no... M'entens? I després diran que som funcionaris i que tenim moltes vacances i que... no, és que és així. I clar, la diferència és claríssima: que ells estan en un despatx i que tu estàs aquí, veient-los cada dia. Home, jo no crec que fossin tan males bèsties que si els tinguessin al seu davant no reaccionessin. M'entens? Vull pensar que la diferència és aquesta. Ara, jo crec que encara que no els tinguin al davant, per això ocupen un càrrec polític com el que estan ocupant. Dir-los hi així de clar.

Vosaltres sou un CAEP, que us aporta ser un Centre d'Atenció Educativa Preferent?

Doncs mira, després de protestar molt...

Jo feia catorze anys que demanava que l'escola fos d'atenció educativa preferent, i no ens ho van concedir fins l'any passat. Aquesta ja la primera, i la raó era que estàvem massa al centre de Barcelona. Vull dir que per ells una escola no és d'atenció preferent si no està a la perifèria, als suburbis, i jo penso que hi ha tan poca gent d'ensenyament que toqui realment la realitat...

Be, per centrar-nos una mica en les qüestions específiques d'absentisme, en la primera part de l'entrevista tenia pensat tractar la definició de l'absentisme, els mecanismes de control..., si teniu algun registre general...

Cada mes es fa un recull de l'absentisme. La tutora passa llista pel matí i per la tarda, i quan detecta un cas... Bé, a final de mes, si no és per exemple un cas greu que falti que falti, per exemple, una setmana seguida. I segons quin nen, que ja sabem que és absentista, a la que falta un dia ja m'ho diu. I aquesta gent normalment no tenen telèfon, amb el qual faig un contacte a través dels Serveis Socials. Serveis Socials els hem espavilat molt. Hi va haver una educadora que era una meravella, i aquella va assentar bastant càtedra. I després, jo sempre amb l'amenaça de dir "escolta, o us bellugueu o..." Vull dir que com aquell qui diu, jo sempre fent de mafiosa.

Perquè els casos d'absentisme que teniu són casos que requereixen la intervenció dels Serveis Socials?

Sí, sí. I de l'EAIA, i de Direcció General... Però l'EAIA va molt atapeït, Direcció General... Saps què passa? Jo penso que el problema fonamental és que com que no tenen els nens al davant i no tenen la problemàtica al davant, per ells no és tan greu el que està passant. Mira, la DGAI, pel fet de no tenir els nens al davant, és com si tinguessin menys urgència. Tenen números, són números. Fora que no hi hagi una violació claríssima, que a més a més ha de detectar l'escola, però són nens que normalment estan dins dels estudis de l'EAIA, i coses d'aquestes així, doncs dius allò altre esperem que millori. I tot hi haver violacions i tot esperen a donar nens en acollida, que no és cert que no hi hagi famílies, perquè jo els hi he donat famílies amb noms i cognoms, DNI, telèfons i de tot, i no les utilitzen. I estan esperant que la mare es regeneri i etc. Per mi és la quadratura del cercle. I llavors dius bé, no sé quina importància té fer aquests números, quan ells clar, si no és un cas gravíssim de violacions o de coses d'aquestes així... Mira, aquest nano, que és un nen d'altíssim risc: cinc faltes i un matí, una falta i cinc matins, set dies i sis matins, tres i quatre matins... Que dius: no són un gran absentisme, però tot junt et suma com per no haver-li de donar l'escolarització. I a més a més tots aquests casos et desgavellen tot el que tu puguis fer amb la resta del cures.

Quan dius que no se li hauria de donar l'escolarització què vols dir exactament?

Doncs que...jo penso que aquest nen hauria de repetir curs.

De donar-li una valoració negativa, vols dir?

Ni positiva, és com si aquest nen no ha assistit suficientment a classe.

I això es fa?

A la pràctica no, què vols que fem...

Hi ha alguna cosa regulada respecte a això?

No, no hi ha una regulació. En el fons interessa més saber els números...

Home, si el senyor Pujol va dir que el 90% del fracàs escolar era responsabilitat de les famílies i l'endemà li van fer dir que bé, que no el van entendre, que no volia dir allò... Què vol dir? Hi ha un president de la Generalitat que el fan que rectifiqui quan és el millor que jo li he sentit dir mai... I el respecte molt com a polític, estaré d'acord o no amb les seves idees, però com a polític el respecte moltíssim. I dius bé, és el millor que jo li he sentit dir, cosa que no ha dit cap més polític. Però l'endemà el van fer rectificar, i públicament, eh?

I per què li van fer rectificar?

Home, per pressions que hi havia.

Com el va explicar aquest fracàs?

Home, si aquest fracàs, per motius que la família desconnecta, es fa igual als Jesuïtes de Sarrià, perquè els conec, i als Escolapis i a tot arreu. Vull dir que no és que la família es desocupi del nen només a la classe baixa, perquè deixar-lo amb quatre minyones també és despreocupar-se d'ell. I aquell nen fracassa en els estudis i sobretot en la formació com a persona. Llavors dius "a què juguem?" Que m'ho expliquin... Perquè a sobre els funcionaris som nosaltres. Potser sí que al final el millor és que fem de funcionaris i diguem mira, tu, no cal ni fer graelles d'absències ni fer... I quan t'arribi un paper que hi posi els números, poses el que et vingui de gust i fora, s'ha acabat. Què hem de fer?

Quin tipus de seguiment feu, com escola, en el tema de l'absentisme?

Mira, l'absentisme el porta el tutor, el tutor me'l passa a mi directament...

El tutor fa el contacte amb la família o el fas tu?

Normalment de l'absentisme sí. O sigui, el tutor manté contínuament reunions amb les famílies, quan vénen. I llavors, quan no hi ha manera que vinguin, jo els hi faig un paper dient que o vénen o el nen no podrà entrar a l'escola, així de clar. Cosa que també és legal. Perquè dius, d'alguna manera t'avisos.

I vénen?

Home, llavors normalment vénen. És la única manera de solucionar les coses.

Els hi envieu una carta per correu?

No, pel nen, i com que a més a més la mare el ve a deixar, o la tieta, o la veïna, o la cosina, o la germana gran. No és legal? Doncs bé, que busquin mesures legals que els obligui.

I quan de la família no se'n sap res i del nano tampoc perquè no ve?

Ho comuniquem als Serveis Socials. I fins i tot en altres casos en els que la família va venint i va faltant...

Per tant, el tutor passa llista pel matí i per la tarda, i quan es detecta un cas... a la mínima que falta ja se'm comunica directament: "Ha faltat aquest, avui." I llavors ja et bellugues. Perquè el que no pots fer és que ho porti tot el tutor o la tutora. Des d'Inspecció pretenien que ho portés la noia de Compensatòria, però clar, és una persona que no coneix els nanos, no coneix a les famílies... Ve dos matins o un dia i mig a la setmana, vull dir que penso que no hi ha raó de ser i penso que és un tema fonamental que a mi m'agrada, precisament perquè no se m'escapi de les mans, portar-lo jo directament.

Fa molt de temps que feu aquest registre mensual...?

Sí.

Perquè?

El problema de l'absentisme l'hem tractat sempre. Fa molts anys, des del principi d'estar jo a la direcció fa dotze anys.

Hi ha un protocol de zona sobre el tema?

No.

Cada escola funciona de manera una mica autònoma, en aquest aspecte?

En aquest sentit sí. Saps què passa? Que hi ha moltes escoles que el posar tot l'absentisme els hi és com una mica humiliant, perquè deuen pensar que no funciona prou bé. És el que et deia abans, a que la gent li molesta haver de dir que la seva escola posem, que no és el cas però bé, que hi ha droga, que hi ha nens violats, que això sí que ha sigut el cas, eh? O com una nana, que dirigia una xarxa de prostitució infantil amb dotze anys. I tot això no es vol dir. Jo no faig cap mena de publicitat. Quan va sortir allò del barri, tothom pensava que era la nostra escola, i nosaltres vam dir... Primer que no ho érem, segon que si ho érem no ho diríem, i tercer que si sabés qui era, que ho sabia, que tampoc ho diria. Vull dir que aquí, de sortir del despatx no ha sortit. En canvi, es tracta. Les coses es solucionen. Les que es poden solucionar, és clar, sense una llei que no digui que el pare que tingui el nen un absentisme tal, o que no té un interès, se li pot arribar a retirar la tutela del nen... Dius és que nosaltres estem desvalguts del tot. Podríem dir que hi ha un buit legal. A veure, hi ha molta legislació, però la legislació que se'ns hauria de donar hauria de ser molt menys política, el qual vol dir molt més clara, molt més escueta, i molt més profunda. I molt més decisiva, eh? I que tot allò altre es posar "parches." Veus que sí que està contemplat, aquí, però no tens ni un marc clar ni el poder suficient com per dir "escolti senyora, a vostè..." El poder aquí me'l prenc jo fent veure que el tinc. Perquè dic que avisaré a la Policia, "equivocant-me", dient la Policia Municipal, no? Dient la Guàrdia Urbana. Però clar, mires que ells ho entenguin des d'un altre punt de vista.

Ja, jugues una mica amb l'ambigüitat?.

Exacte. I penso que no ens caldria, a nosaltres, això. Que el paper que a nosaltres ens correspondria seria detectar els casos d'absentisme, però que els resolguin des de Serveis Socials o des d'allà on calgui. I que si hi hagués un tipus de lleis més clares al respecte, ni caldrien tants Serveis Socials, perquè els pares ja s'espavilarien més.

Una vegada vosaltres deriveu un cas als Serveis Socials i aquests es posen en contacte amb la família, com esteu al corrent de l'evolució del cas?.

No, ens coordinem, vull dir que ens truquem i establim contacte de forma contínua. Aquest noi havia estat dos mesos en excedència perquè va perdre un fill, ahir es va reincorporar i avui, com ja estava "al tanto" de tots els casos, m'ha trucat per dir-me això.

Vols dir que us aneu trobant?.

Sí, sí, contínuament.

Hi ha algun tipus de comissió o alguna instància de trobada institucionalitzada?

Sempre ens trobem aquí, de manera regular.

Vénen una vegada al mes encara que no hi hagi problemes, però a la que sorgeix un problema l'educador cita als pares i vénen aquí. I si cal a l'EAIA o el que sigui.

Em deies que aquest registre fa temps que el teniu. Teniu algun tipus de protocol de traspàs de la informació de vosaltres cap a l'administració local, cap a Serveis Socials, o cap a l'administració educativa?

Normalment és verbal, perquè sinó no donaríem l'abast. A més hi ha una coordinació molt bona. En aquest sentit estic molt contenta.

I es comuniquen els casos a Inspecció?

Doncs no. Cap, i no només a nivell d'absentisme, sinó a nivell de qualsevol altre problema. Això amb la inspectora ho he comentat moltes vegades, dius "home, jo t'ho comento i t'envio la nota però a títol de referència perquè tu ho sàpigues." Però saps que davant d'un funcionari, per exemple, ningú té cap poder.

Però i si a aquest nen absentista li passés alguna cosa durant l'horari escolar?

Bé, però com que ja està comunicat i reflectit aquí, i a final de curs ja... Home, de tant en tant ve la inspectora i ho revisem. Però vull dir que sistemàticament a final de curs queda reflectit en uns papers dins de la memòria, i s'ha acabat.

Però si es dona el cas d'un nano, posem per cas un absentista que està al carrer, i que la família no ho sap i aquest nen li passa alguna cosa ...?

Pensa que en el fons el càrrec d'inspector és més un càrrec tècnic que de responsabilitats, eh? Vull dir que d'això, en realitat, qui en té la responsabilitat som o nosaltres, o l'escola, o Serveis Socials i la família. bé, per mi directament el té la família.

Tu fa molts anys que estàs en aquesta escola, i per tant tens una visió de com ha anat variant des del tipus de població i el tema de l'absentisme. Vull dir que l'absentisme que hi ha ara en relació a l'absentisme que podia haver fa uns anys, com ha variat?

Ui, ha millorat moltíssim. No només l'absentisme sinó el nivell pedagògic... tot. I ha millorat gràcies a que, per una altra banda, almenys en aquesta escola, hem protestat moltíssim a l'administració educativa, i des d'aquí han vist la realitat. Aquí ha vingut varies vegades la directora general, l'any passat fins i tot amb el síndic de greuges, amb un congressista, amb un diputat... I vull dir... Estem molt contents del funcionament de l'escola precisament pel que et deia abans, que és una escola absolutament d'integració, que hi ha tot tipus d'ètnies, tot tipus de classes socials, de nivells culturals i econòmics.

I això com s'aconsegueix?

Jo penso que treballant molt, i treballant molt les famílies... I la gent ho veu, quan una escola funciona o no. Mira, jo et diria que més que anar disminuint cada any, va disminuint a mesura que els nanos van entrant i es va tractant a les famílies. Perquè a més a més és molt difícil que a un nano per exemple dominicà, que allà es passen la vida al carrer pel clima i per moltes coses, centrar-lo aquí en els estudis i ... amb qualsevol tipologia fora de l'occidental.

Es pot dir que el tractar el tema de l'absentisme a l'educació infantil serveix com a mesura de prevenció. Nosaltres tractem de la mateixa manera obligatòria com si fos a la primària, perquè vol dir que si no es tracta a infantil, a primària t'arriben els nens sense les bases de tres anys a l'escola, etc. En realitat un nano que te'l matriculin als cinc anys, pel treball que es fa en aquesta escola, es podria considerar un nen d'escolarització tardana, m'entens? Perquè ja t'arriba amb unes mancances que no les podràs suplir mai. Perquè a més a més, la família que no s'ha preocupat en matricular-lo abans vol dir que des de casa tampoc ha tingut cap interès en... Vull dir que no li ha posat cap interès, eh?

Parlant d'incorporació tardana, en teniu molts de nanos d'incorporació tardana?

Bastants, sí. Mira, per exemple aquesta família gitana que et deia de l'any passat, doncs quatre de cop. Més dos xinesos, més... et pot arribar el que vulguis. Ucraïnà, iugoslau...

Quins tipus de suport teniu per incorporar un nano d'incorporació tardana que ve d'un país del qual la llengua... Suport lingüístic...

Mira, abans, fa dos anys i mig, va canviar el sistema el sistema de Compensatòria. Aquí abans teníem un especialista d'una revista que era una meravella, però pel que es veu a l'administració no els hi va agradar com va presentar el seu projecte. I era una persona que és clar, primer que coneix el món islàmic (no l'àrab), la llengua àrab de meravella, el berber també una mica, el xinès el coneix absolutament... És una persona que les seves vacances han sigut... li ha donat per formar-se en aquest sentit. I aquest noi, pel que es veu, doncs no era prou vàlid.

Estava integrat a la plantilla com a professor de Compensatòria?

Sí, com a professor de compensatòria. Però el van treure del programa. Aquest noi va iniciar el programa de Compensatòria a demandes meves fa divuit anys. Bé, jo el feia des de fa divuit anys, però ell feia catorze anys que estava a l'escola. Ara ja en fa dos que no hi és. I així funciona. Perquè ell feia el tractament amb el coneixement que ell té de la cultura àrab, un tractament molt aprofundit de tot el món àrab i de la família àrab. I llavors hi havia molta més relació de les famílies àrabs amb l'escola, cosa que ara s'ha trencat molt.

D'alguna manera, pel que m'estàs dient, aquesta persona us feia d'intèrpret o de mediador?

Sí, però bé, de mediador que tenies tota la seguretat que ho faria bé. I que a més a més no inclinaria la balança ni cap a una banda ni cap a l'altra. Perquè vulguis o no, els mediadora actuals que hi ha, que n'hi ha poquíssims, normalment són àrabs, per exemple, que són els que més conec, però vulguis o no tenen la base de les seves tradicions, i les seves tradicions no sempre congreguen fins i tot amb la justícia, amb els drets del nen. Són matisos diferents, si tu vols, que faran malbé un tipus de feina, però hi ha matisos que no arriben a cobrir-los. tot i així jo penso que són bastant vàlids.

I ara per tant la persona de Compensatòria quin tipus d'activitat fa a l'escola?

Dóna una mica de suport lingüístic... Tot i que també hi ha un programa de suport lingüístic de la Generalitat... Mira, la part de recuperació

d'aquests nens... normal. La part dura és la que falta. Nosaltres el suport lingüístic que tenim...és de Compensatòria. En teoria el de Compensatòria només hauria de col·laborar en projectes que volgués l'escola per prevenir nens de risc, com és l'absentisme, però jo no ho crec convenient perquè penso que és una persona que ni coneix a les famílies ni coneix als nens, si no coneix els nens i no coneix a les famílies poca cosa pot fer, si no són especialistes en temes inter-culturals com aquest noi que ho era...

Abans em comentaves casos de famílies que no vénen...

Mira hi ha famílies que aparquen els nens.
Això és el primer que els dic, que això no és cap pàrking, i menys de criatures.

Quin tipus d'acollida general feu a la família... quan ve per primer cop a l'escola?

Individual. Molt individualitzada perquè pensa que és fonamental que la família quan arribi vegi que l'escola està al seu servei. I de pas també se'ls diu els deures que ells tenen, se'ls dóna un reglament de règim intern, amb les obligacions, amb els trets, amb els deures i amb tot el funcionament de l'escola...I després la tutora ho reforça.

I amb aquelles famílies que no vénen?

Són precisament candidates d'absentisme.
Són les que haurien de venir. Pensa que a l'assemblea general de pares van venir dotze persones contant la junta de l'APA. I clar, arriba un moment en el que dius "bé, és que a vosaltres poca cosa us he de dir". Els que funcionen són els que vénen a l'escola.

I com es pot fer per...

D'entrada mira, les famílies més problemàtiques són les famílies que tenen una beca de llibres i de menjador i de coses així. Doncs escolta, oi que tots els contribuents col·laborem a que ells tinguin allò? Doncs escolta, que ells retornin alguna cosa, com pot ser l'obligatorietat de l'assistència a l'escola dels pares, que és de tipus psicològic, no pedagògic, no és per aprendre a llegir ni escriure ni tot això...És de suport sobretot en l'educació dels nanos. Això no s'ha aconseguit i fins i tot ens estem plantejant deixar córrer l'escola de pares, perquè surt caríssim, i per les cinc o sis persones que hi assisteixen com a màxim, doncs dius no val la pena que et cremis el cap tot l'any pensant d'on sortiran els diners per pagar aquesta psicòloga. I a més a més és un problema menys que tens pel que t'has de quedar un dia a la setmana. Menys estona aquí veient com es regula, com funciona l'escola de pares, i tot això.

Un altre problema greu que hi ha ... però fortíssim, sobretot dins de l'ètnia marroquí, és el conflicte entre filles i pares...que s'arriben a escapar de casa i tot, eh?.

Us arriben informes de l'EAP, de casos de nanos que per exemple vénen...d'una altra escola?

Sí, perquè a més a més tenim nanos de necessitats educatives especials, paralítics cerebrals, síndrome de Down...Ara bé, normalment pocs arriben, perquè des de P3 tenim la matrícula molt plena. Ara, els de l'EAP informes en fan.

Per atraure casos inicials d'absentisme teniu algun tipus de mesura prevista? En casos encara molt incipients, diguem-ne.

Es fa un tractament de parlar molt amb els pares i amb els nens també. I per tant molt sovint tenen més responsabilitat, aconseguixes molt més per part dels nens que dels pares.

Hem pots valorar els Serveis Externs a l'escola en quant al seu paper en relació a l'absentisme?

Mira, el CAPIP fatal.

Sí?

Fatal. No serveix per a res.

Quin problema específic hi ha amb el CAPIP?

Primer, que jo penso que el tipus de visita no és d'adequada. A part, inútil, perquè si a un psicòtic se'l visita una vegada cada mes i mig o cada dos mesos és com si no li fessis res. I llavors t'has d'espavilar a veure si t'accepten, si són casos molt greus, o remetre'ls al pediatra amb l'informe perquè el recondueixi al psiquiatre... Amb el Capip ha sigut com una barrera. A més demanes una hora de visita i no tenen pressa, vull dir... Igual que amb els nens, mai tenen temps.

Amb el Departament d'Ensenyament el vincle que teniu és a través d'Inspecció?

I de la delegada, i fins i tot de la directora general, fins i tot. Vull dir que són persones que es posen molt a l'abast quan veuen que tu treballes molt.

I l'EAP?

Molt bé, l'EAP. El que passa és que és absolutament insuficient. Un matí a la setmana per aquesta escola és impensable. I això que actualment tenim una noia que és súper treballadora... Ara, amb el personal de l'EAP, fins ara hi ha hagut molta rotació, jo penso... és que fa sis anys o així que l'EAP funciona a l'escola i cada any n'hem tingut una de diferent.

I la intervenció que fa Serveis Socials?

Penso que podria millorar, però...bé

I amb DGAI?

Mira, jo amb el suïcidi d'aquella nena vaig remoure cel i terra. Els hi vaig dir "sortirem a tots els diaris i sortirà l'Escola, però també sortireu vosaltres, eh?" I bé, això no els hi agrada.

Quines demandes faries a l'administració, sigui educativa, sigui la local, sigui els serveis de la infància...

Una mica, sobretot que se'ns tingués en compte als professionals que cada dia estem amb els nens a l'hora d'elaborar plans ... d'elaborar plans contra l'absentisme mateix, a l'hora d'elaborar en general una mica la legislació, i sobretot a l'hora d'escollir especialment, per

escoles d'aquest tipus, el professorat amb pinces. Que aquest any em temo que tampoc ens els deixen escollir. Ara, els que veiem que no funcionen, aquests te'ls has de menjar igual. O els que funcionen fatal, o els que...

Quin percentatge hi ha sobre el 100% de la plantilla que té la plaça definitiva?

Fatal una, de quinze.

I que el perfil no s'ajusti a les característiques, sense ser fatal?

Un altre. Però bé, que treballa a nivell d'escola, el que passa és que és més funcionari. Aquest any hem aconseguit que ens enviïn una substituta de més, perquè és un cas extra, això no ho facis públic. La directora general s'hi implica directament, ja et dic que quan veuen que una cosa funciona s'hi impliquen. El consell és un altre tema, perquè a aquest conseller encara no l'he captat, i com jo la major part de gent. L'altre fins i tot ha vingut a l'escola i de tot, eh? El que ara està a cultura, com es deia... el Pujals. Tindria els seus defectes o no defectes, però era molt més assequible, i era una persona que com a mínim demostrava un interès positiu. (...)

Quins requisits et semblen ineludibles pel problema de l'absentisme, per garantir una escolarització diguem-ne normalitzada?

Doncs mira, un d'ells és la formació de pares, i per tant la obligatorietat dels pares a assistir a una escola de pares. Perquè si no comencem a formar els pares, sobretot els que cal, pots fer miracles a l'escola, que a l'escola hi estan cinc hores i fan activitats extraescolars, i fan una hora més i si a més a més els tens castigats hi estan una hora més. Però vull dir, de set hores a vint-i-quatre n'hi ha moltes, que són les que estan a casa, que vol dir moltes hores de carrer. Això i després, sobretot, la implicació de la família. Aquesta per davant de tot. Que la família hagi de tenir a nivell educatiu una responsabilitat que no la té, que ningú li dóna, eh? Jo el que estic veient és que cada vegada se li treu, cosa que jo no deixaria que me la treïessin envers als meus fills: l'administració treu més responsabilitats a la família, i a més a més sense suplir-les. Perquè dius bé, ens posem en pla soviètic, dius els fills són de l'estat i això... Doncs mira, té la seva part molt negativa, jo penso que no és la manera de tractament, però algú assumeix les obligacions. Ara, aquí queda un buit que ningú tenim el poder de decisió sobre això.

Tinc una sèrie de qüestions molt puntuals per caracteritzar les escoles que formen part de l'estudi. Si haguessis d'explicar a uns pares... O sigui, si jo com a mare porto el meu nen o nena i demano quins són els trets que més caracteritzen aquesta escola des del punt de vista pedagògic. Dos o tres aspectes pedagògics que a tu et sembla que identifiquen l'Escola, què em diries?

Mira, una que des de l'escola donem a les famílies unes certes pautes de treball, que és un "treball" com és l'atenció al nen, el motivar-lo molt, el no anar amb el nen... això els hi deia jo l'altre dia als pares que han d'entrar els nens a P3, que no és portar pel carrer el nen a passejar, sinó poder... que el facin fixar de quin color és aquest cotxe, quantes rodes té el cotxe... Estimular-lo. Motivador-lo i una estimulació continuada, eh? Perquè t'arriben aquí que semblen nens que no hagin vist mai res. I continuen això en altres edats i en

altres nivells. Vull dir que hi hagués molta més comunicació dins de la família.

I en aquest sentit vosaltres doneu unes pautes a la família?

Sí, sí. I després avisar-los que és una escola en la que la Inter-culturalitat és una font de riquesa per tots, que a més a més integra a tothom, des de nens amb problemes de tota mena fins a nens que puguem dir fills d'advocats, o de metges, o de catedràtics, o de qualsevol estatus cultural i econòmic. I que bé, que pretenem que sigui una escola molt múltiple però que tothom surti amb uns trets bàsics. Donant preeminència a la part de persona fins i tot més que a la pedagògica. I això que tenim molta cura de la pedagògica, però la fonamental pensem que és la formació com a persones.

Des del punt de vista d'aquesta atenció o reconeixement d'aquesta diversitat social, cultural, etc., em pots donar algun exemple de com es treballa, això?

Doncs mira, és un treball fet des de primers de curs en què tots els nens diuen d'on són, d'on vénen, com es parla a casa seva... Molts no parlen i no ho poden dir, i llavors la professora el supleix: "aquest nen ve del Marroc i per això encara no sap parlar...", i bé, llavors s'explica, poc a poc es fa un treball de les tradicions, de la part física i de la situació al món de cada país. A mesura que van pujant els cursos es va elevat el nivell. I tot això ho resumim en una setmana intercultural per la setmana de Sant Jordi, on hi intervenen totes les cultures. Fins i tot es fa una mostra a nivell culinari per veure que segons les condicions climàtiques de cada país, o els costums i tradicions de cadascú, o el que es conrea més a cada país, s'utilitzen més uns menjars que altres, es cuinen de diferent manera... Un dels treballs que penso que és molt important, que és un detall, és explicar perquè hi ha nens negres i nosaltres som blancs: per la qüestió alimentària, per la qüestió del Sol, de quantitat d'hores de Sol, etc. Vull dir que ... Llavors se'ls fa veure les diferències i també se'ls fa veure que bàsicament som iguals, eh? Però interessa que cada ètnia continuï...reconeixent-se.

I des del punt de vista pedagògic com s'atén la diversitat?

La diversitat doncs mira... El nano que ens entra amb tres anys pot perfectament assumir la llengua, que no sempre l'assumeix perquè té aquell absentisme i hi ha diversos problemes. Però si un nen comença des de petit s'adapta. I si la família té interès, s'adapta perfectament a tots els programes pedagògics que pugui fer l'escola.

Hi ha lloc per racons?

Mira, es treballa per racons, però jo penso que per treballar per racons...jo penso que s'hauria de tenir un estudi molt més aprofundit del que comporta un treball amb racons. Penso que hauria d'estar molt més pausat. Que té molta importància a nivell psicològic però que normalment, fora d'un psicòleg o d'una persona molt especialitzada, és difícil que es pugui portar ben portat. I per altra banda, això condueix a deixar de banda altres ensenyaments previs que es necessiten. Jo avançaria l'època de l'aprenentatge de la lectura... Això claríssim. Nosaltres procurem que com a mínim una base... Jo penso que és fàcil, i tal com estem per exemple, que tens un ordinador que utilitzen des de pre-escolar, que tot és en anglès, l'anglès s'ha d'introduir des de parvulari. Jo penso que sí. El nen és una esponja que a més a més...

Introduir-ho en aquests nens que no coneixen el català, no coneixen el castellà... no és més complex?

Home introduir... Aquest any farem l'experiència d'introduir-lo des de P5. De forma molt somera, eh? Molt com jugant no? Però que ell es pugui desenvolupar bé davant d'un ordinador que li dóna tot en anglès.

Aquesta podríem dir que és una experiència d'innovació formativa?

Sí. Bé, aquí som bastant inquietes en aquest sentit, sí.

Teniu alguna altra experiència que et sembli rellevant comentar?

Bé, aquesta que vam fer de la setmana intercultural, en la que hi participaven molt els pares. En desaparèixer aquell professor que et deia ha baixat moltíssim la participació dels pares, sobretot del Magrib. I aquest any vam decidir que com que no hi havia cap demanda de que es fes el suprimíem. I no vam fer setmana intercultural, només vam fer el dia de cultura catalana, que és la que nosaltres mantenim amb Jocs Florals i coses d'aquestes i prou. I al final han protestat cinc o sis pares. Llavors vam fer la celebració del final del Ramadà, però que clar, jo em vaig queixar, perquè els hi vaig dir "això és algo que jo us he proposat, i sembla mentida que si vosaltres esteu tant dolguts que l'administració no promogui la vostra cultura, etc., vosaltres no us bellugueu per res, protesteu molt però protesteu a casa o a la porta de l'escola, ni tant sols al meu despatx. No vingueu a fer demandes." I bé, ja veurem si en alguna cosa canvia o...

Com treballem, vosaltres, per cicles, per àrees...?

Més per cicles, sí.

I la funció tutorial?

Mira, de cara a l'any que ve, hi haurà un treball molt específic de la psicòloga de l'EAP sobre tutories.

Ah sí? En quin sentit?

Doncs en el sentit que un tutor ha de ser com si diguéssim... ja no el responsable sinó entorn del qual ell sap què passa a cada un dels nanos. Perquè pensem que amb nanos com els que tenim aquí, s'ha d'atendre molt individualitzadament, malgrat que tinguem tants nens per aula.

Perquè a més de l'informe acadèmic, teniu algun informe o historial familiar dels nens que estan escolaritzats?

Sí. Fem un recull d'entrevistes amb els pares, dels temes que s'han parlat, i bé, de la manera de resoldre...

Aquesta informació es traspasa a secundària?

Sí. Bé, no tot. Traspassem el que es pot traspassar. Hi ha coses que es traspassen oralment. El que és més delicat es traspasa oralment.

I feu trobades amb el tutor de sisè i el futur de primer d'ESO?

Sí. I hi intervé la psicòloga de l'EAP, i a més a més tenim la sort que l'institut on van més nens d'aquí, que és el IES 5, la psicòloga

de l'EAP d'aquí també ho és d'allà. I llavors això permet una comunicació més fluida..

Hi ha algun altre aspecte que volguessis remarcar, que et sembli que ... que et sembli rellevant, en relació al tema de l'absentisme?

Respecte a l'absentisme?

O respecte a alguna altra cosa que estigui relacionada.

Home, respecte a l'absentisme ja et dic, jo penso que hi ha un buit legal que a més a més és difícil de cobrir però que no s'ha fet un esforç suficient. I aquest tema aniria molt lligat amb que penso que sobretot en escoles com la nostra, en la que introdueixen un estrès molt fort, aniria bé que professionals d'aquestes escoles, de tant en tant, un any els dediquéssim a estar a dins de l'administració, a col·laborar amb projectes de tipus molt pràctic, en els que poguéssim afegir o treure coses a nivell legal, o canviar, reformar. Vull dir en el fons que s'escolti més la veu del mestre. I a més a més penso que si la primària no funciona al mil per cent, la secundària deixa de funcionar absolutament, eh? I abans amb l'EGB teníem la cosa de que bé, els tenies fins als setze anys, que encara podies retenir al nano. I dius, potser als setze anys una criatura ja surt més formada. No vull dir que els IES no es prenguin el mateix interès, però l'evolució que tenim nosaltres des de petits a grans, per més traspassos que tu vulguis fer, ells no la tenen. I llavors jo penso que en segons quins casos, no amb tots els nens però en molts casos, hi hauria de poder haver-hi la probabilitat que aquests nanos continuessin, en cursos superiors, amb adaptacions curriculars adaptades, que no fossin de menys nivell pedagògic però des de la mateixa escola.

Quina és la teva percepció respecte al tema de l'absentisme a secundària? Si en tens alguna.

Home jo sé... el que tinc és el del IES 5 i al començament sé que hi havia bastant absentisme, especialment d'absentisme d'aula i puntual en algunes matèries o hores. Però s'ha resolt molt bé, perquè pensa que (i això ho tinc jo, ara ho tinc guardat però no ve al cas) es fan graelles diàries de control de cada classe. No de l'assistència del nen a la primera classe, ni pel tutor, sinó classe per classe. I en segons quins nanos és l'única manera de seguir una pauta d'absentisme real.

Aquest control jo no sé si totes escoles l'han seguit sempre, aquí s'ha seguit sempre com una cosa bàsica.

Tot el professorat ho ha seguit sempre?

Tot, sempre. Bueno... de fet depèn també molt de l'interès del tutor. Perquè jo et podria dir com han canviat els absentismes...

Els diferents tipus d'absentisme?

En un grup com ha canviat l'absentisme d'un mateix nen com a resultat de canviar de tutor. La qual cosa s'ha de llegir o interpretar a nivell de motivació i a nivell d'interès...de seguiment i de control, d'estar a sobre... I de donar la pallissa, perquè a vegades et diuen una cosa i dius "val, truco", però tens quatre-centes mil coses alhora, i de vegades se'm passa, t'ho he de dir, aquesta és la realitat i t'ho he de dir.

Però és el cas que el tutor té al dia a dia. I sap també quin tipus de nano té al davant, i quina problemàtica familiar, tot i que... Potser la problemàtica familiar la tinc jo més... Perquè aquí "bueno", els pares t'expliquen que si les parets parlessin... Per escriure cinquanta- mil llibres, i a més a més sense... pensa que a vegades t'ho han d'explicar perquè el marit les apallissa i... I això no és agradable, perquè a més a més en aquest país sempre ho hem enfocat com si fos alguna cosa pejorativa, com si fos alguna cosa... O sigui, la persona atacada se sent víctima però també se sent molt culpable. Per això no es fan les denúncies que s'haurien de fer. I també amaguen maltractaments als fills, i llavors, vull dir...

Quin percentatge de nanos en possible situació de "risc" d'aquestes o altres característiques teniu vosaltres a l'escola?

Home, bastant alt, un 50% ben bé. És una mica el reflex del barri on estem situats. I aquí n'hi ha més que al barri del costat, eh? Perquè per les Olimpíades es va netejar la zona i .. s'ha desplaçat Però mira, la fama l'ha continuat tenint la zona del R. perquè l'ha tingut sempre.

CEIP 36

La primera qüestió és que m'expliquéssiu com definiu l'absentisme i com procediu per anotar les faltes d'assistència dels nens i nenes.

La definició d'absentisme, és que és molt llarg. Quan el nombre de faltes és relativament alt, doncs la veritat és que això és una mica elàstic. Nosaltres en principi, nens que falten un terç dels dies del mes són els que realment incidim ja una mica, els tenim en compte i llavors parlem amb serveis socials o es truca a famílies i demés. Per sort en aquí normalment ja no, perquè, després veuràs amb les dades numèriques, un cert, o sigui, un mínim de faltes és molt comú. Tenir tres, quatre faltes en un mes és tant comú que no ho considerem com important. D'aquí cap amunt, pues nens que falten set, vuit dies en un mes o mitges jornades en un mes, llavors ja els tenim en compte.

Una tercera part de dies al mes, més o menys, què vol dir això? Una setmana?

Sí, una setmana.

Matí i tarda?

Sí. Nosaltres normalment contem mitjos dies o dies sencers, i llavors després fem sumes.

Com ho feu per tenir un control?

Els professors passen llistes, i llavors cada mes, el que fan és, diguem, nosaltres tenim un full i ells van apuntant cada mes el nombre de faltes, o les que són de mig dia, tant si són matí o són tardes, i les que són de dia sencer. Una mica per distingir, perquè aquí és bastant comú que sí que hi hagi nens que falten matí o tarda, els petits, falten moltes tardes, i molts petits, però que no falten tot el dia. No venen al matí perquè el pare s'adorm o perquè... però venen a les tardes, per exemple. O nens que falten a les tardes, venen al matí i si se'n van a dinar després ja a la tarda ja no venen. Això és bastant comú, sobretot en nens petits. Llavors per això distingim una miqueta. Per l'any que ve, probablement estàvem pensant de separar: fer matins i tardes, però de moment ...no ho fem...

I això ho fa la tutora o tutor del curs?

Els tutors s'ho passen. Ells tenen un full d'assistència i ho van contant cada dia del mes i, després, a final de mes el que fan és, nosaltres els tenim aquí a l'arxiu, i ells senzillament buiden el mes. Posen els totals i d'aquesta manera els tenim sempre. Llavors quan fem les reunions de comissió social, que abans es feien una vegada al mes i ara les fem cada dos mesos, això els hi passem als serveis socials per a que ells tinguin els totals i després comentem els casos més... Abans fèiem només el seguiment dels més..., per exemple, fa dos anys, aquest ... fa dos anys, teníem un llistat més o menys de la gent que ja sabíem, en principi, i seguíem només aquests, i fèiem una estadística només d'aquests. I després vam decidir fer-ho de tots els nens, perquè, clar, hi ha nens que en general no falten però puntualment en un moment donat deixen de venir, o deixen de venir un mes, i llavors vam decidir apuntar-los tots, encara que és una mica més...de feina.

I això, des de quan ho feu, aquest registre?

Això fa anys. Jo quan vaig venir, fa tres anys que estic aquí, doncs...aquests últims, aquestes tres. Altres anys, el que passa, és

que es feien només, diguem, més a mà i més així. Ara, doncs ho fem d'aquesta manera, però ja fa tres o quatre anys, és a dir, des de que joestic aquí es fa. Quan jo vaig arribar aquí, vaig dir doncs mira, hi haurà una persona que serà la que recull les dades i la que parla amb assistència social.

Això és funció del cap d'estudis?

Diguem que per delegació la faig jo.

Això vull dir.

Si, ho faig jo. Aquí sempre la feia el mestre d'educació especial. Perquè com que generalment està relacionat amb altres problemàtiques, normalment els crios que falten en general són crios que a més a més pues tenen un seguiment de serveis socials doncs per històries d'abandó, o de problemàtiques econòmiques, famílies que cobren el PIRMI, coses d'aquestes que, doncs, es feia així.

Quina és la freqüència d'aquest control?

Els tutors ho fan cada dia, sí. Sí, perquè a final de mes s'ha de recollir, sempre. Potser falta un dia concret que no està pues perquè, jo que sé, doncs perquè hi ha alguna persona que ha estat de baixa, i s'ha perdut algun mes. (.....) Però en general, cada dia es fa, i es fa la suma a final de mes.

Això queda, és un registre manual de tot l'any, i teniu els tres últims anys, em deies?. I això, de fet, després ho passeu a la comissió social?

Sí. O sigui, cada dos mesos, quan ens veiem, jo els hi passo les dades noves.

La comissió social qui la forma?

Hi ha la persona de l'EAP, les dues assistents socials que ens toquen a nosaltres, perquè nosaltres tenim molts nens de la Mina, per tant són de Sant Adrià, i llavors ve també una assistent d'allà i la d'aquí, de Barcelona, la del barri.

I la directora?

La directora normalment hi és. No sempre, però normalment hi és.

I el cap d'estudis?

El cap d'estudis no. Normalment ve la directora i estic jo. Fins l'any passat ho fèiem cada mes, llavors el que vam decidir és que potser no valia la pena fer-ho mensualment, perquè després moltes vegades elles els hi és difícil coincidir totes. Llavors, moltes vegades acabàvem reunint-se tres, o faltava una, o faltava una altre, llavors vaig dir, ho fem cada dos mesos, si hi ha algun cas concret que per lo que sigui surt de la norma que estem seguint doncs ens truquem, que això sempre, seguim tots, però a la pràctica hi ha casos molt concrets que són els més típics. Si no hi ha res que es surti de la norma, pues anem fent. Sinó, llavors el que fem és que, una de dues, o jo els truco o els tutors em fan un full d'avis i jo els hi passo amb elles, o els hi envio per correu o per fax, i les hi dic... mira hi ha aquest cas. Ara, per exemple, hi ha una nena que fa temps que no ve..., pues quan ja porta un temps que ja portava pràcticament un mes que no venia i ja

s'havia trucat a la família, no havien dit res, els hi havíem enviat una carta, no havien respost, llavors fas el full de derivació i els hi envies a l'assistenta corresponent.

Explica'm una mica això. La tutora detecta un cas d'absentisme. Quina mena d'intervenció, diguem-ne, fa amb a la família?

Normalment, si hi ha un parell de setmanes, perquè clar, la setmana moltes vegades aquí, moltes famílies si estan malalts... ells no t'ho diuen. Hi ha que sí, però hi ha una gran majoria que no tu diuen. Te "n'enteres" però és per això, lo típic dels tutors pels altres nanos, doncs què preguntes, doncs.. a un germà, un cosí, o tal. I què li passa?, doncs no sé, i tal. Però que després està malalta, o li ha nascut un germanet, o una història d'aquestes. Quan no hi ha cap tipus d'informació ..., doncs no està per allà, o està a casa, o no et diuen res, doncs llavors el que fas normalment és que truques a la família. Si t'expliquen alguna cosa, o aconseguixes posar-te en contacte amb ells, que de vegades és complicat perquè els telèfons

Perquè no tenen telèfon?

Hi ha gent que té telèfon i gent que no. O telèfons que després no respon ningú, altres són mòbils, els tenen i no estan connectats. Llavors el que fas normalment, els envies una carta. Si et responen i et diuen alguna cosa els cites, clar. Si venen i t'expliquen alguna raó mitjanament acceptable, pues bueno, jo què sé. Són molt típiques les cries que ja són de quart, cinquè o sisè, pues veus, neix un germanet petit, pues la mama està a l'hospital i es queden uns dies, ja veus més o menys que hi ha alguna cosa. Si no responen, llavors sí que el que fem és un full de derivació, que ja fa dos anys que vam fer un model, senzillament que serveix una mica per tot, per casos d'absentisme, per casos d'abandonament o nens que detectes que venen molt bruts, que has parlat amb les famílies que no hi ha manera que hi hagi higiene, llavors es fa el full, per a que la gent de serveis socials puguin tenir un document en el qual se'ls hi ha demanat la intervenció. Fins ara ho fèiem oralment, però ara ho fem en un full de l'escola. Se'ls hi envia el full i ells es posen en contacte amb les famílies i si hi ha alguna història comença la intervenció.

I la comissió social és molt vella? Des de quan existeix? Quina és la història dels seus orígens?

Pues deu tenir, jo és que porto tres anys només, quan jo vaig venir ja me la van traspasar a mi, o sigui que com a mínim potser quatre o cinc anys que hi és. Ara no sé de quin any és, em sembla que fa sis anys els de Sant Adrià ja van fer una mena de document respecte a l'absentisme i llavors em sembla que es van formar les comissions.

Per tant això és una pràctica força estesa, a les escoles?.

Jo penso que sí, al menys a les de la zona de per aquí, depèn de les circumstàncies en alguna escola és una mica diferent, pel tipus d'absentisme. El nivell de problemàtica que tenim aquí no la tenen en altres escoles de la zona, llavors és més normal, potser, que ells tinguin coses molt puntuals, que senzillament mantenint un contacte telefònic amb serveis socials ja n'hi ha prou. Però clar, nosaltres potser tenim, en un moment donat en tens deu, dotze o catorze casos, una mica que són els que es fa el seguiment.

En els tres anys que tu portes com a mestre d'educació especial, la teva perspectiva, des de que es va aplicar la reforma, com et sembla que han anat variant les dimensions de l'absentisme escolar en els

centres? Jo en aquests tres anys, numèricament no hi ha gaire variació.

No hi ha gaire variació?.

Si mires números, els crios que faltaven, pues continuen faltant. La majoria són una situació puntual de dos, tres, quatre dies, això t'ho mires i és molt comú. Hi ha una quantitat immensa de criatures que falten un parell de dies, tres dies, un parell de tardes, tres tardes, quatre tardes, això és normal, ho considerem normal. I després els casos que tens d'absentisme més important de dos terços de les sessions cap amunt, hi ha petites variacions, de vegades quan hi ha una intervenció més important i si insisteixen molt, potser baixen durant un temps, però en assistència no noto que hi hagin variacions.

I aquesta estabilitat a què l'atribueixes?

Doncs perquè les famílies que tenim, jo penso que són, que ve de situacions familiars. Llavors, les famílies en aquest tema ..., suposo que és feina de més temps. En tres o quatre anys, això no canvia els hàbits de la gent. Ja et dic, i en casos molt puntuals, famílies, per exemple, que hi havia criatures que no havien vingut durant un parell d'anys pràcticament, cinc, sis sessions, durant aquests tres anys ...hi ha criatures que ara et venen, van venint, els vas veient. Però molt poca variació. Perquè serveis socials, en realitat, nosaltres estem ... no té..., no li veiem massa resultat. Però parles amb l'assistenta i dius, bueno, és que què poden fer? O sigui, tu comuniqués un cas, elles van, parlen amb la família, amb les famílies que tenen PIRMI o que hi ha algun tipus d'ajut, encara poden crear una mica de pressió, però si no, no trobem cap ajut. Lo que nosaltres fem és mantenir el contacte, ..., però no els pots amenaçar, i a part és contraproduent perquè arriba un moment que si no, no et deixarien entrar a casa, i amb elles se'ls hi presenten altres aspectes que van més enllà de l'absentisme, aspectes de manteniment de la neteja, de cuidar a les criatures... pues elles prefereixen una mica mantenir el contacte i anar dient-lo, però...

Parlem una mica de com actuen davant del tema. Així en general, em podries explicar breument quin tipus de mesures teniu pensades per a acollir els alumnes, suposo que a P3 i a primària, que és quan, de fet, comencen. Bueno, i també nanos que puguin incorporar-se, no sé si la incorporació tardana és molt freqüent o no.

Ara tenim alguns, sobretot fa dos anys i l'any passat que ens han caigut crios, però bàsicament és perquè hi ha un cert traspàs. Som com esglaons socials. De la Mina sempre hi ha set, vuit, deu, dotze crios, que cada any apareixen aquí a fer segon, tercer, una mica perquè és com sortir del barri. Surten del barri, venen a Barcelona, i suposo que és una mica com promoció social. Llavors apareixen aquí, i al revés també. Ara, per exemple, em sembla que hi ha deu o dotze nens que se'n han anat a escoles concertades, una mica van fent aquest procés. Fins i tot, i després hi ha una altra, hi ha també crios que venen, estan un any o dos, però clar, a la Mina, per exemple, la proporció de beques és més alta.

Quines?

Beques de menjador... Clar, pràcticament totes les famílies tenen tres, quatre nens, tenen moltes possibilitats de que els donin beca als tres i als quatre. I aquí només amb el nombre de beques que tenim, pues normalment, si hi ha dos o tres nens pues dones una beca.

Quins són els criteris de distribució pel nombre d'alumnes?

Pel nombre d'ajuts que reps. Tu la demanes, però de fet...no saps les que et donaran fins que no ho tornes a demanar. Perquè clar, els casos que tenim aquí són, hi ha moltes famílies que veus que sí que necessitarien, i ells ens diuen que clar, que tenen necessitat però... moltes vegades la gent els ajuts que reben són insuficients... llavors a Barcelona no n'hi ha tants, i anem fent amb lo que hi ha. Però el fet de repartir-ho significa això, senzillament, que en un moment donat famílies que portaven aquí un any o dos, arriba un moment, doncs ja està bé, allà m'ho donen tot doncs canvio d'escola.

Però aquest no és un centre d'atenció educativa preferent?

Sí.

I això, quines contrapartides, teòricament hauria de suposar contrapartides d'aquest tipus, o no?

Sí, teòricament rebem, suposo, alguna beca més que no pas escoles en principi potser com el Prim, però clar, nosaltres tenim un nombre de beques i no arriba a tots els alumnes.

Suposa alguna cosa més ser centre d'atenció educativa preferent a part de, teòricament, el nombre de beques?

En teoria hauria de tenir una persona més, un professor més al centre. Això condicionat a que tinguéssim, al menys a l'acord que hi havia establert, més de quinze mes de ... de mitjana. De fet aquest any, aquest curs passat, hem tingut mig professor més, mitja jornada més. I aquest any que ve, en principi ens havien dit que probablement això desapareixeria, ara es veu que tornen a decidir que potser sí que ho mantindran, o sigui que no ho sé.

No se sap?.

No se sap. Però, bueno, això és lo que hi ha.

Quines mesures generals d'acollida a l'alumne i les famílies que venen per primer cop a l'escola teniu pensades, a infantil o en altres moments si és el cas?

Normalment, lo que hi ha és, es fa la jornada de portes obertes un dia a l'any, per a que les famílies que vulguin puguin venir a veure l'escola, el que passa és que la veritat és que venen molt poques. De fet, molta de la gent que ve cau aquí o és perquè té germans o cosins al centre, molts venen perquè tenen cosins o germans. I després a començament de curs, com sempre hi ha les reunions de començament de curs, que a P3 es fan també amb tots els nens. També les assistències escasses. A P3 sempre ve una proporció una miqueta més important.

I a primària?

A primària, la veritat és que l'assistència a les reunions de començament de curs...mira, tu reuneixes a tots els pares per a explicar una mica de què va, què es farà durant el curs... L'altre dia estàvem fent la memòria, i a primer, aquest curs passat van venir dues famílies, i a segon tres. Es que no venen... ells ja coneixen l'escola, ja porten aquí uns anys, i suposo que es pensen que no els has d'explicar res de nou.

Hi ha nens de nova incorporació a primària o hi ha molt traspàs d'infantil a primària? Els nens i nenes de primària, la majoria comencen P3, P4, P5?

Sí, la majoria sí. A infantil la majoria de nens es matriculen. De tots els que es matriculen sempre tens un parell o tres per grup que es passen, potser, P3, P4, P5, o no venint o venint molt poc, molts pocs dies, i després poc a poc comencen a venir una miqueta més, i potser al final de P5 o a mitjans de P5, i a primer ja és quan realment venen. Però no són gaires. El que sí hi ha és els nens de P3, per exemple, sí que... però clar, aquí no ho consideres com absentisme. Sí que hi comentes a les famílies, però clar, és ensenyament no obligatori. Però sí que, sí mires, als de P3 sempre tens criatures, de totes les que hi ha, un parell de crios o tres que falten doncs deu, dotze, tretze dies, o crios que falten una majoria de tardes o matins, això a P3 és molt comú. Aquest any, concretament, no són gaires. L'any passat, per exemple, era més comú, però aquest any són quatre criatures, pràcticament.

Algun tipus de mesura específica d'acollida? Pensant, sobretot, en ... aquest tipus de famílies així que... no assisteixen?.

La veritat és que no. Vull dir, nosaltres, per exemple, l'any passat ens vam plantejar fer alguns dies de mitja jornada al començament, abans del començament del curs. El que passa és que després de l'assistència que havia a les jornades de portes obertes, vaig dir, potser realment no val la pena, deixem-ho així. Perquè, de fet, molta gent els pre- inscriu i després no els matricula fins que arriba començament de curs, i llavors apareixen, llavors és quan fas els papers realment.

L'estratègia d'intervenció que teniu contra l'absentisme estan vinculades al rendiment escolar, o que hi ha algun tipus d'intervenció pensada en concret en el tema absentisme?

En el tema absentisme, ja et dic, nosaltres l'únic que fem és això. Els tutors sí que, en general, mantenen aquest control, parlen amb les famílies. Sobretot el que es fa és insistir als nens i insistir a les famílies oralment. Pel que fa als nens sí que, com que tenen germans, encara que fins i tot faltin els acabes veient, i si no els acabes veient al carrer, i si no passes ja als altres dos temes, vull dir, trucar, la carta, o el full de derivació i passa a comissió social.

Podries valorar l'eficàcia d'aquesta intervenció que m'acabes de comentar? El teu parer?

És relatiu. És a dir, a les famílies més o menys van venint intermitentment. Per moltes famílies el que sí que resol coses, o sigui, a les famílies que a base de dir-ho als germans, de insistir, o de dir-ho als cosins, escolta que han de venir, o tal, o escolta que aquesta setmana passada ha faltat quatre dies, en aquest pla hi ha famílies que sí, que et responen més o menys i que vas veient que van venint i van fent. Però són aquest que, diguem, la gent que no té un absentisme molt alt i que vas parlant amb ells, i poc a poc, de vegades, milloren lleugerament, i no es que desapareguin, però vas fent. Ara, jo el que veig és que les famílies que realment han faltat molt, vas fent coses, les assistents diuen doncs hem tornat a parlar amb ells, què, com..., doncs bueno, potser aquesta setmana han vingut tres dies, i al cap d'una setmana tornen a faltar lo mateix, i tornes

i tornes i tornes. Hi ha casos molt concrets que sí. Nosaltres tenim, per exemple, el cas d'una nena que ha estat matriculada a P3, P4, P5, i ha vingut dos dies en tres anys, ara està a primer i encara no ha aparegut. La nena que està a quart aquest any va venint casi la meitat dels dies, i és una família que cada any hem estat parlant d'ells.

Es beneficien d'algun tipus d'ajut de serveis socials?

No tenen això. Es una família d'aquesta que dius, bueno, potser sí que hem aconseguit alguna cosa, però només per les nenes més grans, conforme ells venen són més grans doncs van venint, i sí, es dona una millora, però...

Com et sembla que es podria millorar aquesta situació?

A veure, per exemple, el que sí ajuda en aquest cert a corregir, com a mínim, els absentismes de mitja jornada són les beques de menjador, això està claríssim. Perquè clar, els de P3, aquest any la majoria de nens que es queden al menjador és perquè tenen beca, i aquests nens assegures com a mínim que si apareixen al matí, es queden a la tarda, perquè es queden aquí, com que no surten, no hi ha perill de que facin absentisme. De fet de P3, em sembla que són, tret de cinc nens, la resta, que són disset nens, tenen beca de menjador. Això vol dir que venen. A part, el fet de tenir la possibilitat de dinar pràcticament gratis, fa que els pares els portin. Que a vegades, fins i tot, criatures que no han aparegut en la vida i els pares s'han quedat dormint que els porten a les dotze, a les dotze i mitja perquè d'aquesta manera arriben a dinar. Sí, això sí.

Un cop es dona un cas d'absentisme i s'aconsegueix que el nen/a torni a l'aula, hi ha algun tipus d'acollida a l'aula per a aquest nen?

No especialment. El que passa és que aquí, nosaltres ara, de cicle mitjà i superior, per exemple, les tres bàsiques, lo que són matemàtiques i les dues llengües, es fan en grups flexibles, tot i que no són grups nombrosos, ja són com a molt 15, 16, 17, 18 d'algun grup. Llavors, com que estan partits, de fet es troben en grups de vuit, deu nens si són el grup bo, i sis, set nens en el grup B, llavors és relativament fàcil per mantenir un acostament als nivells que es treballen, això sí.

I algun tipus de mesura de prevenció per evitar els casos d'absentisme recurrent?

No ho sé. Saps què passa?, suposo que això seria més que res feina de treballar amb famílies. I, de fet, a la pràctica el contacte que tenim amb les famílies és petit. A les reunions, pràcticament no et venen. A les entrevistes individuals, si els insisteixes van venint, i de fet sí que es fan. L'única feina que en aquest sentit és la que aconsegueixen fer els tutors amb les famílies. I a part d'això, de fet nosaltres no tenim AMPA.

No teniu AMPA?

Tenim consell escolar, l'aconseguim pràcticament a base de les quatre persones que se'ls hi ha insistit molt de que necessitem que vinguin i tal, i són aquestes les que hi ha. No és que hi hagi una elecció entre molts, si no que poc menys ha sigut de dir doncs mira, aquesta família sembla que podria animar-se, i se li diu, escolta'm, i aquestes serien algunes de les que venen, que estan al consell escolar, però res més.

Segons si l'absentisme és més recurrent, més crònic o més puntual? Hi ha algun tipus d'intervenció que penseu específica? O en general la descripció que m'has fet és una mica vàlida per a tot tipus d'absentisme, tant si és puntual com si és més crònic?

Es que en cas d'absentisme molt puntual, això és que no li donem... No, perquè seria una majoria de nens. No és pràctic ...al menys una majoria et faltaran tres, quatre dies al mes, probablement. I després els casos que passen d'aquí, són aquests 14, 15, 16 nens, que són un 10% de l'escola que tenen un absentisme important, molt important.

Parlem dels serveis de suport extern. Per a la prevenció de l'absentisme hi ha algun servei, no sé, des de educadors de carrer amb els que tingueu contacte?

A partir de serveis socials.

I el contacte de l'escola amb els serveis externs, en cas d'absentisme incipient?

Home, fins i tot, si localitzes a la família (...) no respon, en aquest cas lo que fas és que la família, tens moltes famílies que et diuen, criatures que et diuen doncs és que està malalt, llavors ho deixes passar, dius bueno, val, ho deixes passar una setmana i tornes a trucar i, no, no que..., escolti, que és que fa dos setmanes que està malalt, que a més a més, lo de sempre, els crios, no, és que l'hem vist al carrer, però a l'escola no ve. Llavors en aquests casos és quan ja realment els serveis socials passen per la família, pregunten, insisteixen, (...) moltes vegades són problemes que...i que moltes vegades, clar, (...) no és la seva tasca directa. Llavors, més que res, ens serveix una mica pels casos que tenen algun tipus de tensió a part, (...) i demés, (...) mantenir aquest tipus de contacte. O per insistir a famílies d'aquestes que estan rebent algun suport i que comencen a faltar. Perquè llavors, és una mica la manera de dir, escolta'm, us estem donant unes prestacions, a part si a sobre, el nen no ve a l'escola (...) comencen a faltar. Són nens que (...) són nens que estan rebent suport de lo que hi ha aquí, i ara, de cop i volta, fa un mes i pico que estan faltant (...) portaven dos anys molt bé i ara, doncs bueno, a veure. Et reuneixes amb ells, els hi tornes a dir, i en aquí sí que una mica la Montse, la psicopedagoga de l'EAP també intervé, una mica per tal d'insistir en aquest punt, però són casos que ella controla també.

Que ve, un dia a la setmana, la psicopedagoga?

Sí, els dijous.

Per que, a més, d'educació compensatòria en teniu a l'escola?

No. Nosaltres teníem fins l'any passat, a començament de curs es va dir que ja no podríem tenir perquè estaven dedicant tots els esforços, tots els recursos humans els estàvem dedicant als àrabs, diguem, tota la gent que són de procedència estrangera, i per la gent d'ètnia gitana no podien. Ens van deixar un telèfon per si . necessitàvem un material concret, que podia passar alguna persona, diguem, en el fet aquest de l'assessorament, però que no vindrien de forma regular, no. Abans venia una persona un dia i mig a la setmana, ara suposo que no tenim res.

I mestre d'educació especial, estàs tu, hi ha algú més?

No. És que som una línia.

Amb l'EAIA heu fet mai algun tipus de contacte?

Amb l'EAIA nosaltres pràcticament no tenim contacte directe. Hi ha algunes criatures que sí que tenen seguiment d'EAIA, llavors diguem que mantenim una certa relació però a través de les educadores de serveis socials. Tres casos, que tenim.

Directament amb la direcció general d'atenció a la infància?

Tampoc. Sempre a través de SS.

Amb inspecció educativa?.

No. A veure, jo és que no sé, no ens ho hem plantejat, però és que dubto que això tingués (...) No sé, no veig quin tipus d'actuació podria, o quin tipus de suport podríem rebre.

I quin tipus de suport penses que, no que podríeu, sinó que voldríeu, des de l'administració educativa?.

És que no ho sé, ja et dic que ho veig difícil.

I des de serveis socials?

No ho sé. A veure, l'assistenta (...), jo penso que fa lo que poden fer. El contacte amb les famílies el tenen, i et reuneixes i tornes a comentar els casos, com a mínim saps què està passant a les famílies, encara que hi ha moltes coses que sí que els tutors ho saben, perquè els crios comenten i demés, però sempre qüestions que (...) com si els han suspès un PIRMI, com si han tingut algun problema d'algun altre tipus. Doncs com a mínim això sí que ho saps. Coses d'aquestes sí que ho veus, com a informació. Ara, a part d'això, ja et dic, és que no ho veig massa bé. La qüestió, diguéssim, el que penso que sí podria ajudar, com a mínim a mantenir alguns casos concrets és la qüestió llibres, independentment del tema absentisme, la qüestió de material. Està molt malament, i suposo que això podria facilitar una mica, de vegades... Tampoc és que sigui molt important en el sentit de que l'únic que fa és que els crios es traslladin, tornin cap a la Mina, perquè tenen més possibilitats en aquest sentit. Però bueno, en aquest sentit potser sí.

Ara, incideix a les famílies?, jo no sé. Suposo que dependria de que realment tinguessin algun tipus més de capacitat de fer pressió. I jo el que veig és que, quan tu parles amb elles, no la tenen. Poden anar i poden parlar, i en algun cas molt concret que hi ha un ajut sí que poden dir, escolta que això depèn de que... Però són casos molt contats.

Se t'acudeix alguna altra condició, requisit que serveix per a preveure l'absentisme? O per a que sigui ineludible l'escolarització dels nens? Des de dins, des de fora?

No ho sé.

Passem a la caracterització del centre, i en tot cas després t'explico la part més quantitativa, i si et sembla bé te la deixaria (...) Si m'haguessis d'explicar, si haguessis d'explicar a uns pares quins són els trets pedagògics del centre, tres o quatre trets que més l'identifiquen, que els hi explicaries?

Home, nosaltres ara, bàsicament el que més ens preocupa és que tenim una atenció a la diversitat en el sentit de que (...) per exemple, ja treballem amb un currículum adaptat per necessitat, perquè el centre ho necessita. Un altre aspecte que ens preocupa a nosaltres és tot l'aspecte d'autoestima de les criatures, perquè són nens que normalment molts d'ells venen prou "cascadets" en aquest sentit. També els aspectes de convivència.

Aquesta qüestió com la treballeu?

La qüestió d'atenció a la diversitat, ja et dic, fa tres anys que representa que vam començar(...), vam començar pels grups flexibles a matemàtiques, després vam passar a les dues llengües, després a les tardes la qüestió de tallers (..) una mica, de manera que aquest any, estem començant a treballar amb els petits racons. Més que res perquè, bueno, primer pensem que la història té limitacions, ja que et permet treballar en grups més petits, però una mica discrimina als crios. Llavors, el sistema de racons pensàvem començar-ho en pàrvuls i l'allargarem fins al cicle inicial. Primer, ens permet fer-ho sense haver d'assegurar grups perquè no tenim més gent, i després, és un tipus de feina que també va més enfocat cap a deixar una certa iniciativa a les criatures i una certa responsabilitat de la feina que es fa, que entre els nens i nenes és molt difícil. I aquests crios de per sí, ja tenen molta tendència a no prendre iniciatives. Pensàvem que els racons, potser a la llarga ...

I teniu suport per a fer els racons?

Sí. De fet aquest any, la noia de l'EAP, la Montse, ha fet un parell de sessions, primer per a veure una mica com començar, ella ens va portar també materials que tenia, que va recollir d'EAP, i després, com que estàvem fent un assessorament de metodologia de matemàtiques, la noia que portava l'assessorament, ells també treballen molt per racons, vam fer un parell de sessions, i ella ens va portar una mica el material que tenia i l'experiència que ells estaven fent. I és lo que hem començat ara.

I la qüestió de l'autoestima i la convivència, com es treballa?

Lo dels tallers també ho vam pensar una mica per això, perquè el que permet és, els tallers es fan barrejats, tot cicle mitjà i cicle superior. Llavors, n'hi ha que treballen des de tercer fins a sisè. Són grups de nens, en cada taller hi ha uns quatre a cada grup. Una mica per a veure si podíem aconseguir que..., perquè és que ells, la història de les barreres, és molt, molt difícil de trencar (...) És un tipus de cultura (...) Llavors una mica era, al haver-hi edats diferents, intentar veure(...) perquè ells, això és veritat, els grans amb els petits sempre tenen més protecció, llavors una mica intentar que això millorés una miqueta l'ambient dins unes feines que són relativament senzilles, amb els petits. L'any passat vam començar a fer un pla d'acció tutorial que està pràcticament acabat, ja està per presentar-lo, ens ha costat un mes i mig més o menys. Hem estat fent, doncs això, una mica materials enfocats a això, per a treballar. També ens havien ofert, i havíem acceptat agafar un projecte que es deia "Els meus amics són al meu jardí", però al final suposo que el noi que ens el va presentar, després ens va dir que ja vindria, i ens van enviar material fins i tot, ens va deixar el material i no havia tornat mai més.

Des d'on?

Això ve del departament, però al final havíem quedat per un dia d'aquest curs, i després va dir que féssim el que poguéssim amb els diners, que ens els gastéssim (...), però que no podria venir més, pel que es veu que és una sola persona que s'encarrega i no dóna abast. Llavors s'ha quedat així. Però bueno, lo que és el pla d'acció tutorial, està més o menys fet, i el material el presentem ara a final de curs, en un claustre per a començar a treballar l'any que ve. Són senzillament materials. És com un recull de llibres i de materials que hem anat trobant, i una mica els hem separat per grups i per temes. Hi ha alguna (...) molt poqueta cosa de lo que és autonomia de treball i de tècniques d'estudi, molt entre cometes, senzillament enfocats a això, a la capacitat de treballar sense massa suport directe i sense ser massa rígid. Però bàsicament són històries de convivència entre el grup i de autoestima. Hi ha molts crios que comences a dir coses bones que tinc i no s'hi troben, jo sóc lleig, jo sóc dolent... Aquesta situació és una mica el que volíem treballar. Veure's coses positives a ells i veure-se-les als demés, perquè això també costa. Fas petites campanyes, aquest any estàvem amb la de tots tenim un nom, perquè aquí els noms són absolutament estranys. Utilitzen els apodos, i els motes, i coses d'aquestes. Un munt de criatures costa molt que els diguin pel nom. Perquè tots tenen "mote". Aquest és el pitu i aquest és el no sé què. I això, com a mínim mantenir el nom, fins i tot els pares.

Si haguessis de valorar d'un 1 al quatre, considerant que l'u seria la puntuació més baixa i el quatre la més alta, el nivell d'implicació . del professorat en relació a les mesures d'atenció a la diversitat?

L'aspecte d'atenció a la diversitat, jo penso que la implicació és important. Aquí la gent fa tres anys o quatre que ens ho vam començar a plantejar perquè realment vèiem que no, que és que era molt difícil funcionar i atendre criatures, perquè dintre d'un mateix grup tenies nivells molt diferents. En això la gent s'hi va implicar. De fet, vam començar per un assessorament de grups flexibles que va durar dos anys, als migdies, i en aquí va entrar tota l'escola. És potser la feina que més implicació hi ha hagut. La gent es va implicar, l'alumnat es va separar per grups, s'han elaborat proves manuals per a mantenir una mica el control dels grups on són els nens per a comparar resultats, i d'això estem contents.

Aquests grups, com funcionen?.

Vam fer tot el procés. Vam fer unes proves inicials, bueno, vam seqüenciar els continguts. Vam elaborar proves de diagnòstic pel començament. Vam fer els grups i vam fer materials preparats pels grups. I a partir d'aquí, cada any el que es fa és que cada final de curs es torna a passar una prova de nivell de, més o menys, del grup, per veure com està la situació, per comparar els dos grups en relació al nivell, i també per a veure quins nens es poden moure dins del grup, encara que la mobilitat és petita, perquè la veritat és que és complicat. És el problema que li veiem una mica, el d'encasellar. Però com a mínim sí que permet una mica veure que vas adaptant una mica els continguts al concepte, perquè no és lo mateix. O sigui, segons quins anys el grup amb el que treballa no té nivells iguals.

La plantilla és més o menys estable?

A veure, Nosaltres som quinze. I amb plaça estable de pre-escolar hi ha (...) deu persones. Tampoc hem tingut gaires, perquè casi bé la resta són per comissions de serveis, o sigui que de fet no varia gaire. Varia més per baixes al llarg del curs Al llarg de tres anys han passat tres persones, però no hi ha gaire moviment. Pràcticament

en els tres anys que jo porto aquí les úniques variacions que hi ha hagut és la persona de música perquè no hi ha una plaça definitiva, no està assignada, i llavors cada any ens ha vingut una persona diferent, i a pre-escolar perquè l'any passat vam fer dues definitives, però a part d'això de canvis no n'hi ha gaires.

Alguna iniciativa de formació permanent de caràcter col·lectiu?

En grup, vols dir?

El grup de professorat.

Nosaltres hem estat dos anys, i aquest any encara... Dos anys d'assessorament de grups flexibles de matemàtiques. De fet, aquest encara estem fent un altre a les tardes que ja és més per metodologia. Però encara el que ens falta potser una mica, dintre de cada grup, una vegada que tens els continguts col·locats i tal, una metodologia més adaptada al tipus de criatures que teníem. Llavors és el que estem fent aquest any. Per l'any que ve.

Qui us el fa, l'assessorament? El departament d'ensenyament?

Sí. Amb aquests programes que fan de formació del centres. Em sembla recordar que eren de 15 hores. Llavors el que passa és que els fas cada dos setmanes, i vas fent. I molta part és treball personal, i hi ha la persona que ve cada dos setmanes una mica per guiar i per donar una mica feina pel... I aquest any, estan demanats per l'any que ve el de racons. Una vegada que hem començat, el que volíem era tenir una persona que vingués també puntualment cada dos o tres setmanes, una mica per mantenir, per ajudar i per assessorar. Per l'escola havien demanat un de llengües, perquè és l'altre aspecte. Vam començar matemàtiques perquè crèiem que era més fàcil de començar, més fàcil de seqüenciar, etc. Però com que ara hem començat a fer un assessorament de llengües, treballeu la immersió perquè els crios (...) no parlen català.

És que el 90% pràcticament són gitanos, són 154 alumnes, i em sembla que cent vint i pico són gitanos. Nosaltres ara estem en immersió total, però la veritat és que és complicat. El nivell de coneixement del català és molt baixet, fins i tot el nivell de castellà que tenen és també molt baix. Llavors, el que volíem era això, algun tipus d'ajuda amb això, perquè per intentar seguir un currículum normal ...és difícil.

Es treballa per àrees, per cicles?

No es clar, nosaltres el que no tenim són problemes d'integració , perquè són tots gitanos. No hi ha problema d'integració perquè de fet és una majoria. O treballeu bàsicament per cicles. Inicial, mitjà i superior. Hi ha un coordinador per cicles. A la pràctica, la feina on hi ha més relació és, el cicle mitjà i superior, es treballa sempre junts. Tenen un coordinador propi, però la majoria de reunions les fan junts. Primer perquè ells tenen uns recintes i estan junts pràcticament tota la gent que treballa a cicle mitjà i superior. Inicial i parvulari anem una mica més per separat, encara que ens reunim moltes més vegades. Inicial i parvulari, perquè tot lo que són feines de, diguem, no de currículum. I després ja, una vegada a la setmana hi ha reunions de coordinadors, una mica per mantenir criteris.

Una vegada a la setmana?

Sí. Hi ha una reunió de tots els coordinadors amb el cap d'estudis per mantenir, com a mínim, les vies de comunicació.

Ah, aquesta d'inter-cicle?

Sí.

Un cop a la setmana inter-cicle?.

Sí, però només coordinadors i cap d'estudis. Els cicles se reuneixen els dilluns. Cada cicle pel seu compte, que són més per qüestions de cicle. Els dimarts els cicles també es reuneixen pel seu compte, però és només per qüestions de currículum, Ara ho acabem de fer, tota la part que ens quedava de seqüenciar continguts per nivells i per grups, estaven fetes les de matemàtiques i les de castellà, aquest any estem fent les de català i les de medi social. I ens quedaran només, l'anglès. Llavors, els dimarts ens reunim per això, Els divendres es fan, perquè com que tenim molts grups flexibles, per mantenir lo que és coordinació entre les persones que treballen amb el mateix nivell, amb grups diferents del mateix nivell. I després, un dia a la tarda, tres quarts d'hora, ens reunim coordinadors amb el cap d'estudis i fem una mica la comunicació entre els cicles, perquè sinó es perdria molt.

La tutor o tutora del curs, què és?, tutor del curs, tutor del cicle?

Els tutors són tutors de nivell.

Tutors de nivell, o sigui, de curs. I la tutoria com es fa?, a l'aula, individualitzada?

L'any passat ens dedicàvem una estona, a part de lo que era la tutoria a l'aula, per cobrir? Tutoria individual, per parlar amb nens concrets, per parlar de problemes... Aquest any no tenim horari, per això. Perquè ocupa moltíssimes hores. Això, enguany ho estem perdent, perquè és una pena, però d'altra banda, pel funcionament del grup preferim... El que sí farem l'any que ve, és que les hores de tutoria estiguin més sistematitzades, per això hem fet lo del PAÍ, Per a cada cicle es pretén decidir una mica quins temes volíem treballar més. El que volíem a partir de l'any que ve amb el PAI era tenir un pla conjunt, que abarqués tota l'escola, que tothom sàpigues què s'està treballant en tots els grups, de manera que, una mica, poguéssim seguir la línia més coherent. Perquè fins ara, ja et dic, el cicle es plantejava a començament de curs: bueno, doncs aquest any, amb el grup que tenim, què és el que ens sembla més important, ja et dic, doncs a cicle inicial la història aquesta de veure els cognoms i els noms, cosetes d'aquestes. Però clar, no hi havia una línia d'escola a escola per fer.

El trànsit de la primària a la secundària com es treballa?

El que es fa és, bueno, hi ha unes activitats que es fan a final de sisè per a preparar el pas, després sempre es fa la visita als instituts, es va a veure els instituts amb els que tenim derivació. Tenim dos. Llavors el que fèiem normalment al final de curs és anar una tarda. Quedar amb ells i anar una tarda a veure les instal·lacions, a parlar amb el cap d'estudis d'allà. El tutor passa a veure l'institut. I els explica una mica com va tot, els hi ensenya les aules, el que hi havia. I després el que es fa, als nens se'ls hi dona els papers de pre-inscripció, se'ls hi demana que els portin aquí, per fer una mica el control de quins aniran aquí i quins aniran allà, i després ho parlem, acabem de fer el control amb les

assistents socials. Llavors se'ls hi dóna, a veure quins van, de cada una de les zones, quins van aquí i quins van allà, quins encara no han lliurat els papers, quins no sabem diuen que sí però encara no tenim papers... Es fa aquest control.

Perquè, quina percepció teniu del trànsit de primària a secundària?

Home, l'experiència que tenim és que hi ha nens concrets que saps que es matriculen al final perquè els hi dones la llauna i al final (...) el paper i te'l porten. Però després, hi ha sempre un grup de nens que saps que no continuaran, nens que (...) que van tres dies, i que al cap de quinze dies diuen m'han expulsat, que el cap d'un mes veus que venen a buscar al seu germà i dius escolta'm, no hauries d'estar a l'institut?, no, és que...

I desescolarització de nenes?

No n'hi ha gaires. A veure, quan fan el pas a la secundària sí.. A nosaltres, dels anys que jo porto aquí, tothom ha acabat matriculant-se, al menys portant el paper fet de que està matriculat en algun institut, però després a la pràctica hi ha sempre algunes que, alguns i algunes, no només nenes.

Aquesta fuga de primària a secundària (...) que la segueixi algú? De fet... és que això, els serveis socials de la zona se suposava que passaven això als respectius responsables.

Una altra qüestió. Hem pensat d'utilitzar una tipologia que deriva d'un estudi sobre èxit i fracàs escolar a l'EGB i del qual es derivaven quatre tipologies que permeten una aproximació al rendiment acadèmic de l'alumnat. Te la comento i voldria que tu, sobre cent alumnes, em diguessis quin % teniu.

A veure. De limitats sense expectatives te diria que és potser el que tenim més. Clar, la vivència de l'escola difícil no, tampoc et diria jo això. Si estem parlant només de rendiment, seria un nivell elevat, força, un 500... Per dir alguna cosa. També varia molt de grups, perquè això. De conflicte, pues podríem tenir, no sé, que nosaltres considerem conflictius, pues si poses un, seria un 10%, menys probablement.

Menys d'un 10 %?

Però, ja et dic. Clar, nens que en un moment donat tinguis, quan són molt petits potser no tant, petits conflictes, home, perquè els crios aquí, pel tipus d'educació als crios els hi costa moltes vegades seguir les normes, sí, hi ha conflictes molt grans perquè, jo que sé ... Un 10% o així.

D'aplicats amb moderació... van aprovant bastants, però ja et dic, contant que és que els nivells, lo que nosaltres entenem per aprovar, el tipus de valoració que fas és una valoració tenint en compte molt d'on surten les criatures i d'on parteixen i, per tant, les criatures que venen d'una altra escola no ho serien. Si ho contes així pues podries que un 30% . Els limitats sense expectatives, pues ... posem un 50%, o un 40, no sé. Aplicats amb moderació posa un 30. . I virtuosos? Un 5 o un 10 %, depenent dels moments i dels grups. Desconeguts no n'hi ha, pràcticament. Saps què passa? .O sigui, potser no et venen, però ja els coneixes. La nena que et comentava, pues ha vingut a primer i a segon i a tercer deu dies per any, però sí que saps qui és. (...) i hem parlat amb la família i ens veiem, però (...) de quan en quan. El que passa és que no venen.

Pel que fa a la presència de minories ètniques?

Un percentatge molt elevat, com un 90%.

Per exemple, tenim, em sembla que, un àrab, un nen que és àrab, un parell de nens, que són mexicans d'origen, i s'ha acabat.

Què teniu, 150 alumnes a l'escola?

Sí.

Bueno, sobre aquests quants absentistes?

Deuen ser 20. Saps què passa, que clar, jo ara estava pensant que algunes de les coses que em demanes seran aproximades. Perquè nosaltres això no ho havíem tingut en compte.

Molt be, doncs, i moltes gràcies per la vostra atenció.

CEIP 37

Fa molt de temps que estàs a la direcció?

Set anys, aquest és el setè curs.

I tu no recordes que aquesta escola hagi estat mai particularment absentista?

No. Hi ha algun cas, però no.

Com definiu l'absentisme escolar?

Aquí hi posava la definició. Em sembla que posava alguna cosa així com que considerem un absentista un nen que esporàdicament té faltes d'assistència a l'escola sense justificar, perquè si ve una mare i diu que el nen està malalt, o té la varicel·la, per exemple...

I com ho feu, per controlar-lo?

Cada mestre té un quadern de control d'assistència especialment per això, i cada dia hi apunta els nens que no vénen. I després, el dia que falta, el mestre truca a casa preguntant què ha passat. Si el pare no truca abans, perquè hi ha molts pares que diuen "mira, que truco per dir que la meva filla, o el meu fill, està malalt" o alguna cosa d'aquestes. Si no ha vingut al migdia del mateix dia, normalment el mestre truca. És el que vam acordar.

Un acord d'escola?

Sí.

I què es controla, de matí i de tarda?

Sí.

I després, amb això, feu algun tipus de buidat o de registre mensual, o no?

Sí, això ho tenim aquí en una carpeta, i quan acaba el curs, com que hem de fer un informe de l'absentisme, normalment ve la guàrdia urbana, ho recull i ho porta als serveis socials. Fem un recull del curs escolar. Bé, ho fem per trimestres, i després a final de curs.

I vosaltres ho guardeu, això, o s'ho emporta la guàrdia urbana?

S'ho emporta i ja està, i normalment quan acaba el curs ho llencem. No guardem un arxiu, no. Després, hem de dir que a vegades és difícil mesurar l'absentisme, mesures en casos particulars, perquè generalment ja t'he dit que no hi ha absentisme. Hi ha algun cas, i el tractem individualment. Ara hem tingut l'exemple d'una nena de p4 que faltava, i faltava perquè la mare deia que la filla gran es casava, i que no podia venir. I com que ja ens coneixem, perquè aquí a l'escola ens coneixem famílies, mestres i tots, doncs vam parlar amb l'assistent social. La nena continuava sense venir i què he fet? He trucat a la mare i li he dit "mira, si no portes a la Nieves, t'enviaré a la policia", perquè donava excuses tontes. Li vaig dir "si tu estàs molt ocupada amb el casament de l'altra, el que has de fer és portar a la petita aquí i tindràs més temps lliure", fent aquesta mena d'argumentació. I ara, cada dia que falta mira, encara porto el paper del pediatra. Ahir va anar al pediatra i va venir a portar-me'l perquè no li enviés la policia. Això és un cas que no és la majoria.

El tipus d'absentisme que teniu a on es concentra més, a primària, a infantil?

Aquesta nena és de p4, però és coincidència, però no és que es concentri especialment. Normalment la família que és absentista ja és des de...aquesta, per exemple, no és que la nena no vingui perquè no vol, és que la mare es queda adormida, i després diu mentides. Són tres o quatre casos i els tractem així, individualment i tocant el punt. Perquè a segons a quina mare no li pots dir que li enviaràs a la policia, o sigui que...

Quin tipus de població teniu?

Tothom és del barri, De la zona 4r tenim dues nenes, i alguna de Santa Coloma.

Hi ha diferència entre la població de la zona 4 i d'aquí en quant a... característiques socials? Col·lectiu gitano ...(presència de)

És que jo la zona 4 no la conec. Aquí la nena de la zona 4 és gitana, i és una nena encantadora. És una família molt integrada, fins i tot millor que altres d'aquí. Després tenim un cas d'un nen més que ha vingut ara fa poc, i no podria parlar. És un cas molt especial, d'un nen molt especial i una família molt especial. (...)

Una nena arriba tard i la directora surt a fer-li "bronca" a la mare. La directora ha agafat el nen de la maneta i l'ha portat a l'aula, em sembla.

M'ha dit que s'ha quedat adormida. Diu que treballa de nit...Però ja l'hi he dit jo, que encarregui a algú que porti el nen al matí. (...)

I si no hi ha una resposta justificada per part dels pares què feu?

No s'ha donat el cas, però ho comuniquem a serveis socials. Els nens són petits i vénen amb els pares, no són com els grans.

En aquesta escola no es donen casos de negligència familiar: pares que s'adormen, nens que estan desatesos ?

Sí que hi ha nens desatesos, en ocasions els falta l'entrepà, o bé pateixen maltractaments psíquics, morals, però no es tracta d'absentisme escolar.

No hi ha certa relació entre els nens desatesos i passotisme, en què pares s'adormen i ja no porten els nens a l'escola?

No, hi ha dos i a vegades tres que vénen vint o trenta minuts més tard, però vénen.

I això a què ho atribueixes?

Fem un control molt individual

Tens alguna percepció de variació vers l'absentisme dels últims anys, ja sigui perquè hagi millorat o augmentat, o bé no ha variat?

Més o menys està igual. Com ja t'he dit aquí no s'ha donat. Encara que la cap d'estudis pugui rebatre-ho, jo penso que aquí hi ha un clima agradable per als nens; els nens són acollits prou bé i es troben bé a l'escola. La prova és que hi ha nens que fins hi tot malalts, amb febre, vénen a escola. El problema a vegades és nostre perquè hem de trucar a casa que és on haurien de quedar-se en aquests casos.

Quin tipus d'acollides feu a les famílies quan els nens comencen el curs acadèmic?

Et refereixes a p3?

Sí.

Primer mantenim una entrevista, els expliquem una mica què fem, com ensenyem, què és el que fem nosaltres. Ho expliquem una mica per sobre, segons el pare o mare pots explicar unes coses o altres, ja te n'adones d'això, almenys jo ho faig així. Per exemple l'altre dia va venir una mare a matricular un nen, i li estava preguntant si volia que fes religió o no: i em pregunta "¿que es eso?" , a aquesta mare has de parlar-hi d'una altra manera que a una que vingui més instruïda. Després de l'entrevista ensenyem l'escola, les aules, expliquem com funciona el material, el menjador. I en els cas que sigui de p3 al Setembre, quan comença el curs, la mestra té una entrevista individual amb cada família, enviem una carta o si tenen telèfon els truquem per concertar dia i hora de l'entrevista. A més a més el contacte aquí és al dia a dia, quan acompanyes als nens petits a la porta, fins a cicle inicial concretament.

Quants nens teniu?

105, són poquets

Havíeu tingut dues línies?

Sí. El que passa és que la població del barri ha disminuït. Com que no hi ha vivendes lliures, tot són pisos del patronat, i no és un barri on hi pugui venir gent jove; és més la gent jove que es casa no pot quedar-se aquí; o bé es tracta d'una família que no té diners i es queda amb els pares a viure. Ara esperem que canviï perquè estan construint pisos nous i de lloguer; dos blocs en concret per a gent jove, que ja estan a punt de donar-los.

Recolliu escrita la condició laboral dels pares?

Sí, en la entrevista inicial.

Elaboreu un petit historial del nen?

Sí, del nen o de la família, no ens importa. Exceptuant coses molt particulars. Ara mateix, nens que comencen p3 són fills d'alumnes nostres, i és clar coneixem tot l'expedient escolar dels pares.

Fa molts anys que existeix aquesta escola al barri?

Sí, des dels anys cinquanta. La gent que es casa i es queda aquí són parelles molt joves. Jo he conegut d'alumne al pare d'un nen que fa p5, el Manel.

He vist que feu un control bastant estricte de l'absentisme.

Sí, fem un control estricte de la puntualitat i un tractament individualitzat de cada cas.

Quan es dóna un cas d'absentisme en què el nen ja no torna a l'aula, es fa algun tipus d'acollida especial per part del mestre?

Bé això depèn molt del mestre, perquè tothom no té el mateix caràcter.

Quins serien els dos extrems?

Aquell que no pot dir res o només li pregunta al nen: què et va passar ahir, perquè no vas venir? o com és en el cas de cicle inicial, en què es fa una benvinguda o bé fan que s'esborrin de la pissarra; perquè a parvulari i a cicle inicial, un nen s'encarrega de dibuixar a la pissarra els nens que falten a classe indicant el nom i la causa de perquè no han vingut si la saben. En el cas de cicle inicial ho fan mitjançant un caminet. Són tècniques que depenen del mestre.

Segons el que comentàvem abans, m'ha semblat que em comentaves que aquí no es donava el cas, si m'equivoco em corregeixes; quan la mestre truca a la família perquè no hi ha hagut cap justificació d'absentisme, informeu al serveis socials; qui és l'encarregat/da de fer-ho, la directora?

Sí, jo mateixa, però normalment això no passa.

Es donen faltes reiterades a l'aula?

Sí, però normalment ha estat en casos de problemes d'internament de la família. Un exemple d'un cas que s'ha donat en què la mare és drogaaddicta, el pare també i es barallen entre ells, i el nen està a càrrec de la iaia; aleshores ve el pare i s'endú al nen, i la mare fa igual. Ara tenim dos o tres casos així, en què els pares volen tenir als nens. L'altre dia vam tenir un problema amb el pare d'una nena, que diu que ell la vol tenir, però la iaia diu que la nena és seva i diu que el matarà si s'emporta la nena.

Com interveniu quan es creen aquests conflictes familiars?

En aquest cas, cap d'ells té la custòdia de la nena, i nosaltres vam parlar amb el pare, que vol que no li donem la nena a la iaia. Però jo li dic que el que ha de fer és portar a la nena a escola, perquè a vegades falta pel fet que viuen fora de Barcelona, sinó quan serveis socials em demani les faltes jo els hauré d'informar de les faltes. Això atemoritza al pare i ara el porta cada dia a escola.

Això implica molta dedicació per part del mestre i de la direcció?

Sí, moltes hores. Implica que sovint a l'hora de plegar hagis de quedar-te amb un pare, mai sortim a l'hora.

Quin tipus de relació, vinculada a l'absentisme, teniu amb l'administració educativa local? Amb serveis socials ja m'ho has comentat una mica. I amb inspecció?

La inspecció no s'ocupa de l'absentisme, és a dir no ens demanen dades ni res per l'estil. Ara últimament, mitjançant la comissió que vaig comentar-te, si que hi era la inspectora i amb ella he comentat que no hi ha problemes d'absentisme, de la mateixa manera que ho estic fent amb tu.

I en relació amb l'EAIA?

Sí, tenim casos d'EAIA. Si hi ha algun problema de seguida els truquem, els expliquem el cas, vénen, ens fan una entrevista a nosaltres i assumeixen el cas. Fins i tot si hi ha nens que tenen seguiment perquè estan aquí a l'escola i tenen la tutela o custòdia l'EAIA, cada trimestre o més sovint en el cas que s'agreuja el problema, fem un entrevista amb ells i comentem el cas.

Quina relació mereix la intervenció de l'EAIA, suposo que la separació de casos difícils, no?

A mi em sembla positiva, també depèn de la persona, jo sempre crec molt en el treball de les persones. Fins ara la Pilar s'ha encarregat de dur els casos d'aquí del centre i no hem tingut cap problema, sempre ha respost.

Teniu algun professor de compensatòria?

De gitanos?

No, o bé de nens que portin retràs.

Tenim dues mestres d'educació especial.
Són mestres de la plantilla.

No són de compensatòria?

No, normalment no demanem ajuda a professors de compensatòria.

I això?

Perquè abans hi havien uns ajuts de compensatòria que anaven per a marginació social, i la única relació que hi havia era que venia la noia, ens feia fer la llista dels nens que pensàvem que necessitaven l'ajut, se l'endua i ja està. L'any passat vam tenir problemes perquè aquí la compensatòria l'hem entès més per a gitanos, i per això vam tenir un conflicte amb aquests, i vaig trucar i no van respondre. Per això si tenim algun conflicte intentem solucionar-lo nosaltres.

Em pots explicar el conflicte que vau tenir amb els gitanos?

Aquest any n'hem tingut un de molt greu.

El mestre de música va castigar a una nen, aquest va sortir dient que el professor l'havia pegat. Bé, un altre nen, no ell. Van venir tots els gitanos i van pegar al mestre, van destrossar una taula, jo trucava a la policia i un altre que va entrar també va rebre, vam denunciar-ho i vam anar a judici. Finalment, com que no sabien com arreglar-ho, a través de l'església evangelista vam parlar amb el pastor i aquest va portar aquí al patriarca gitano del barri, i vam fer un judici gitano.

Tot va acabar bé. El patriarca va parlar amb la família, després va fer-ho amb nosaltres més de dues hores. Vam arribar a un acord, el patriarca va comprometre's a què aquesta família no molestés més, en concret el drogaaddicte, que és el que es va enfrontar amb violència. Jo li vaig preguntar si ell responia davant d'un drogaaddicte, que no és amo dels seus actes? i va dir-me que sí responia, i que si algun dia aquesta persona tornava a molestar a l'escola o a la família, ell personalment faria justícia. Tot va quedar resolt de paraula, però per als gitanos aquesta és molt important. Al dia següent va venir la

família, el patriarca i el representant de l'església i van demanar perdó, nosaltres també. Fins i tot vam plorar. Per nosaltres això va ser el millor perquè vam patir molta angoixa (...)

Aquesta mediació no la havíeu utilitzat mai?

No. Aquesta família en concret havia vingut a amenaçar varies vegades, el drogaaddicte anys enrera, però sempre coincidia que el mestre no hi era present. Va venir dues vegades l'any passat però nosaltres vam parlar amb ell i el vam aturar; l'última vegada que va venir, va trobar-se el mestre aquí al despatx i no vam poder parlar amb ell.

Aquest nen s'ha reincorporat a classe?

Sí. Entrava en el pacte que vam fer, perquè havíem demanat a la inspectora i a la delegada que el nen canviés d'escola, però amb el patriarca vam acordar que es quedés a l'escola. En el cas que trèiem el nen de l'escola, el pacte d'alguna manera perdia el seu valor.

Clar, fins i tot per altres nens d'altres famílies del mateix col·lectiu. (...)

Teniu absentisme crònic?

No.

Teniu algun tipus de demanda de l'administració educativa, que podria ajudar-vos a resoldre casos com els que m'explicaves?

Aquest cas però no es tractava d'absentisme. Més aviat seria necessari per conflictes. Ja tenim el tema resolt per l'administració. Com per exemple en el cas del menjador és molt important, perquè aquí els nens dinen pràcticament gratis perquè tots tenen beques de l'administració, del Departament d'Ensenyament. Això influeix bastant, perquè el nen que va a dinar a casa costa més de que torni a l'escola a la tarda. A més, tenim un alt percentatge de nens gitanos, i les seves mares acostumen a anar al mercat a vendre i deixen el nen tranquil·les perquè menja gratis. Això afavoreix que no hi hagi absentisme.

Vénen puntuals a les quatre i mitja, o ja no venen?

A vegades algun no ve, però en casos esporàdics.

Teniu alguna demanda de l'administració local, serveis socials...?

De fet és que si necessitem alguna cosa, ens donen respostes. No sabria dir quin recolzament requerim perquè si volem fer alguna festa o qualsevol altre cosa l'administració local sempre ens ajuda.

Què us sembla la idea, la qual a vegades es parla, d'una persona medidora entre l'escola i les famílies, una mica com la figura del patriarca o el de l'església evangelista de l'exemple que m'has explicat anteriorment?.

Ens han parlat d'això en unes conferències de "polítiques educatives europees" incloent les de l'Estat espanyol, i van parlar de la figura del mediador, i el cas d'algunes comunitats que tenen aquesta figura. Nosaltres d'alguna manera ho hem fet servir; en aquest cas el pare d'un alumne "patriarca" ha fet de mediador. Em sembla molt bé si també a nivell oficial funciona, però a vegades el mediador no és el que ve imposat.

Vols dir que a vegades això sorgeix espontàniament?

Sí, perquè el fet de que aquí hi hagi un mediador nomenat per l'administració, no deixaria de ser un mestre o d'algú que el considerin com a mestre.

Quines condicions creus que caldria per preveure l'absentisme, ja sigui des de l'escola o des de l'administració? Sé que aquesta pregunta no seria massa pertinent en el cas de la vostra escola, però sí en altres escoles on la qüestió de l'absentisme es desborda.

Ben bé no ho sé, perquè nosaltres no tenim gaire experiència en això, només puc parlar des del punt de vista de la nostra escola. Per exemple el cas del menjador, es procura que el nen tingui beca de menjador, o bé que el cost sigui inferior. Normalment quan un nen és absentista és perquè té problemes familiars, perquè en el cas contrari el nen ja no és absentista. Un altre seria parlar el tema clarament amb la família. Aquí és la única cosa que ens dóna més resultats, però possiblement hi ha escoles en què això és diferent. Com que en aquesta escola hi ha aproximadament cent alumnes, això ho podem fer però potser en un altre amb més alumnes no es pot fer.

Intenta caracteritzar una mica el tipus de centre: pel que fa a les característiques del territori i el tipus de famílies que hi viuen, dius que hi ha una forta presència de col·lectius.

Sí, un quaranta per cent.

D'aquest quaranta per cent, quin percentatge et sembla que està més integrat en la dinàmica del funcionament de l'escola?

Aquí normalment els gitanos estan integrats, el problema que tenim és que no volen pagar "ni un duro", i t'enganyen contínuament. No volen pagar el material, sobretot a cicle inicial i a parvulari. No porten cap llapis, però potser porten una gran cartera. Els gitanos que tenim aquí són de "mercadillo", gent que es guanya bé la vida, en algun cas no guanyen tant però la majoria no estan en una situació extrema. És qüestió de valoració, nosaltres pensem que això va per generacions. Si muntem una activitat extraescolars ja sigui una sortida, els gitanos no hi van. Ara després de parlar molt amb les mares, estem aconseguint que alguna vegada vagin d'excursió. Tot i així l'altre dia, ve una mare i li diu al mestre de primer: "si le pasa algo a mi niño te mato, eh!". Pensem que aquests nens quan siguin pares ho veuran d'una altre manera.

Els nens gitanos com ho viuen això?, perquè no deixa de ser una situació una mica xocant entre la convivència de família i la de l'escola.

Als nens els agradaria anar d'excursió, estan consentíssim. L'altre dia a una nen que van deixar-lo anar-hi semblava que li hagués tocat la loteria. I un pare que va deixar anar al seu fill a les audicions musicals, va trucar-nos varies vegades per demanar-nos un telèfon per trucar al seu fill, quan vam arribar ja ens estava esperant...

Pel que m'estàs dient, en aquestes famílies no hi ha desatenció als fills?

No, el que passa és que es comet l'error en la valoració de les necessitats.

El poc absentisme que teniu va associat a les famílies gitanes o no?

No del tot, encara que hi ha una majoria de gitanos, però també es dóna algun cas en què la família no és de gitanos.

I les nenes gitanes?

El problema de les nenes és una altra cosa. Les nenes des del dia que tenen la regla deixen de venir, encara que no totes. Abans com que els cursos arribaven fins a vuitè, això es notava més, però ara arriben a sisè, edat justa en què deixen l'escola. Una nen que va acabar l'any passat sisè, ara està a casa ja que no vam aconseguir que es matriculés a l'institut, malgrat que el seu pare és pastor de la església evangelista. És un senyor amb qui es pot parlar, però no el vam convèncer. No es refia de l'institut. Abans venien fins a setè, que és quan començaven a faltar, i a vuitè ho deixaven depenent de la família o si la nena estava molt desenvolupada, llavors ho deixaven a sisè.

Això ha perjudicat bastant a les nenes gitanes?

Sí, molt. Tenim algun cas en què una nena està a cinquè i està molt desenvolupada, i com que la família té confiança amb l'escola deixen que acabi sisè, però res més.

A vosaltres aquesta casos us consten. Si no ho tinc mal entès, els llibres d'escolaritat els guardeu.

Sí ens consten tots els casos. No els guardem però, sinó que els enviem a l'institut, perquè es tracta del mateix llibre que serveix per primària i secundària.

Us fan la demanda de llibres que es quedaran i no aniran a l'institut?

No, no ens demanen res.

Vosaltres ho sabeu i ja està?

Nosaltres ho sabem, tenim constància de tots els casos i sovint ho comuniquem a serveis socials. A mi concretament m'han dit que és qüestió cultural i que no tenen res a fer.

A continuació voldria que em caracteritzessis el vostre alumnat des de'l punt de vista del rendiment. Per ajudar-te hem considerat una tipologia d'alumnat que es desprèn d'un estudi fet a Catalunya sobre l'èxit i el fracàs escolar a l'ensenyament obligatori. Seguint la tipologia de l'estudi, em podries dir, sobre un total de 100 quin percentatge d'alumnes teniu de cada tipus? El primer tipus són els alumnes "limitats", "sense expectatives acadèmiques" - a judici del tutor- que implica nens i nenes amb rendiments acadèmics problemàtics, amb mitjanes d'insuficient, amb alguna repetició, amb dificultats. Això era abans de l'ESO, a EGB. El segon tipus són els alumnes en conflicte, que implica nanos no sociables segons el tutor, amb rendiments acadèmics que podrien millorar. Nanos amb notes fonamentalment insuficients, potser amb algun suficient, i que viuen l'escola amb una situació dramàtica.

Una companya que sempre em deia que el problema aquí és "que no quieren hacer una santa labor", i alguns no tenen expectatives. Ara

com que són petits no es nota tant, però abans els hi preguntaves "tu de gran què vols ser?", i no ho sabien.

El tercer tipus són els aplicats amb moderació, és a dir que van tirant. Poc mandrosos, capaços, que es van treien les notes al Juny, justet. Aleshores, la vivència de l'estudi escolar es divideix entre aquests que l'han viscut com a difícil però no conflictiva, i els que l'han considerat com a positiva. El quart grup, que serien els virtuoses, és a dir, per dir-ho d'alguna manera, els bons estudiants. I de l'estudi en sortia un cinquè grup de nanos desconeguts per l'escola, és a dir, que no hi ha un gran coneixement. Això vol dir que alguns eren absentistes, i tenen alguns trets significatius similars als alumnes limitats i als alumnes en conflicte. La pregunta és, d'aquests quatre o cinc tipus, sobre els cent nanos, considerant que és una aproximació relativa, series capaç de dir-me quins percentatges hi ha ara en la primària? Per exemple, situacions en conflicte, nanos que tenen una vivència difícil amb l'escola...

No, amb l'escola no tenen una vivència difícil, aquí. Alguns tenen vivències molt difícils amb la família. Ara tenim tres o quatre casos més difícils impossible, i durant el curs també. Difícil doncs...des de que el pare ha matat a la mare i els nens han viscut tota la nit amb la mare morta a casa, i tota la tarda. i enganyant, trucant la iaia, i nosaltres vam trucar "perquè no heu vingut?", "perquè la meua mare s'ha adormit", i la mare estava morta. Això se'ns ha donat ara, aquest anys. I aquest dilluns, aquí a la porta de l'escola, una baralla de campionat entre una mare, que està enrollada amb un altre i s'ha quedat embarassada, el pare se'n volia emportar el fill gran, el fill deia que marxava amb el pare, es van barallar els dos "nòvios" de la mare, va venir la policia.... Casos d'aquests n'hi ha molts. El cas de la iaia, el pare, la tieta pegant-se...tenim bastants històries d'aquest tipus. I això és una convivència difícil. Però sempre hi ha hagut situacions d'aquestes, aquí sempre. I no és per l'escola, perquè l'escola és aliena a aquest tipus de...El que passa és que clar, aquests nens estan nerviosos, i això ho manifesten tan en el rendiment com en el comportament escolar.

I els nens que destaquen?

Sí, això té un valor. Ara estan fent carreres superiors, i potser hi ha un percentatge de dos o tres per aula. Ara en tenim poquets, un promig de quinze... però abans uns trenta.

I de nens amb rendiments limitats que em comentaves al principi?.

N'hi ha bastants, sí. Gairebé la meitat.
I amb necessitats educatives tenim dos nanos en tota l'escola. Però que estan amb ACI, eh?, amb adaptació curricular.

I us ve un mestre de l'EAP, a l'escola?

Sí, ve els dilluns al matí.

Un cop a la setmana?

Sí, i el contacte que tenim és molt bo.
Després hi ha sis nens amb retard d'aprenentatge, però en podríem treure més.

Sí, és el que t'anava a preguntar, canviant de tema, perquè ja veig que és difícil veure un percentatge, però ja em dones una idea del tipus d'alumnat, que és del que es tracta. Hi ha aquesta informació estadística del que envieu a la Generalitat, al Departament d'Ensenyament; hi ha un quadre d'alumnes amb necessitats educatives especials, que em deies que en teniu dos.

Sí.

Dos amb dictamen de l'EAP. I sense dictamen què tindríem, aquests sis nens més de retard d'aprenentatge que explicaves?

Sí, però podríem afegir-hi algú més. Són sis que vagin a l'aula d'educació especial de manera individualitzada, però hi hauria algun nen més que en necessitaria.

Com quants, més o menys?

Sense contar parvulari, només primària, uns set, i a més un d'incorporació tardana que ha vingut ara, que estava pel carrer. Bé, estava a Sevilla. Ha vingut de Sevilla i no anava a l'escola.

I quina edat té?

Onze. Ell diu "voy pa los doze". Està encantat de venir a l'escola.

Però aquest nen ja havia estat escolaritzat abans?

No.

No sap llegir?

No sap ni llegir ni escriure. I en castellà tampoc.

I ara què feu amb aquest nen?

A aquest nen li hem fet un programa especial. Assisteix a l'aula d'educació especial a primera hora del matí. I aquesta mestra li ha preparat un dossier que va treballant a les hores en les que s'incorpora a l'aula, per exemple a les assignatures de música, educació física, plàstica... Tot això ho fa normal, i el que són llengües, matemàtiques, etc. ho fa amb la mestra d'educació especial, i alguna hora que li coincideix a l'aula ho fa amb un programa especial per ell.

Alumnes estrangers no en teniu?

No, aquí no. És qüestió de la vivenda. No hi ha vivenda, llavors no...

I en canvi, del nivell mitjà, em deies aproximadament un 40%?

Sí.

Si haguessis d'explicar a un pare o a una mare els tres o quatre trets pedagògics que caracteritzen aquesta escola?

Diria que és una escola familiar. En el tríptic de la nostra escola hi diu "entra i et trobaràs com a casa". És molt familiar, acollidora, i podríem dir que aquí no ha discriminació. És veritat, aquí els gitanos no estan discriminats.

Hi ha una bona relació entre els nanos gitanos i els "païos"?

Sí.

Perquè són gairebé meitat i meitat, no?

Sí, gairebé és meitat i meitat. No sé si això influeix en que en el barri també hi ha població si es pot dir, més normal, i d'anada concertada. Més normal jo no diria a nivell cultural, sinó econòmicament més afavorida. Aquí, quan alguna família creix econòmicament, se'n van a la concertada. Casos de gent que li toca la loteria, o de gent que troba feina...que potser estan en la pura misèria, i a vegades canvia la vida, perquè si troben feina o així...marxen a la concertada. No tots, però alguns.

I teniu vestuaris amb dutxes?

Sí, l'escola com a instal·lacions està perfecta. No ho sembla, des del carrer, però hi ha uns patis enormes, i allà tenim un altre pati amb pista, gimnàs...Tenim de tot, com a escola està molt bé. (...) Aquí s'ha d'anar per tot arreu amb les claus. I ara no tant perquè estem intentant canviar el model, deixem portes obertes. Però abans, fa quatre o cinc anys, havies de tancar totes les portes.

Per què tanqueu, perquè entraven?

Sí. Bé, entraven al pati i hi havia el grupet que se n'anaven al lavabo, i això podia crear conflicte. I per evitar els conflictes...

Quina estabilitat de plantilla teniu a l'escola?

Som catorze, i d'aquests sis som sis definitius. Bé, n'hi ha més, de definitius, el que passa és que ara tenim dues...espera, te les conto perquè n'han vingut més. De parvulari tenim dos definitives, de primària tenim el de música, la Núria, l'Encarna, la Pilar, la d'educació especial i jo. Som vuit de catorze.

T'anava a preguntar pel tema de la implicació del professorat en la línia pedagògica que tu just abans em comentaves. De l'1 al 4 (l'1 és baix i el quatre és alt), quina puntuació donaries?

Hi hauria gent que li donaria un deu, més que el quatre encara, i hi hauria gent que no arribaria a l'u, això sempre passa. Però com que he de parlar de tant per cent, podria donar un quatre, aquí hi ha bastant implicació de la majoria de la gent. Aquí col·laborem en tot. Aquest any ens han donat la tira de premis. Hem presentat tres projectes al tema de "Barcelona Identitat". Un projecte sobre com treballar l'aigua, que es titulava "L'aigua, un tresor que cal vigilar", després un de música que es deia "Portem els instruments a l'escola", i després un sobre l'esmorzar, perquè aquí aquest tema...porten "bollycaos" i porqueries. Aquest l'hem fet per treballar aquest tema a cicle inicial. Tres projectes que ens han premiat, i en total ens han donat 400000 pessetes. Ara el dia vint-i-set de Maig anem a TV3, que ens ha donat un premi de vídeo; els nens petits han fet un conte mitjançant el vídeo. En principi som finalistes.

I què és, un programa de TV3?

És el Club Super3. Ens apuntem a tot el que surt al DOGC, a l'Ajuntament... Ajuts que surten ajuts que demanem. Això ens permet tenir diners, perquè sinó amb les 500 o 600 mil pessetes que ens dóna

el departament no ens donaria ni per pipes. Perquè tenim casos de nens que no tenen llibres, no tenen material... Això ens permet tenir sempre diners per pintura, material... per tot. Ens entren diners de tot arreu.

Teniu iniciatives de formació permanent?

Sí, ara des de l'any passat estem fent un projecte de racons per treballar la llengua i les matemàtiques. Ho tenim gravat en CD. Això és un projecte que vam fer amb l'ICE de l'autònoma, que també ens dóna diners a través de mitjans en el pla de formació del professorat i del centre de recursos. Està molt ben fet, hi esta implicada tota l'escola, des de parvulari fins a sisè de primària, i està compaginat i integrat en el projecte curricular. I es treballen els continguts que els nens estan treballant.

Fins a quin punt hi ha una coordinació vostra?

Hi ha un mestre que fa de coordinador de racons. Va sortir la proposta d'ell, la va explicar i a la gent li va semblar bé.

L'ajuda de l'ICE és només econòmica?

Sí. I amb això comprem el material per fer els racons.

Quin mínim de coordinació hi ha del professorat? Per cicles, per àrees...?

Abans fèiem per cicles, però ara ho fem més a nivell general, perquè som una escola petita. Ho fem molt a nivell de claustre, i hi ha un coordinador de primària i un d'educació infantil. Les reunions així de coordinació són de primària i infantil.

Com definiu la funció tutorial en el centre?

Com marca la tutoria. Penso que aquí el paper del tutor és importantíssim, aquí és molt difícil la relació amb els pares, i amb els nens també. Són nens que necessiten molt el recolzament i l'atenció del mestre, demanen molta ajuda tan escolar com afectiva i emocional, s'enganxen molt. Però a part, que sigui un tutor que té una bona relació amb els pares dels seus nens evita molts conflictes a l'escola.

I el tema del seguiment dels nanos?

Aquí normalment ho fem per cicles. Fem cicle inicial, mitjà i superior. El tutor, si és possible és de cicle, de primer i segon. Si és possible, sinó hi ha un canvi de professor.

I la tutoria a l'aula es treballa o no?

Sí que es treballa, però el que no tenim és un horari de tutoria, com teníem abans. Això no, però es treballa contínuament. És que amb els nens petits has de treballar contínuament.

És un centre d'atenció educativa preferent?

Sí.

Nens i nenes per cursos?

De fet, m'ho sé de memòria. De p3, dotze nens, dels quals hi ha vuit nenes i cinc gitanos.

I de p4?

Setze nens, dels quals nou són nens, un negre i quatre gitanos.

I d'on és, aquest nen negre?

És d'aquí, ha nascut aquí, però el pare era de Guinea. A p5 tenim només vuit nens en total, dels quals cinc són nens i un gitano.

A primer?

A primer tenim un total de catorze. Nou nens, i de gitanos n'hi ha sis. De segon . (...)

No les tens?

Sí que les tinc, el que passa és que l'altre dia me les va demanar la guàrdia urbana pel programa d'educació vial, i segur que les he canviat de carpeta. Bé, i sinó les miro al programa de l'ordinador. M'ho sé de memòria, hi ha tretze nens, però els nens i les nenes sí que em costaria una mica més. Les he de tenir aquí, però a vegades les agafen. Està aquí, és que estan desordenades. N'hi ha tretze, de nens només tres, i hi ha quatre gitanos i un negre.

Que també és guineà?

Sí, és el germà de l'altre. A tercer n'hi ha vuit, quatre nens i quatre nenes, i de gitanos tres. A quart n'hi ha quinze, deu nens i la resta nenes, i hi ha tres gitanos. A cinquè n'hi ha dotze en total, sis nens i sis gitanos. De sisè només tenim sis nens, però té una explicació. Són tres nens i dues nenes, i no hi ha gitanos.

I com és que només en teniu cinc?

Perquè teníem un nen que es va morir de la SIDA el curs passat no, l'anterior. I és clar, nosaltres no vam dir res. El teníem matriculat des de p4, però el nen patia la malaltia. Va ser una vivència horrorosa. I és clar, nosaltres no vam dir res, però aquí es coneixen tots, per exemple la mare també s'està morint, està molt malament. I els pares ho sabien i se'n van endur els nens. I se'ns va quedar aquesta classe, i era una classe que estava plena. Bé, plena no, però em sembla que a p4 n'hi havia vint, i van marxar. Mira com estaria el nen, que va venir una nena gitana de Sabadell aquí, a viure al barri, i es va matricular. I és clar, com que a aquest nen li feien el tractament a Sant Pau i potser faltava un matí, el primer dia que va venir la nena no hi era. Em sembla que anava dos matins a fer-se el tractament. Doncs quan a la tarda va venir, la nena va plorar de la por que li feia, de veure'l. Imagina't com estava, semblava un "simio", li sortien unes bombolles als dits, i un color de pell, pel càncer de pell...

Quin horror. També pel professorat, no?

No, nosaltres ja...Havíem seguit el desenvolupament de la malaltia des de petit. Va tenir èpoques que estava bé, i aprenia, era un nen que aprenia. Va aprendre a llegir, a escriure... Al principi el departament li va posar una mestra només per ell, perquè és clar, al principi tots estàvem espantats. Però després ja no, t'hi acostumes.

Però és clar, els nens van marxar. (...) Doncs vam anar a l'enterrament d'aquest nen, i el pare, amb les esposes posades i amb els mossos d'esquadra, mirant els nens d'una manera que a mi aquella mirada mai se m'oblidarà.

Per què?

Quan vam sortir d'allí, va venir el de pompes fúnebres. D'aquí l'escola li vam fer un petit homenatge; hi va anar la professora de música a cantar una cançó, i els nens, i havíem comprat...vam fer una cosa "guapa". I quan vam sortir d'allà, el de pompes fúnebres em va dir "les admiro" i no sé què més.

Pel valor que havíeu tingut per aguantar el pare?

No, el pare...Era tot l'espectacle, entens? Un nen que es mor d'aquesta manera, el pare que ve de la presó de Lleida amb els mossos d'esquadra i les esposes allà, a la missa. La mare anava amb un altre noi, i el pare li va dir "quan surto de la presó, et mato". La gent que hi havia, les seves amistats, eren del mateix estil...L'única cosa que desentonava, que era una mica humana, era l'escola. Em van donar les targetes, els recordatoris a mi i tot.

Moreno i Moreno?

Són Santiago Moreno i la germana. Són dos germans d'infantil que la mare se'ls endú a vendre flors al mercadillo. I ja hem parlat amb la família de Rafaela.

La Rafaela és la de cicle inicial?

No, la de cinquè. Ara bé, eh? Vam parlar amb la mare, deia que tenia la regla...

I el Santiago Moreno és també de família gitana?

Sí. Ara la Rafaela ja no falta.

I el Manuel i la Juana?

Sí, aquests continuen amb la mateixa història.

Quan falten, aquests? Tota la setmana, un dia...?

No, falten el dia que hi ha mercadillo, que la mare se'ls emporta.

Aquesta és la noia que anava al mercadillo?

No, aquesta ven a l'Hospital Clínic, l'he vist jo algun dia que anava al metge. Em vaig trobar el Manuel, i ell de seguida "senyo, directora!", i la mare diu "ai, mira, que está muy malito, aquí en este hospital..."

Què és, un dia a la setmana, que falten?

O a vegades dos dies.

Per tant, suposo que seran recuperats eminentment. Perquè deies que la Rafaela ja s'ha recuperat.

Sí, la Rafaela sí.

Perquè a casa de la Rafaela quins motius expliquen?

Que tenia la regla. que li havia vingut la regla, i que estava molt espantada...

Però la Rafaela no havia presentat situacions prèvies d'absentisme?

A vegades sí, perquè es queden adormits.

I ara la segona part... Tenim quatre tipus d'absentisme. em sembla que el tres i el quatre ens els podem estalviar, perquè el tres és absentisme dur, i el quart és absentisme d'aula, és a dir nanos que es queden dins de l'escola però que no volen entrar a l'aula. Aleshores, l'u i el dos, que em sembla que són els que dèiem: esporàdic o aleatori, que seria potser el cas de la Rafaela.

I el del Manel i la Juanilla també.

El del Manel i la Juanilla no estaria més vinculat al fet d'anar al mercadillo?

La Juanilla també és perquè se'n va al mercadillo amb la mare, o perquè assumeix cuidar dels germans?

No. Se'n va al mercadillo. (...)

(És una escola molt bonica des del punt de vista espacial. La decoració denota un clima d'acolliment. Hi ha força innovació formativa, sobretot a nivell de racons i de programes informàtics).

CEIP 38

En primer lloc es tractaria que m'expliquessis breument la història de la Comissió, de la Comissió Social de l'escola i la Comissió Social de zona: que engloba les dues escoles de primària i el IES?.

Sí, bé, hi ha un resum de les tres actes, de les tres reunions que havíem fet.

Sí? També m'han comentat que teniu un protocol, que el teniu elaborat?

Sí, va ser doncs bé, per poder establir les actuacions que es podien anar fent, no? Ho vam fer en col·laboració amb el professor de compensatòria. En el protocol, doncs hi ha el concepte d'absentisme. Considerem absentisme a partir d'un vint-i-cinc per cent, crònic més del cinquanta, total quan ja hi ha abandonat de l'escolaritat, i després està l'espòròdic...l'intermitent, que és de tant en tant i el puntual. Mira veus? El document diu: "Entenem per absentisme escolar quan un alumne no assisteix reiteradament al Centre o bé hi assisteix molt poc. L'absentisme escolar es mesura per sessions lectives perdudes per causes justificades o no justificades. Són faltes justificades d'absentisme escolar totes aquelles en les que hi ha notificació oral o escrita de la família o certificat mèdic, per malaltia, i aquestes coses. En canvi són causes no justificades quan el centre no rep cap notificació familiar.

Quina diferència hi ha entre l'absentisme puntual, l'intermitent i l'espòròdic?

El puntual s'observa en un moment donat sense que hi hagi continuïtat, l'intermitent va i ve i l'altre presenta una freqüència tot i que irregular, de menys del 25%. En canvi el puntual no es torna a repetir.

Ja. Molt bé. I ha partir de quin moment comenceu a... allò... poseu llum vermella, com el controleu i quan interveniu?

Sí. Tenim uns fulls que tenen cada... tutor, a la seva aula, doncs cada dia passen llista. Matí i tarda. Això sí, està tot en el dossier...i tot està estipulat. Aleshores cada tutor té el seu full. En principi està estipulat avisar a la família quan passen més de tres dies.

Aquest procediment el feu per normativa?

D'escola, sí. Bé, d'escola i suposo que del Departament, no? Suposo que del Departament, el que passa que...no hi ha una obligació de...passar comptes a ningú. Vaja, mai ningú ha vingut a preguntar ni... L'únic que és una mica la costum de cadascú.

I em deies que passeu el control al matí i la tarda?

Matí i tarda, si. El que passa que hi ha algú que...potser un dia es despista. Això de passar pel matí i la tarda és que el que passa és que a vegades hi ha nanos que van a dinar a casa i després doncs si ja estan... o al contrari, hi ha gent que pel de matí no s'aixeca, s'adorm, i després de dinar ja vénen. N'hi ha una mica per tots els gustos. Doncs un cop s'ha...registrarat l'absència, per cursos, vaig

anotant el percentatge sobre el nano, o sigui, el percentatge d'absentisme per fer aquests percentatges de 50%, 25%...

També a infantil?

Si. És que a infantil ... ho agafen tot, quan no són les angines és un refredat, i quan no... és clar, comencen l'escola i entren en contacte amb els microbis...

De zero a tres hi deu haver poc percentatge d'escolarització, uns percentatges més baixos que a altres zones, o no?

Bé, .. fonamentalment vénen a l'escola. Aquest any... aquest any que entren...dels 14 que entren... no sabia dir-te el percentatge.

Aquest control de l'absentisme ho feu totes les escoles de la zona?

No. No, ho fan totes...

I doncs, aquest tipus d'absentisme a infantil...passa desapercebut?

Sí, sí que passa desapercebut...veus, per exemple, aquesta família...aquesta família també...apareixen aquí, apareixen allà...Després, com més avancen els nanos més pots...incidir en que els portin, que tinguin ganes d'allò... de venir.

Quan es detecta un cas d'absentisme quina és la intervenció de la professora?

Doncs si detecta que... jo que sé, que tots els... que a la setmana falta dos dies... el que passa és que també depèn del criteri de la tutora, eh?, una mica.

Quines característiques te el vostre alumnat?

Aquí a la zona fonamentalment el que hi ha és col·lectiu gitano

Altres minories, no?

Tenim un nen àrab que va venir aquest curs, doncs no sé si va venir al febrer o així...però no. Aquí a l'escola ... tots són gitanos, és que de debò que la minoria ètnica són els altres.

Quines mesures utilitzeu per preveure l'absentisme?

Mira el curs passat varen trobar que hi havia famílies que s'ho prenien tant en serio que per no arribar tard no venien. Perquè no els castiguéis doncs...

O sigui que "era pitjor el remei que l'enfermetat", no?Té alguna regularitat l'absentisme? Allò que diguis a principis de curs doncs vénen bastant i a final de curs menys... o...? Quin tipus d'absentisme teniu a l'escola?

Més que res aquí per exemple el que notem és el dia que plou. Si plou o fa molt de fred aleshores falten més. Jo diria que és negligència familiar, o si tenen el germanet malalt doncs tampoc no venen, no?.

Respecte a l'evolució de l'absentisme?

Ara ja no, però abans ens havien trobat de nens que començaven la escolaritat al novembre perquè els seus pares s'havien anat a la verema, Després el que passa es que de casos d'absentisme ... es recuperen uns i entren d'altres.

Es pot dir que en termes quantitativus no ha variat, doncs?

No. No gaire. Eh?

I doncs la tasca de control... serveix per alguna cosa?.

Sí, de fet clar...recuperar... alguns casos es recuperen. Mentre veiem que vas recuperant nanos doncs serveix per alguna cosa, el que passa és que clar... això és constant. (agafa un document) Sí. Veus? Mira aquestes són les dades de l'any passat... Dos, quatre, sis, vuit...veus el curs anterior... dos, tres, quatre. N'hi ha quatre que se n'han anat. Han canviat de zona, de domicili. Veus? i que coincideixin? Un, dos ... quatre que coincideixin, respecte del curs passat, i els altres doncs... Bé, és que n'hi ha algun que és nou a l'escola... Cinc són nous a l'escola... cinc no, més, sis. Perquè això sí, està venint, almenys durant aquest any han vingut bastants famílies, eh?

Sí?

Si, mira, són gent que per ells és normal els canvis de domicili...

Segons aquestes dades a P3 en teniu bastants casos, no?.

Si, en canvi a cinquè un cas, a sisè cap...és el que parlàvem abans, no?, Ara mateix a sisè tampoc n'hi ha, eh?, és que no n'hi ha. És curiós perquè penses quants més grans doncs més... més faltaran a l'escola i no. Quant més grans aleshores tenen la possibilitat de venir sols.

Maria, abans em comentaves que tenies les dades de les altres escoles de la zona, no? (...)

Si vàrem passar la graella aquesta a les altres escoles. Veus? per exemple tenim...aquí l'altra escola pública que hi ha aquí dalt. Només tenen tres casos: Moreno, Moreno...és curiós perquè nosaltres aquí també tenim una família d'aquestes, entre los Moreno i los Alguero... no se si perquè són gitans però és que...no sé són més malaltissos, que agafen més cosetes, sempre estan... quan no tenen mocs tenen tos, quan no una decimeta de febre, quan... És més normal que faltin.

Pel que fa a la definició i a les causes coincideixen les escoles de la zona?

Si, i en les causes que veiem a l'absentisme: falta d'interès dels pares ... i coses d'aquestes. Varen participar totes les escoles de la zona, només va faltar una escola, l'escola parroquial, bé que estaven a la comissió però no ens havien fet arribar les dades quantitatives aquestes.

Ah! El que passa és que bueno...aleshores el que veiem és que...que detectem que hi ha absentisme i els altres no en tenen. Clar, de fet en una escola privada ja... el que va i paga se suposa que hi va d'una altra manera..., no ho sé.

Entrem una mica en la qüestió de les estratègies... que feu quan detecteu un cas d'absentisme?

... hem intentat, perquè a vegades la tutora els convoca i després no et vénen, estàs esperant i... els convoques per un altre dia i no et venen ni res, no vénen, passen àmpliament i ja està.

Ja.

Aleshores els hi envien per correu la notificació que vinguessin. Doncs se senten com molt amenaçats i aleshores vénen amb unes actituds molt poc afavoridores.

Poc dialogants?

Sí, perquè fins i tot alguna família ha vingut amenaçant dient: "Es que como les passes a los niños...Porqué de la canrel se sale, pero de la tumba no." Amb amenaces d'aquestes que dius... doncs tampoc aconseguixes res.

No, clar.

No aconseguixes res, de posar-los en contra, i aleshores és doncs anar-los enxampant i anar-los... Això d'enviar-los hi notes així amb un to una mica... amenaçadores doncs no.

Em pots explicar quin tipus de mesures generals, d'acollida de l'alumnat teniu quan comença el curs... i si entre aquestes teniu pensada alguna intervenció per preveure l'absentisme...

Només fem així acollida...al primer any a P3, perquè després ... ja estan integrats i no... Home, el que sí que es fa és la reunió de primer de curs del tutor amb tots els pares... però no vénen.

No?

No. No sé, tenen una falta...d'interès perquè si ja... és això a la primera reunió de l'escola... no venen, que saps perfectament que són gent que no treballen, que els hi dones facilitats, perquè si els convoques... els nans es queden aquí al pati ... una hora o així i que tenen els nens vigilats al pati, o sigui que no tenen ja ni l'excusa de "dónde deajo al niño que no puedo", no.

Ja.

I te'n vénen quatre. Quatre, i justament és clar, doncs els quatre que vénen no són...no tenen cap mena de problema.

Ja. I dels casos així... recurrents en teniu algun tipus d'historial familiar, teniu algun tipus de fitxa, d'informe...?

No fem fitxa, el que passa és que bé, clar...l'historial... no ho deixem per escrit, eh? Per què no hem trobat potser la necessitat, jo que sé, arriba a un moment que ens coneixem tots i...no ens cal.

Abans m'estaves explicant una mica el circuit, no? Vull dir.. primer hi ha la intervenció de la tutora, quan ella decideix que...hi ha un cas que requereix intervenció, no?

Sí.

I la intervenció que és telefònica, per carta...?

No, per nota, perquè és que això del telèfon es una altra. No tenen telèfon. I a vegades ara ja et trobes que sí, que tenen mòbils i coses d'aquestes, però no et volen donar el número, o sigui que...

I aleshores... el correu arriba i tal, i no vénen... Amb el supòsit que no vinguin què feu?

Ho vam fer això del correu certificat, ja et dic, ho vam provar tres vegades, i no ha donat resultat, és més... contraproductiu perquè és allò de: que "a mi con amenazar no ...", doncs bé, vam dir que era més contraproductiu i... els nanos ara et van venint, eh. Es que són problemàtiques totes com molt particulars, eh? Tothom té unes situacions com de risc, perquè ara mateix aquesta família, una família que te set fills, se li han mort tres, doncs s'han passat l'any amb una angoixa... i ara el va portant a l'escola... i li dius "que estàs contenta, no, que bien ... i es tracta de que ella mica en mica vagi fent la seva vida normal i et vagi valorant.

Deies que ho heu provat tres vegades, el tema de correu certificat?.

Sí.

I quina alternativa té, això?

La única alternativa que nosaltres des d'aquí veiem que és la més eficaç és anar insistint...amb els nanos ... i el premi és que s'ho passa bé, i acaba venint a l'escola...ara, amb els pares...és que ens és molt difícil no? entrar-hi, sobretot quan a vegades trobes famílies... "que sí señorita, que sí señorita que sí", a tot el que els hi dius és "señorita sí" i després fan el que volen. Aleshores clar, amb els pares tampoc tenim tanta incidència... Tot i que aquestes famílies tenen majoritàriament ajut de serveis socials, tenen PIRMI, però...

Els casos difícils ens basem en el treball d'aquestes comissions... els hi passem el llistat de nanos dels que volem parlar i bé...amb aquesta família si s'està negociant el PIRMI i bé, doncs potser... en la mesura que ells aconsegueixin amb els pactes que tenen, i un dels punts és... l'assistència a l'escola

SÍ?

Sí. I l'únic problema que hem tingut aquest curs amb una...nena ... que des de l'escola l'havíem d'enviar a casa, perquè és que allò era... és que no t'ho pots imaginar, jo només de pensar-hi... I aquesta ha sigut la que més feina ens han donat , per problemes d'higiene.

Es que em deia: -No si tengo pocas liendres...; "Ni pocas ni muchas, ninguna, ninguna". Però que no, que no entren. I aquests tenen bastant absentisme i en part és... un problema d'higiene.

Quan un nano retorna es fa algun tipus d'intervenció específica per acollir-lo, per afavorir la reinserció a l'aula?

No, això potser és més aviat la tutora o el tutor, que sí de fer-lo sentir a gust...Segons també les causes que veus...el que passa és que...ja veus les causes que més o menys que tenim ...és que clar, és que aquí no pots fer-hi res. Mira fa poc és que van estar dos o tres dies "con una pedida."

Con una pedida?

Una "pedida", la petició de mà.

Ah, ah!.

Aleshores van llogar un bar i s'hi van estar tres dies. Però clar, aleshores els nanos ja han faltat els dies que han faltat, després ja et vénen alteradíssims. A més és que va ser molt divertit perquè els... què són, cunyats del nuvi i la núvia estaven a la mateixa classe i aleshores explicaven, i bé... doncs que falten per una "petición"? Doncs falten per una "petición", és que no hi ha res a fer.

Podríem dir que hi ha una distància entre la cultura familiar i la cultura de l'escola?

Sí.

I això com es pot resoldre des de l'escola?

Jo suposo...que és qüestió de temps. Que entenguin que es poden compartir les dues coses. No valoren l'escola igual que la valorem nosaltres... començant per llevar-se a les nou del matí.

Perquè aquests nanos quan acaben l'ensenyament obligatori què fan, es posen a treballar, les nenes es casen...?.

No et pensis, et trobes de tot una mica, vas veient que... que no, bé, de tota manera hi ha la que als catorze o quinze anys ja està...pedida. Ara, jo diria que la cosa va canviant des de fa uns deu anys cap aquí. Ara veus que la cosa es va deteriorant...

Sí, i perquè?

Nosaltres aquí abans érem tres línies, trenta i pico nens a cada classe i no havien tingut casos així...tant durs, ni coses així d'aquestes...però clar, o no es notaven tant els problemes.

Perquè la composició social del barri ha canviat?

Ha canviat. Totalment, vaja, jo diria que sí. Avui venia parlant d'això amb una professora ara per exemple et trobes amb més famílies desestructurades... A més nosaltres tendim a concentrar població perquè...ara per exemple...ens sortirà la classe de sisè que n'hi ha dos o tres nens que són gitanos, però per sota ens entraran nou!

Perquè hi ha molta mobilitat al barri?

No gaire, no gaire, n'hi ha moltes famílies que estan instal·lades en pisos...

I la mitjana de fills?

Tres, quatre, alguna amb dos, però...Més de quatre tampoc, eh? Tampoc són famílies molt nombroses, eh?

Davant les situacions recurrents quines mesures teniu previstes?

A part de tractar el cas dintre de la amb la Comissió Social parlar-ho... doncs que puguem fer l'entrevista amb la família de dir-los hi "escolta, que tornem a estar igual, què passa..." Però de fet són ells que poden dir: que s'ha de renovar el PIRMI, i són ells els que tenen una mica l'arma, nosaltres no.

Abans parlàvem de quatre tipus d'absentisme, vosaltres aquí en teniu cinc, no?, l' esporàdic, el recurrent i tal. Heu pensat algun tipus d'intervenció específica en cada cas?

Bé, el circuit del que hem parlat.

La prevenció la treballeu d'alguna manera amb Serveis Socials?

No, quan ja treballem amb Serveis socials és quan ja s'ha produït la situació. Som nosaltres gairebé sempre els que detectem la situació.

Qui compona la comissió social?

Està...està un noi que... és el de compensatòria, la direcció de l'escola, serveis socials i algun membre de l'EAP, a més a més de la cap d'estudis.

I com valoreu la intervenció des de la comissió?

Bé jo crec que serveix, sí. Si més no almenys les mateixes famílies poden dir; Bueno, des de l'escola també m'han dit això, no?

Perquè i la Guàrdia Urbana? Te algun paper en aquest tema?

La Guàrdia Urbana si veu nanos pel carrer aleshores intervé, però anar-los a buscar al domicili o que per exemple nosaltres els hi diguem "mira, que en aquest carrer hi viu aquest nen que està a dins de casa", ells no...no ho fan això, perquè són ells mateixos els que et diuen que no.

La relació que teniu amb els serveis educatius és fonamentalment a través de l'EAP i a través del mestre de Compensatòria?

Sí.

I amb Inspecció?

No. Potser comentem algun cas que estigui al marge de l'absentisme i de la problemàtica social. Si no...és que és més efectiu. És que

inspecció acaba derivant a Assistència Social i per tant la millor línia és la directa

Perquè el circuit estipulat que és? d'Inspecció a l'IMEB i des de l'IMEB als Serveis Socials?

Nosaltres no ho hem fet, és tan llarg...bé, és el circuit que està establert i... el que passa és que nosaltres doncs bé, és que aquest és molt més pràctic. Perquè al final va a parar a Serveis socials i els Serveis Socials un altre cop es posen en contacte amb l'escola, doncs...

Casos d'EAIA en teniu?

Sí.

Quants casos en teniu?

D'EAIA que jo sàpiga en tenim dos. Són situacions de múltiples problemàtiques, un per exemple és una mare alcohòlica ... i després n'hi ha un altres que són orfes de pare, la mare ... que va tenir un accident molt greu ... no surt mai. I els nanos estan anant amb l'àvia...i aleshores aquests també són casos de l'EAIA. I n'hi ha uns altres, que estem darrere...que varen venir de Santa Coloma, aquí, i s'instal·len al Bon Pastor i quan l'EAIA d'aquí està a punt d'intervenir ...van i es traslladen a Santa Coloma... Des de Santa Coloma s'ha fet tot el traspàs d'expedient i tot però no s'aconsegueix intervenir. Es que d'aquí a que es passen els papers de l'un a l'altre i de l'altre a un, la intervenció va quedant aturada, va quedant aturada, i així nosaltres estem dos cursos, tres cursos...portem així, amb situacions d'absentisme de tant en tant i tal. És que l'EAIA és molt lent i complicat, eh? Perquè ... a l'escola en algun cas s'ha detectat un cas de maltractament que es podria denunciar i es podria demostrar...però el recorregut és tan llarg... i de vegades...és tan dolorós aquest recorregut pel nen...que...doncs és pitjor que el maltractament que està patint.

Quina demanda faria l'escola els serveis educatius per pal·liar la problemàtica de l'absentisme i altres problemàtiques socials vinculades?

És que a mi no se m'acudeix, home, el que potser si que es podria evitar és el tema de la concentració...menys concentració de minories...però és que és evident.

És més difícil integrar-los, no?

Bé, és que a vegades penses també en la escolaritat d'aquesta gent i que el dret és de tothom, tothom te dret de tenir una escolaritat normalitzada...però a vegades veus nens aquí...és que les pobres criatures...vénen a l'escola a aprendre i ...que a vegades puguis fer una reflexió està bé, i és constructiu per a tots, però que contínuament estiguis matxucant sobre coses que ja tenim molt assumides els demés...és que... I a mi de debò que em fa molta por, a nivell de societat, de quina...manera algunes famílies s'estan desentenent de l'educació dels seus fills. Hem començat a treballar la mera fórmula d'educació, del "bon dia", "bona tarda" és que s'està perdent...Nosaltres sobretot tots tenim molta cura doncs de picar a les portes, dir "hola, bona tarda"... intentar bé, doncs potenciar

totes aquestes formules d'educació. Es que estan ... perdudíssimes, és que no hi ha respecte pels demés

D'altra banda doncs això de la concentració doncs, sí, clar. Ara mateix estan tirant totes aquestes cases baixes d'aquí..., totes aniran fora, i aixequen pisos. I saps perfectament que això a aquestes famílies on les posaran? Doncs ni a l'Eixampla, ni... Doncs a barriades d'aquestes que cada vegada es van fent més grans.

Canviant de tema, una altra cosa que et volia comentar...vosaltres teniu nanos amb dictamen de l'EAP? Aquesta informació me la podries donar?

Bé, t'ho puc mirar, si, és que aquests... és infantil i primària, eh?

En tenim... un, dos, tres, quatre casos, dos dels quals són germans, Cortés Gimeno. Aquests tenen sis fills, eh? és que ...mira és molt dur de dir, però jo no sé si s' hauria alguna cosa per evitar matrimonis endogàmics, entre cosins germans... Perquè clar..., és una cosa que clar, aquesta família tenen sis fills, tots...amb discapacitats és clar! I aleshores...I a part, una altra qüestió que et volia comentar... A vegades una cosa és el cas de dictàmens del EAP, i una altra cosa és la situació d'algunes famílies que en quant a necessitats educatives especials, tenen situacions no dictaminades. Això ens passa.

Perquè clar, el retràs escolar d'un any i això no es considera... Aleshores fins que no tenen un retard de... un retard permanent de dos anys no se'ls hi fa un dictamen. (...)

Segons aquesta estadística del Departament, es recull informació sobre els casos existents que resulten problemàtics per qüestions de personalitat i conducta. Vosaltres en teniu d'aquests casos?

Si però... només surten els que tenen dictamen. I el dictamen és per set o vuit causes, però d'altres situacions de retard escolar i tal no se si potser podríem incloure el 50%, eh? Bé, potser m'he passat una mica, no, però...vaja... és que el personal de l'EAP no tindria temps segur... per fer tots els que hi han. És que no sé... tots els casos que tenim són com tant individuals, que és que no se...i que es salvin així... de poder dir que tenen una situació normalitzada... (...) doncs molt poquets, la majoria o tenen els pares separats, o...agressions, ...jo que sé, o saps que...passa és que hi ha molts tipus de problemes... De vegades dius... tant estudiar magisteri, tantes oposicions, tant d'això, i en canvi...no sempre tens els recursos per posar-te al davant d'aquestes situacions.

Nosaltres aquí tenim el mestre de Compensatòria que ve una jornada ... i la de l'EAP també, doncs una altra jornada, però és que no donen a l'abast per tota la problemàtica que hi ha. (...)

Un altre problema que hi ha és que el nombre de matriculacions ha baixat moltíssim ... Mira, jo diria que en aquest moment hi ha com uns setanta i pico o vuitanta noves matriculacions a la zona i nosaltres en tenim matriculats catorze, d'alumnes... Però n'hi ha que s'estimen més agafar l'autobús, desplaçar-se, que quedar-se aquí al barri (...)

I se'n van fora del barri?

Sí. Mira, no se com dir-te és il·lustratiu d'aquest curs, va venir una senyora a matricular la seva filla i bé, li va semblar bé, i li vaig donar els papers de la inscripció. L'endemà... es veu que va venir el marit i l'endemà va venir dient "que mi marido ha dicho que...",si no

havia vist la gent que hi havia a la sortida, doncs que hi ha un ambient lolailo" que no... i clar, la gent... O sigui, l'escola els hi va agradar molt, però el que no els hi va agradar va ser...clar, tu ensenyas l'escola, ensenyas les instal·lacions, ensenyas les aules, ... i molt bé, no? Però clar...

De nanos pertanyent al col·lectiu gitano que és la minoria ètnica majoritària en teniu quants?

N'hi ha uns cinquanta dos que fonamentalment és col·lectiu gitano, sobre un total de 152 alumnes. Com una tercera part.

Pensant així, en alternatives, quan parlaves de les famílies que abans no teníeu, que no eren casos durs, no?, sinó situacions d'absentisme vinculades a la negligència familiar, famílies que s'adormen...

Però negligència a l'hora de vacunar els nanos, hi ha molts nanos que no estan ben vacunats, negligència a l'hora de... hi ha uns problemes de càries..., per exemple, a primer i tercer l'odontòleg fa una revisió dels alumnes amb càries, és molt fort... Negligència a l'hora de la higiene... o pots trobar-te amb un nen... que a l'hivern et pot venir sense mitjons i en aquest temps pot portar anorac, o aquesta nena de la que et parlava abans que està plena de polls.

Ja. He sentit parlar que a la zona havíeu pensat de buscar una persona que anés despertant i recollint a alguns nens que són absentistes perquè les seves famílies s'adormen...

Si, ho havíem pensat, però en això ens vam quedar una mica...aturats. Nosaltres ara serem una escola d'Atenció Educativa Preferent...

Ah, si? I quines contrapartides suposa?

Contrapartides?

Si, no se més beques o recursos addicionals?

Sí, bueno, de moment més beques no en tenim però les que teníem són al 100%...

Perquè el tema aquest del menjador hi juga un paper en relació a l'absentisme?

Si, molt, molt. Nosaltres però alguna cosa els hi cobrem, perquè el que hem fet és repartir la quantia entre les famílies que ho necessiten i cada dia paguen dues centes pessetes... tot i que la beca sigui al 100%, ara són capaços de dir que no tenen diners i passar a deure't dues centes pessetes del menjar però en canvi...estan allà al bar o allà on sigui, que si l'entrepà i...és que no sé, no valoren ...no sé, tenen un altre valor de les coses.

De la caracterització del centre ja me n'has parlat suficientment ara bé, per intentar apropar-nos al tipus d'alumnat des del punt de vista del rendiment hem considerat una tipologia derivada d'un estudi sobre èxit i fracàs escolar a Catalunya. Mira, sobre aquesta tipologia que et passo, es tractaria que tu em distribuïssis sobre un percentatge del 100% quin percentatge específic tindrieu de cada tipus d'alumnat.

Aquí alumnes desconeguts difícils és que no hi ha, bé hi ha els casos aquells d'abandó que abans et comentava, que són casos d'alumnes que es canvien de zona però absentismes quasi crònics... és que no n'hi ha.

Els casos d'alumnes en conflicte, és a dir, alumnes que acaben l'escolaritat obligatòria amb situacions diguem-ne de conflicte personal Poc sociables, amb rendiment acadèmic que podria millorar...aquí bé és un alumne difícil amb l'escola però ve...Mira de virtuosos doncs... un 6 o 8%, i alumnes aplicats moderadament en diríem doncs... uns seixanta més o menys.

I els altres, els alumnes, que són considerats alumnat sense expectatives acadèmiques?

Un 10% aproximadament

Doncs així quedaria cm un 18% de situació de conflicte?.

Sí. Tot i que això varia d'un any a l'altre, vull dir que... eh? A més aquí doncs hi pots anar afegint... doncs bé, que a mesura que els nanos van creixent doncs a vegades poden anar entrant en aquest grup dels alumnes en conflicte, sobretot doncs bé, tenint en compte l'entorn sòcio-econòmic que hi ha, i els alumnes que...allò que et portin material a la classe... costa molt, eh? Gent que ens ve amb una mà al davant i a l'altra el "bollicao" i prou... És tot el que porta, i encara doncs bé, sort dels ajuts aquests de Compensatòria i aquestes coses així... és que ara el material se'ls hi va donant però clar és que l'escola tampoc té una despesa...

Ni una partida pressupostària per tot això, no?.

Abans, en un principi es demanaven... les famílies demanaven directament.

Però clar també ho gastaven...és que fer un seguiment d'això costa molt eh? Hi ha el cas per exemple d'una senyora molt divertida, que em va dir: "ah, pues mira...yo le he comprado unas bambas." I sí clar és que em diu: "es que necesitaba las bambas .. y mira, con las diez mil pesetas, pues yo...", i dius bé, sí, les bambes també, però els llibres és el que hauries d'haver comprat!

Clar...és que les seves prioritats i les de l'escola.... és molt relatiu.

Clar.

A continuació tinc una bateria de preguntes relatives a l'escola. En primer lloc es tractaria que m'expliquessis quins són els trets que caracteritzen aquesta escola des del punt de vista pedagògic... els tres o quatre aspectes que per tu són més rellevants, l'essència d'aquesta escola.

Home... el primer que et diria és et faria propaganda de els instal·lacions, això sí, que els nanos es poden moure per aquí amb molta tranquil·litat perquè tenen espai per tot, estan amples no només a l'hora del pati sinó a les aules, són aules acollides i estan bé. Que els professors els acolliran perfectament...que be de les seves capacitats individuals s'integren en el grup...que tenim de l'ordre de 12 o 15 alumnes per classe i això ens permet doncs adaptar-nos a les

capacitats de cada alumne i fer un seguiment individualitzat de cada nano, els coneixem a tots...

Perquè la tutora què és, tutora de curs, tutora de cicle...?

No, de curs. Bé, passen dos cursos amb ells, a la que comença un cicle l'acaba, normalment, a no sé que vingui... o hagi un imprevist... Per exemple l'any passat hi va haver molta mobilitat de plantilla i clar...

Això és l'altre tema que et volia comentar.

Si, bé, però ara més o menys som tots...

Hi ha hagut un alt percentatge de la mobilitat de la plantilla?

Aviam, ara en principi totes les vacants d'aquí, del centre, estan cobertes per definitius, però hi ha almenys quatre comissions de serveis, som quatre els que estan així...que són els que tenen demanada comissió de serveis, vull dir que poden tornar. No han fet possessió de les places perquè no han vingut, perquè estan fent altres coses, que en qualsevol moment poden venir, però la resta som estables.

I sou un total de...?

De tretze, som tretze. Però n'hi ha quatre que no estan ... que estan fora, però bé...Ara a parvulari també hi ha una persona definitiva...

I des de quan heu començat a tenir una mica d'estabilitat? En aquest curs?

Ah, aquest curs?

Si, aquest curs. En relació diguem-ne a la implicació del professorat en la línia pedagògica del centre et sembla que és, de l'1 al 4, l'1 seria baix i el 4 seria alt... Quina puntuació li donaries al conjunt del professorat del centre?

Implicació del professorat a la línia pedagògica? Doncs mira, jo diria que ara...alt. Sí. Tenint en compte que ara ja estem definitius aquí, i ja tots els que estem se suposa que... que bé, estan amb motivació i ganes de tirar això cap endavant.

I em pots avançar alguna cosa de la línia pedagògica que permeti donar resposta a la especificitat de l'alumnat?

Si, ara en el que sí que ens hem centrat és en l'aprenentatge de a llengua escrita, i a partir d'aquí doncs bé, hem demanat un assessorament...

Tot l'aprenentatge que feu el feu en llengua catalana, o en llengua castellana, o...?

Sí, no. Ens arriba la llengua catalana... en aquest curs...Si tu et dirigeixes a ells doncs en una situació normal, és en català. Es curiós veure com s'esforcen ells a utilitzar el català.

Pots posar-me un exemple que il·lustri com dona resposta l'escola a l'atenció a la diversitat?

No sabia que dir-te.

Feu desdoblaments.

No, actualment desdoblaments no. El que fem si... nanos així més... amb més mancances, sí que van a l'aula de suport. Aleshores bé, ara... hi ha una d'aquestes nenes que té dictamen, no?... doncs el que fem són adaptacions curriculars, de manera que el nano pugui fer... Que si el treball és cosa de... jo que sé, que si treballes... formes de relleu, són formes de relleu, però clar, no li demanaràs doncs... el mateix que als altres sinó dins de les seves possibilitats.

Heu fet algun tipus de curs de formació col·lectiva, per part del professorat?

No només aquest assessorament que et deia de llengua oral, perquè... els nanos usen d'una manera molt pobra la llengua, però tant de... ja no només en català, sinó en la seva pròpia llengua tenen un ús molt limitat. Vam demanar un assessorament doncs bé, per potenciar l'aprenentatge de la llengua (...)

Com és la coordinació del professorat de l'escola?

És per cicle...

De l'1 al 4, el nivell de coordinació per cicles què et sembla que seria?

Alt. Un 4

Teniu algun tipus de projecte o en els últims anys heu tingut alguna experiència innovadora d'integració, de coordinació dels aprenentatges?

Treball o projecte transversal? No.

Com definiries la funció tutorial del centre?

No se... doncs el que ja t'he dit...

Si abans em parlaves d'una funció tutorial molt individualitzada i que la tutora doncs és una tutora que en la mesura del possible es tendeix a que sigui tutora de cicle, que tingui els nanos els dos anys per afavorir el seguiment.

Sí.

A part d'aquest seguiment més individualitzat també treballeu el tema?

Es fan tutories a l'aula... Per exemple, durant aquest curs, doncs a les hores de tutoria ens vam ja comprometre a... donar més importància a això de treballar el hàbits i aleshores... ho fem contínuament, des del moment que... jo què sé, que hi ha hagut un conflicte al pati i arribes a la classe i expliques la situació i intentes resoldre el

conflicte, doncs... és que és això, fins aquí ens hem plantejat que... que bé, que volíem treballar d'una manera més sistemàtica en totes aquestes cosetes que anem fent puntualment, i vam quedar tots en l'acord que bé, que des de la tutoria es treballés això...Treballar per exemple el respecte per si mateixos... bé, doncs intentem potenciar això...

Aquest pla d'acció així més col·lectiu quan fa que l'heu començat a elaborar?

Sí, sí. Es molt nou, tot just l'endeguem ara. El que també volíem era que la labor tutorial... que si a parvulari doncs es treballava moltíssim doncs això es treballés de manera que bé, que fos continuada. Sí, que no es doni ja per sabut i això ja no s'ha de tocar mai més, no, sinó que sigui ja un continu.

Ja. Què t'anava a dir... El que és el trànsit de la primària a la secundària com es fa? Els vostres alumnes van a l'únic IES de la zona, no?

Si al SES 22, la majoria, eh?

El que és el trànsit de primària a secundària com es fa?

No... ara, per exemple, hem fet... durant dos cursos, eh?, que ens estem coordinant...tant els equips d'aquí, com l'equip d'allà.

Us trobeu els equips directius?

Si, i després per fer-ho com més fàcil pels alumnes ens varen explicar unes colònies que havien de fer, els vam convidar doncs a fer una mica de pica-pica i vam fer un partit de futbol doncs conjunt, entre l'alumnat... Després nosaltres els hi vam tornar la visita allà, les colònies que aquí ja ens van explicar i el que tenien... ens van explicar més o menys com va anar tot.

Feu una fitxa de seguiment de cada alumne per traspasar informació?

De seguiment individual de cada nano? No... O sigui que el traspàs sí que el fem, el que passa que no... no ho passem per escrit

A iniciativa de qui, Maria, a iniciativa vostra?

Una mica... no, una mica... no, ens va venir donat per inspecció, ens va dir que havíem d'estar una mica més coordinats, i bé...ara ens trobem i això.

Bé, jo em sembla que totes les coses que t'havia de preguntar... Actualment l'escola que és d'una línia?.

Si, una línia

Et seria fàcil dir-me ara quants nens i nenes teniu per cursos o vols que aquesta informació te la deixi?

No...fem-ho i així serà feina feta.

Si m'ho pots dir m'ho emporto, sinó t'ho deixo, com vulguis, eh?

No, doncs així ja estarà la feina feta...

Em podries especificar quants nens i nenes absentistes?

Si, d'aquestes de P3 n'hi ha una que es posa malalta l'altra ...És que ara hi ha una nena que l'han operat d'una ...de cadera, o sigui que ja... pensem que no tornarà... que no s'incorporarà més. I l'altra és una gitaneta que acaba de tenir un germanet petit i... tampoc no ve gaire, ... ara no ve. Clar, és que es queden tots els nens, queda una classe de nens...és una classe molt més moguda, és que... sí, sí, és així. Bé... ara funciona (...)

Pel que fa al protocol nostre et puc passar el del curs passat, que està tot molt detallat. El que passa és que bé... doncs això, dius... a vegades és més la feina que comporta que... el rendiment que li pots treure. Doncs és clar, tot el... de la manera que es fa el control, on sí que hi deixem la pell és en el seguiment aquest a nivell individual anual.

Ara també hi ha una graella o llibreta en la que és recullen...les llistes del professor...fins i tot es venen, hi ha editorials que publiquen això, aquest model, el que passa és que clar, doncs després, quan... per poder-ho tenir, per poder comptar... Clar, ells et venen tot un llibret amb el de tot el curs però clar, si el que vols és fer el buidat o alguna cosa així, doncs la manera més pràctica de funcionar és aquesta. Després... això, el full on s'hi fa el buidat... (...). ... després aquest altre full per calcular els percentatges...això seria també un resum ...ja per treure el de final de curs.

Després tenim aquest altre full. Això va bé, ho vam afegir aquí, els ajuts que hi havia per llarga malaltia .

Ja, perquè pot ser algun absentisme vinculat a problemes de malaltia...

Si per algun cas d'una llarga malaltia. N'havíem tingut un cas, eh?, el que passa és que no vam voler l'ajuda...

Vosaltres amb el CAPIP i tal hi teniu relació?

No..., l'únic que a vegades a través de la persona de l'EAP...alguna cosa puntual ... ella és la que s'hi va posar en contacte i això, no?

Mira aquí tens una còpia del protocol preparat.

Veus? La definició...el full per a demanda d'ajut de malaltia, mira veus? en aquest full s'especifica el tipus d'intervenció que s'ha fet des de l'escola, saps què vull dir?

Sí.

Per exemple... quantes intervencions hi ha hagut, si han estat amb èxit o no - Després veus hi ha aquest model, en català, mai ho hem enviat, aquest sinó que ho enviem en castellà, "es como lo entienden", Pensa que hi ha un percentatge també elevat de pares que no saben... que són analfabets, eh? Aleshores, des del moment que han d'omplir un... jo que sé, la sol·licitud de beca... una beca, doncs els hi suposa un problema, o saber interpretar una carta, no?

Bé, Mar. Si vols afegir alguna cosa?

-

Em sembla que no.

Molt bé, doncs moltes gràcies per la teva col·laboració.

Nota: La directora és una dona que hi porta catorze anys. Treballa personalment el tema de l'absentisme.

Hi ha un discurs de la directora molt clar que apunta respecte a una de les causes de l'absentisme el "handicap" cultural de les famílies gitanes. Només al final de l'entrevista ha matisat que no totes les zones gitanes són iguals, n'hi ha algunes més normalitzades que són les que van a la parròquia i que bé, semblava que tenen els hàbits d'higiene més compartits amb la població païa i sembla que estan, segons ella, més integrats.

CEIP 39

Em podries explicar com és el model de control d'assistència, si teniu un registre...

Sí, fem un llistat, tenim uns llistats establerts cada mes. Aleshores ja hi ha, d'acord amb Educació, Compensatòria I Assistència Social, tenim un altre llistat dels nanos que tenen a partir de cinc faltes. D'aquests nanos en tenim un altre control, I així tenim una primera visió, diguem, dels possibles absentistes. I són aquests els que controlem. Els tutors tenen els llistats d'assistència, cada mes passen l'assistència, I després, quan es detecta un cas repetitiu, aleshores es comunica, ho passem a l'Assistència Social. Aquest seria el procés, diguem.

O sigui que es fa un control pel matí I tarda del qual el tutor, fa un buidat?

Si

De manera que teniu la visió del mes de l'assistència a l'escola?

Sí, però aleshores d'aquest buidat es passa als casos que diguem que... Els casos que superen les cinc faltes... Cinc faltes que diguem que no són justificades. Seria això, el sistema és aquest.

I aleshores, amb aquests casos que superen les cinc faltes no justificades, el tutor què en fa?

Aquest buidat ens el passen a nosaltres, aquí al despatx.

A l'equip directiu?

Sí, I l'equip directiu ja gestiona amb l'educador. Truquem a Serveis Socials I ja està.

Qui estableix contacte amb la família?

Com a vegades és molt difícil de connectar amb la família, és molt difícil... I com que són casos molt concrets I que normalment són sempre els mateixos, doncs ja és Serveis Socials els que atenen la informació, I són ells mateixos que...

Perquè són famílies que són beneficiàries d'ajuts, Pirmis...?

Si, són beneficiàries, a més a vegades no tenen telèfon, I a vegades no el volen agafar, vull dir que... hi ha de tot.

Per tant, la definició de l'absentisme, tal I com l'entenc, serien cinc faltes o més sense justificar?

Sí.

Qui és que es posa en contacte amb Serveis Socials, tu com a Cap d'Estudis?

Jo, la secretaria o la directora... Nosaltres som els encarregats de fer aquesta transmissió d'informació a Serveis Socials.

Teniu algun registre general d'absentisme?

Sí, bé, tenim...les llistes aquestes.

Perquè hi ha algun protocol o acord per treballar l'absentisme, dins la zona?

No.

Vol dir que cada escola funciona una mica amb els seus estris?

Sí. Home, els que estan unificant són els de Serveis Socials... A més hi ha determinats papers. Per exemple tenim aquest: "indicadors psicosocials de risc." Això ho omplim, i aleshores aquí es detecten més o menys els absentismes, escolaritat tardana, problemes econòmics... Tots aquests. Aleshores aquí ja hi tenim una visió general dels grups. Després, doncs ja...

Qui fa aquesta detecció, el tutor?

Sí. De situacions com ara...problemes de conducta, de maltractament, d'alternança familiar... famílies que estan separades...I després aquí tenim el llistat de l'absentisme, veus? Aquest, per exemple, és un cas d'una nena de primer A que ens ha faltat. Això ho fa el tutor, i aleshores nosaltres... Mira, per exemple, aquest nen és un cas d'absentisme total, el nano no ha vingut cap dia de Novembre, s'hi incorporat al setze de Novembre. I aleshores, aquest és el control que fem.

Vols dir que teniu un registre dels nanos...?

Sí. I nosaltres passem la informació a Serveis Socials i ja està.

I una vegada la passeu a Serveis Socials, hi ha un retorn d'informació?

Bé, després l'assistenta o l'educador...

Aquí tenim establerta una Comissió Social, i ens reunim una vegada al mes. I aleshores en aquesta Comissió Social ja podem...Treballar una mica més el cas. Treballar-ho oralment. Hi ha la persona de Compensatòria, l'EAP... ens reunim tots els organismes.

Fa molt de temps que funciona, aquesta Comissió Social?

Aquest any. Jo és que sóc nou, i...

Però abans no funcionava?

No ho sé, això suposo que si no funcionava així funcionava d'una altra manera, però el seguiment es feia igual.

Quant temps passa, des de que detecteu un cas d'absentisme fins que Serveis Socials...? Ho poseu en coneixença de Serveis Socials...

Nosaltres ho posem en coneixença dels Serveis Socials, i des d'allà fan el que poden.

I el temps des de que vosaltres ho detecteu fins que els poseu en coneixement?

Quan a nosaltres ens passen la informació que aquest nen està faltant molt, nosaltres intentem connectar amb la família. Que pots connectar amb la família? Doncs bé, cap problema. Si intentes connectar amb la família i no trobes resposta, doncs passem la informació als Serveis Socials. Vull dir que això va ràpid, no ens esperem. Ara per exemple

tenim un nen de cinquè o sisè que fa quatre dies que no ve, i que és un nen propens, doncs bé, ens han passat la informació els mateixos nanos, que ens han dit que saben que està malalt. Els nanos són els millors informadors. Són els mateixos nanos que ens diuen "prole, lo he visito por la calle." Si et diuen que està malalt clar, la família és molt difícil, però saps que està malalt, perquè si els nanos t'ho diuen... Aleshores clar, aquesta informació de moment no la passes. Vull dir que t'ho estalvies, no? En el cas que n'hi hagi un que vagin allà i se'l trobin malalt, no?

Tu és el primer any que estàs a l'escola?
Sí.

T'anava a preguntar la perspectiva respecte a com ha anat variant el tema de l'absentisme des de que es va aplicar la Reforma, però clar....

No ho sé.

Em pots explicar breument quin tipus de mesures generals hi ha en l'acollida dels nens de P3 o de primària? Hi ha nanos que s'incorporin a primària? Teniu incorporacions tardanes, no?

Sí, moltes.

Em pots explicar breument l'acollida dels nanos en general i l'acollida dels nanos d'incorporació tardana?

Mira, l'acollida general... En principi els de P3, aquest any que ve, intentarem que s'incorporin d'una manera progressiva. Perquè sinó, tots al mateix dia, és horrorós. Tenim dos P3, aquest curs, aleshores s'està plantejant fer mitja classe un dia, mitja classe l'altre dia, i després el següent dia ja tots junts. O una altra alternativa, però una cosa així. I després, pels nens d'incorporació tardana, aquest any acabarem d'elaborar el seu pla d'acollida. Però d'entrada... Mira, per exemple, demà vindran tres nens del Pakistan, que ja veus quan arriben, el dos de Juny! I arriben de nou, eh? Aleshores què fem? Primer parlem amb els pares, perquè com que estan aquí els volen portar, i ens esperem dos o tres dies. Aleshores nosaltres, l'equip directiu, fem primer una visita a les classes on estaran aquests nens, i s'informa als companys que vindrà un nen nou, lògicament també s'informa al tutor, i després el que està en elaboració són uns dossiers. Són uns dossiers que els estan elaborant Educació i Compensatòria. Perquè quan arribi un nen ..., tenir ja uns dossiers de treball. Perquè clar, i a més ara, a final de curs, no pots estar darrera d'un nano, per molt que vulguis, perquè tens l'altre classe sencera que està acabant el curs, vull dir que... Ara tindrem elaborats uns dossiers que quan arribi un nano, tingui per un mes o així, que el tutor pugui anar treballant. Tenir cobert, com si diguéssim, el segon mes, perquè el tutor d'entrada vegi com va la cosa i pugui anar preparant altra feina.

Teniu la mateixa mestra de Compensatòria que l'IES 5?

Sí, Si.

I amb les famílies quin tipus d'acollida feu? La família s'entrevista amb el tutor, o...

Sí. El que passa és que ara l'EAP ens facilita molt l'atenció d'aquests nens, perquè arriben amb un informe de la psicòloga de

l'EAP. Aquesta senyora, amb uns traductors, fa una entrevista a la família, amb els nens... I aleshores ens dóna un informe te tipus familiar...

És nou, això?

Sí.

I ja funciona, o no?

Per les notícies que nosaltres tenim ja hauria d'estar funcionant.

De cara al curs que vinent?

Per l'any que ve segur. Perquè és un dels requisits que li han posat als EAP.

En aquest districte, o en aquesta zona?

Això ja no ho sé, això ja és dels altres.

I això vol dir que tindreu un informe previ de la família, l'escolarització prèvia del nano...

Sí, I després depèn del nano, del tutor I de moltes coses.

Però com a mínim tens una idea com a punt de partida...

Sí, seria això.

I el primer contacte amb la família sempre el teniu? No és allò que a la primera acollida els escrigueu I no vinguin...

Sí, la primera acollida la tenim amb el pare, la mare, o qui vingui a portar els nens. Però és que són molts problemes, vull dir que a vegades vols però no pots.

I aquest tema del traductor que m'explicaven abans a l'IES, us va funcionar? Us funciona aquesta nova figura?

Home, és que és fonamental, perquè volts tenir una entrevista amb els pares I escolta, si els pares són xinesos, què pots fer?

Perquè teniu una realitat de molta diversitat cultural.

Molta, sí. Fantàstica per això, és genial.

Realment és un districte únic, en aquest sentit.

Falten recursos però és fantàstic, els nanos...

I a nivell de convivència entre ells, bé?

Impressionant. Home, clar, has d'evitar els guetos, no? Perquè ens anem convertint en guetos, però bé...

Tu havies treballat abans en una realitat així tan plural?

No, és la meva primera experiència.

Treballava a una de Santa Coloma, i era diferent. La realitat també era "variopinta", però no tant.

Bé, la intervenció en cas d'absentisme seria això que m'has descrit. I les estratègies de prevenció? Per exemple, les beques de menjador...

Sí, són útils.

Quin tipus d'absentisme teniu? Quin perfil de famílies i de nanos hi ha darrere l'absentisme?

Famílies desestructurades, o papes i mames irresponsables d'aquests que es queden adormits i no... m'entens?

I el tema de l'entrada a les nou del matí?

Nosaltres tenim la porta oberta fins les nou i quart. Tenen possibilitat d'entrar fins a les 9:15, però després ja no, és clar. Hi ha famílies d'aquestes que sovint arriben justes a les 9:15 o 9:20. I els avises, però amb els pares no pots fer res.

Perquè en aquests casos Assistència Social hi pot intervenir, o no?

Poden intervenir, però bé, tenen molta feina. Tenim molta feina. Per tant, teniu una Comissió Social que funciona des d'aquest any.

I la valoració que feu d'aquesta comissió? Us sembla que és útil?

Sí. almenys et pots passar informació. És necessari, perquè a vegades tots els organismes que hi treballen, que són molts... És necessari compartir la informació, és això.

Els vostres nanos tenen algun tipus de recurs quan acaben l'horari lectiu? Un centre, un casal...

Home, precisament el que proporciona Serveis Socials. Sobretot els infantils... I no, i que els porten, intenten buscar-li forats... Amb organitzacions d'aquest tipus, casals infantils sobretot. Després aquí, a l'escola, hi ha activitats extraescolars que també... Nanos que tenen problemes, perquè com que ho porta l'AMPA, els hi subvencionen o han de pagar un preu simbòlic.

I ser CAEP que suposa?

No. Nosaltres no ho som, no.

El tipus d'absentisme que teniu seria més aviat...situacions cròniques, intermitents?

Hi ha de tot, el que passa és que són casos contats, no és allò de... Aquí per exemple, d'absentistes però ja de manera crònica en tenim un. O sigui un 90%, tenim 270 "i pico", i tenim un nen. I després, d'absentistes... no et pensis que n'hi ha tants, potser n'hi ha tres o quatre. Saps què passa? Que els nanos s'ho passen molt bé, aquí. Estan millor aquí que a casa, aleshores clar, si tens una situació a casa que t'ho passes molt bé... però si estàs a casa fotut, vull dir... els nanos mateixos prefereixen venir al "cole."

És un problema de negligència familiar, en aquests casos. El punt d'acció amb la família seria aquest, el contacte telefònic. I quan el nano retorna, intenteu negociar amb la família ...? El que intentes és que el nano es trobi bé. Que es trobi bé i que torni, perquè és clar,

no el pots forçar a res. Amb la família ja et dic que és difícil de contactar. Amb aquests nanos, quan falten, és difícil de contactar.

Quina població rep, el centre? Sobretot Casc Antic, la franja dreta?

Casc Antic I Eixampla.

Quan es dóna la situació de retorn quines intervencions feu per reincorporar el nano a l'aula?

D'entrada és l'acolliment del tutor. La motivació, evitar que es trobi malament... coses d'aquestes.

Perquè els nanos es troben malament, quan vénen...

Home, si portes molts dies I els altres nanos t'han vist que estaves jugant al carrer I vint mil coses, I es clar, suposo que és una situació incòmoda.

La qüestió normativa en relació a l'absentisme? El reglament de règim intern, llegir la cartilla als pares quan comencen, explicar...

Als pares se'ls informa de la normativa que és obligatori que els nanos vinguin a l'escola, vull dir que... però això ho sap tothom, no? El que passa és que aquesta gent que no ho fa, que ho deixa córrer, doncs són gent que no poden perquè no controlen la situació del nen...

A part de l'absentisme més vinculat a causes familiars, teniu l'absentisme del nano que fa campana I això, a primària...

No, no.

Notifiqueu algun cas a Inspecció?

Que jo sàpiga no. Home, potser en un extrem que... Però de moment, que jo sàpiga, no.

Hi ha alguna altra estratègia de prevenció, a part del tema menjador, que suposo que és un incentiu...

Pensàvem convidar-los a "chuches", però... Home, els nanos que tenen beca vénen tots al menjador. Hi ha nens que no tenen beca, I són possibles nens que es queden al carrer, I estan menjant igual sense beca I sense res, sense pagar. Vull dir que el menjador és un instrument que serveix també per captar nanos I que estiguin aquí tot el dia. Perquè a vegades se'n van a casa al migdia I ja...

I igual a casa no hi ha ningú, no?

Clar.

Valora'm una mica la qüestió dels serveis de suport. Amb el Departament d'ensenyament hi ha algun tipus de relació, pel que fa al tema de l'absentisme?

Que jo sàpiga no.

Amb Inspecció ja ho hem comentat. Amb l'EAP?

Amb l'EAP també, a la Comissió Social.

Bé, I després aquest informe de mes.

Sí, aquest informe que preparaven a partir d'aquest any vinent, una mica de la situació dels nanos. O per exemple, amb els nanos que són nou vinguts.

L'EAP també fa aquesta entrevista amb els pares que em deies, no?

Sí. I intenta recabar informació respecte al procés d'escolarització prèvia. L'informe aquest que ens porta l'EAP, hi ha dades de tipus familiar I hi ha dades de l'escolarització I de tipus acadèmic.

A Compensatòria, en el cas de secundària m'han estat explicant el que fan. En el cas de primària, la persona concreta de Compensatòria, a part de participar a la Comissió Social, també intervé directament amb els nanos, no?

Sí, fa classes, sí.

I en quan a l'absentisme quina participació té?

A Compensatòria, la informació que els hi passem, també és precisament d'aquests nens que tenen un cert grau de risc d'absentisme. Els informem, perquè també treballen amb Serveis Socials, vull dir que... Però clar, com que la informació és la mateixa, perquè ja et dic que a la Comissió Social ens trobem tots, I la informació és compartida, doncs car, la implicació que tinguin per la seva banda.

Teniu algun tipus d'informe familiar dels nanos, cas per cas, dels casos problemàtics? Un dossier, una carpeta, o...

Home, el que tenim són els llistats d'assistència.

Bé, I aquest informe del que m'has parlat abans, també, que és el que fa el tutor, que mira una mica el tipus d'indicadors de risc, no?

Sí.

Aquests indicadors que m'has dit que va definir la professora de compensatòria...

Sí, veus? Programa d'Educació Compensatòria. Però clar, nosaltres aquesta informació l'aprofitem, I es passa a tothom.

Clar. Amb serveis locals: assistència social, educadors de carrer... Què teniu, dos educadors de carrer que participen a la comissió?

No, nosaltres en coneixem un. El P. M., que està de baixa, I ara hi ha una noia. És el que ve a la Comissió Social, el que ens informa de les problemàtiques dels nens, del que es troben, I...

I amb Assistència Social?

No.

Teniu casos d'EAIA?

Sí, això sí. Per exemple, aquest nen del que et parlava abans, que és un cas crònic, clar, ara nosaltres hem de fer un informe enregistrant l'absentisme que hi ha hagut d'aquest nen, perquè suposo que aquest informe el passarem a la fiscalia, o així... Amb l'EAIA hi tenim

relació en cas d'absentisme o en casos de maltractament, que no n'hi ha, hi ha alguna sospita, alguna vegada. Però bé, si hi ha sigut una incidència, aleshores ho tenim així, no? Però és clar, és la nostra referència en cas d'un absentisme crònic o...

I amb la DGAI?

Amb la DGAI no gaire.

I amb el CAPIP?

Amb el CAPIP sí, és clar. És més l'EAP el que en deriva. És l'entrevista a la família, I intentar que la família es responsabilitzi I que el portin al CAPIP.

Quina valoració faries d'aquests serveis?

A veure, és que ja et dic, aquí l'absentisme no és que sigui el nostre problema. El nostre problema és, per exemple, la falta de recursos en qüestió d'incorporacions tardanes I coses d'aquest tipus. El tutor assumeix tota la responsabilitat del nano que arriba, I... Compensatòria té unes hores determinades, però són vuit hores o així, vull dir que... Aquest és el problema. La realitat la sabem, I el que necessitem també, més recursos.

Recursos econòmics?

I educacionals, perquè són nanos que beques I tot això, però clar, una beca no cobreix ni la part dels llibres que paguen. Però és clar, és que a més a més a aquests nanos no els hi has de comprar llibres perquè serien un "gast" inútil, per tant has de comprar un altre material habituat, fins I tot. Intentar comprar un material maco I estimulants, perquè és clar, sinó, si estàs tot l'any amb fotocòpies, pobra criatura... Però més que res això, altres necessitats... Tenim un 44% d'estrangers, I un 17% d'incorporació tardana. Molt desmesurat.

He sentit dir que esteu elaborant una proposta d'escoles de primària i secundària de zona d'atenció educativa preferent?

Clar, cae "por su propio peso", és que això no som nosaltres els que ho hauríem de demanar, sinó que hauria de caure així, "pum". Veient la realitat final, 44% d'estrangers I 17% d'incorporació tardana. Per això, ja no caldria ni... Hauria de ser l'administració que digués "ei nois, vinga, que hem de..."

Per tant, la qüestió de l'absentisme aquí no és un greu problema, al teu paper? És més problemàtica la realitat de les incorporacions tardanes?

Sí, però de veritat és que no és molt greu.

Algun requisit o condició que vulguis comentar que et sembla ineludible per afavorir l'escolarització?

Aquí el requisit ineludible ha de ser, d'entrada, la nostra responsabilitat com a professionals, vull dir que nosaltres també ens hem d'organitzar. Vulguis o no, ja no és aquells sensació de dir "tu tens una classe i jo tinc una altra classe, sinó que aquí tenim unes realitats tan diverses que hem de superar el plantejament tancat, sinó..." Ara puc treballar amb un grup i a l'hora següent puc estar amb l'altre grup. Un grup homogeni. Aquesta seria, des de la nostra

realitat i la nostra responsabilitat. I després la responsabilitat de les administracions. Jo no els hi he de dir el que han de fer, vull dir que saben el que hi ha.

La integració d'aquests nanos que són d'incorporació tardana, com funciona?

Van posant "parches" que no són ni "parches", vull dir... Nosaltres hem tingut una ajuda de quatre hores a la setmana. I quatre hores a la setmana amb un 17% d'incorporació tardana...

Quatre hores per tot el centre, no per nano?

Sí, perquè te'n facis una idea. Amb això ja t'he resposts, no?

Tres o quatre trets que caracteritzin pedagògicament el centre?

Home, primer la realitat de diversitat cultural que tenim, i que això no és un "handicap", sinó que precisament nosaltres el que volem és explotar-ho de cara a treballar una realitat que és el futur, vull dir que el futur serà un mestissatge de tots, perquè es poden posar fronteres, però està clar que cada vegada n'hi ha més. Aleshores nosaltres volem aprofitar aquesta realitat per treballar la diversitat, però no des dels nanos necessitats, sinó també veure els que tiren molt i estructurar l'escola en aquest sentit. És una escola que ara està iniciant un procés, nosaltres tenim un projecte. Quan parlo de nosaltres és de l'equip directiu juntament amb els companys, vull dir que hi ha un projecte d'escola que és reestructurar la nostra organització per tal d'afavorir això. Que els nanos, independentment que estiguin a sisè o a quart, si precisem la necessitat comuna, posem-los junts durant l'hora que sigui, vull dir que...trenquem la lògica dels cursos. Veure la seva capacitat, el seu nivell, i intentar afavorir el seu creixement. I després per exemple, en aquesta escola, s'està fent la informàtica des de P3 sisè. Després també estem participant en projectes d'expressió, de col·laboració intercultural i coses d'aquest tipus. El símbol de l'escola en principi, igual que a tota Ciutat Vella... que no és allò de dir, "mira, el Pere Vila...", sinó que és una realitat compartida i les necessitats també són compartides, vull dir que és tot més o menys igual. El que passa és que ja et dic, aquí a l'escola tenim un futur... Perquè també és cert que tenim una escola molt maca, tenim una escola preciosa. Tenim el gimnàs, el teatre... Si pugés i ho veus és fantàstic, vull dir... hi ha uns espais genials. I tota renovada, tota reestructurada... I aleshores clar, amb això, el fet és que aquest any n'hem tingut 46 de matrícula a P3. La realitat és que aquí de P3 tenim dues aules "a tope", diguem. Aleshores vol dir que bé... "que aquí se esta cociendo algo2, no?"

Quant temps fa que hi ha l'equip directiu en aquesta escola?

Un any "i pico".

Vull dir que sou nous?

Sí. Abans érem dos centres, allò també era centre de primària, i ara s'ha dividit: allò és institut i això és escola. Però això és genial, perquè quan els hi dius a les famílies clar, és que el nen t'entra aquí amb tres anys i... surt del davant. I amb uns serveis i unes infraestructures molt competents.

D'aquests trets pedagògics que em comentaves, el nivell d'implicació de la plantilla de l'escola, de l'1 al 4 (1 seria baix i 4 seria alt), quina puntuació donaries?

Aquí hi ha varietat, i a mi em costa molt de dir-te, perquè igual que hi ha un grup de gent que està al 4, hi ha un altre grup de gent que està a l'1. Si ho féssim així, posem 2'5-3. Posem 3.

Algun exemple d'atenció a la diversitat, a part del que tu m'estaves comentant, que això suposo que és un projecte que tot just comença a posar-se en marxa, perquè si fa un any i poc que esteu a la direcció... allò d'agrupació per necessitats dels nanos i tal. Alguna altra cosa, un projecte de diversitat cultural o de treball transversal, per àrees... Saps què vull dir? Alguna cosa que volguessis remarcar en aquest sentit.

Bé, aquí sobretot els fets puntuals, diríem, perquè els transversals els professors ja els van treballant. Però aquí serien els fets puntuals, de tipus de treball a part del lectiu, de tipus doncs bé... si hem fet una setmana cultural doncs treballes la solidaritat... valors d'aquest tipus. Aleshores és quan aprofites per treballar, a més de l'atenció a la diversitat com a eines i instruments normatius que tens, i promocionar o proporcionar altres elements d'aquest tipus, més lúdics...

El professorat treballa més per cicles que per àrees?

Sí, per cicles.

I amb aquesta lògica que m'has explicat abans, la voluntat és treballar encara més per cicles?

Sí, bé, hi ha un sector de professorat que encara treballa bastant monolíticament, allò ...surt ell... entra l'especialista... i ja està, no?

Ara que dius això, el nivell de l'estabilitat de la plantilla en el centre és alta, és baixa...?

És alta, és molt alta. Amb una mitjana de 45 anys d'edat.

I el perfil professional s'ajusta respecte al tipus de nanos que teniu?.

Hi ha de tot.

Alguna política, algun curs, alguna experiència de formació permanent col·lectiva, o que hagi implicat a una bona part del professorat? En els últims dos o tres anys...

No ho sé. Aquest any, per exemple, cap.

L'any que ve si, l'any que ve tenim una assessora de matemàtiques, per exemple... Ara el que intentem és que els eixos importants com són el càlcul, els problemes, la lectura... coses d'aquestes, treballar-los de baix a dalt. Perquè s'han d'unificar tots els criteris. Aleshores aquest any ha sigut impossible perquè ens han acabat les obres, i teníem aquí un merder... a les hores de cada curs, ara sí, comencen els assessoraments en matemàtiques per portar-ho a la pràctica, i cada any anirem lligant elements d'aquests fonamentals de l'educació.

I el Programa d'Acció Tutorial?

El Programa d'Acció Tutorial està en procés...

Està en procés d'elaboració. I és tutor per curs?

Sí.

I per cicle?

Per cicle hi ha un coordinador, i fem reunions setmanals amb mi, amb el Cap d'Estudis.

I es treballa la tutoria a l'aula? O es treballa més la tutoria de manera així transversal?

Això precisament, del PAT, ho estem treballant i ho estem valorant per veure com fem que tothom fem el mateix.

Voldries afegir alguna cosa en relació a la problemàtica de l'absentisme?

No, crec que està tot dit.

Molt be, doncs moltes gràcies.

CEIP 40

L'entrevista té una primera part en la que es tractaria que m'expliquéssiu com definiu l'absentisme, quin tipus de registre utilitzeu... bé, qui passa llista, totes aquestes coses.

(Cap Estudis) A veure, la llista... hi ha... un control que passen els tutors, però també hi ha un treball amb els nens, Segons els cicles, eh?, perquè, nosaltres treballem moltíssim amb els nens petits, per exemple hi ha el càrrec de la llista.

Hi ha un càrrec de llista?

Hi ha un càrrec de llista, sí.

Que són els nens?

Segons els cicles, eh? Per exemple, a educació infantil ja existeix aquest càrrec de llista, que a nosaltres ens va molt bé perquè així identifiquen el nom dels seus companys, i això va molt bé també per treballar la lecto-escriptura.

Bé, però jo em referia a que cada tutor se'n responsabilitza encara que després de la tasca de control dels membres del grup.

Això sí.

Ja, si falta un... nen de la classe, no?

Però hi ha els càrrecs de llista, sí.

I aleshores el tutor passa llista què, pel matí, per la tarda...?

Sí... Sí, o sigui els nens doncs controlen a veure si falta algun nen, si ve a la tarda, això sí...

Ja. Què fa el tutor quan detecta una absència, quina és la seva actuació? Expliqueu-me una mica quin és el circuit intern que teniu.

Mira, normalment les absències n'hi ha que són... les justificades o les injustificades, o sigui, per exemple, les absències justificades doncs bé, ens truquen aquí...

O be això o les famílies avisen, eh?, justificada és això o bé doncs l'endemà a la agenda, o abans, "el meu nen faltará" o "ha de sortir abans perquè ha d'anar al metge", tal... això, aquestes són les justificades.

Què és, a través de l'agenda, que ho comuniquen?

A través de l'agenda, sí.

I les no justificades?

Les no justificades doncs es mira, quan són dos o tres dies aleshores s'intenta trucar a casa i es pregunta el motiu. Normalment no en tenim masses de faltes injustificades, no gaires, eh?, sempre és per un oblit "ah, sí, ya te lo iba a decir" o qualsevol cosa d'aquestes, "que está enfermo" i tal.

Ja.

Sí, però normalment no n'hi ha masses, eh?

Vol dir que els pares tenen bastant assumit que han de justificar l'absència?

Sí, sí, això sí.

I quin és el nombre d'absències?

A veure... Jo et diré que aquest curs potser n'hem tingut...

Un parell.

Una o dues...?

Un parell d'absències.

Dues, dues.

Però són casos de nens que els porta l'EAIA, o sigui que són ja famílies que són molt difícils. O sigui, són dos casos de nens de sisè, d'un nen i una nena que també t'ho poso aquí, i són... ara... ja pots posar-ho, que són nanos que... de famílies molt... Molt complicades, Sí. I amb això diguem que amb l'EAIA també tenim reunions periòdiques, eh?

Què anava a dir-vos... quan hi ha un cas d'absentisme no justificat el circuit què és, de la tutora cap a direcció, o cap a la cap d'estudis...?

No, no, és la mateixa tutora la que...intervé, intenta comunicar-se amb la família, nosaltres això sí que ho tenim molt clar, eh?, vull dir que la que registra les absències no justificades és la tutora.

I si no hi ha resposta de la família us poseu en contacte amb qui, amb Serveis Socials, amb Inspecció...?

Amb Serveis Socials. Amb Serveis Socials, sí, sempre.

Teniu algun tipus de...?

De protocol? Sí.

Sí?

I de reunions periòdiques, eh?, sí, sí, i el protocol també ja el sabem tots, sí.

Del protocol em podreu fer una còpia?

Sí, el tenim aquí...

És un protocol vostre o és un protocol de zona?

És un protocol dels Serveis Socials...sí, i per la zona, sí., o sigui conté tots els passos que s'han de fer.

I el feu servir per la zona, vull dir les escoles de la zona?

Jo no ho sé això, nosaltres sí que el fem servir, el que passa és que diem... és que són, és molt...és molt difícil.

SÍ?

A veure, és molt complex... per exemple, dius absentisme, no sé ... no sé, jo t'he donat una mica les xifres i te les he posat aquí, no?

Sí, els tipus aquests, no?

Els tipus aquests, exacte, aquests tipus... però És que... Saps que passa? Per exemple, doncs que si hi ha nens doncs que per exemple arriben tard, però no és per culpa seva, és per culpa de negligència de la família. Aquest tipus, per exemple, a veure... no es pot dir absentisme, no?, perquè si enlloc d'arribar a les nou arriben a les deu no es pot dir absentisme perquè estan a l'escola, no? I això jo ho he vist una miqueta així.

Vols dir que a l'escola l'absentisme us vindria més definit per les situacions recurrents o cròniques?

Sí, una mica, exacte, molt dur, eh?

Vull dir que el que seria el tipus ben bé absentisme no el considerariu?

Home...són problemes de puntualitat...

I en el protocol vostre això és una altra tipologia, suposo?

A veure, nosaltres per exemple, si un nen doncs no arriba a les deu però arriba... a veure, sí que no és culpa seva, m'entens? Què faig jo...? (...)

No, estàvem parlant d'això, del nano que arriba tard, deies que no és ben bé absentisme.

A veure... jo un nano de primer, per exemple, tinc aquí dos casos de dos germans, un de primer i un de segon que són el Manuel i l'Emili; aquests nanos si m'arriben a les deu és que m'arriben a les deu, però a veure, no és per culpa seva, jo no puc culpar a un nen de sis anys... I a veure, el que faré serà dir-li a la mare "escolta'm, a veure, intenta això, arribar a les nou i tot plegat", però sé que si ella sinó em diu que no li sona el despertador... A veure, també ens hem de posar una mica... En situació.

No, i en algun cas, amb un nano de sisè què passa amb els DAM...? També he arribat jo a l'acord amb la mare... la mare treballa de nit i aleshores no sent el despertador...

Es que la senyora està molt cansada, és que arriba a les quatre de la matinada de fer feines per les oficines, és que a veure... Clar, no és una voluntat de ser... absentista, de negligència.. No. Aleshores com que aquí normalment s'obre la porta a les deu un altre cop, doncs si és abans o així fa un truc i diu "ara ve el nen"...

I l'obriu.

I l'obrim. Però ja hi ha un conveni, saps?, sempre busques una complicitat amb la família, evidentment, i li dones sincerament les màximes facilitats. ... Clar, perquè sinó potser aconseguiria que fos

absentisme de tot el matí. Aviam, jo prefereixo doncs que un nano m'arribi a les deu i estigui tot el dia aquí a l'escola que no pas que no vingui.

El protocol aquest general de zona el teniu des de fa molt de temps?

No, jo és que a veure... jo ara estic buscant una cosa que en principi ... no l'hem feta servir... No hem tingut necessitat... I ara he de buscar on dimonis he deixat aquest paper perquè estava preparat precisament per fer-lo servir, però no hi ha hagut necessitat perquè en aquest cas... jo si un cas si el trobo ja te l'enviaré...

Sí, et deixo un fax ...

Perquè aquesta nena de sisè doncs que té relacions amb l'EAIA, no?, jo el que he fet és trucar a l'EAIA i dir "a veure si la veus i li dones un truquillo", i llavors el truquillo aquell que li dóna a la família dóna resultat i torna a venir una temporada. I és una cosa així... perquè són casos puntuals, gràcies a Déu no en tenim excessius.

Ja.

M'entens? I sempre s'han pogut resoldre així. Com que aquesta noia la seva mare està a la presó i l'EAIA se'n va fer càrrec... i ara torna a estar amb la mare, perquè estan aquí en un pis, però és clar, és el primer any que torna a estar amb la mare, i...Tot just hi ha aquest rodatge, aleshores hi ha aquesta comunicació directament amb... amb l'EAIA, sí.

Ja. Quina percepció teniu de com ha anat variant l'absentisme, si és que ha anat canviant, en els últims anys? O no teniu massa percepció de canvi? És més o menys l'absentisme de sempre el que teniu?

És que et dic jo... nosaltres hem tingut molta sort, eh?, perquè vull dir... no... vull dir a veure, tenim molt pocs casos, vull dir, d'absentisme, però molt pocs casos, vull dir...

Ja. No és allò que diguis... ha augmentat o ha disminuït amb la Reforma? Perquè ara ja no teniu setè i vuitè.

No, tampoc... és que no... No, és que tampoc en teníem, nosaltres no en teníem.

No?

No, per això dic, nosaltres... No, si amb això hem sigut molt feliços a l'escola, o potser els altres estan fins al gorro però no, els nostres nen són molt feliços a l'escola, són els reis del mambo...

Expliqueu-me breument així quin tipus de mesura general feu d'acollida de l'alumnat quan comencen a P3, la primària...? A la família sobretot, eh? Sí, Comenteu el reglament de drets i deures i aquestes coses, no?

Sí, a veure, es fa una reunió abans de començar el curs en general amb les famílies de nou incorporades. I després es fan entrevistes personals. Amb els...una de general com a les famílies de...nova incorporació. Però entrevistes personals, aleshores se'ls hi diu la manera que... el que han de portar els nanos, els drets i deures dels alumnes... totes les instruccions, eh?, i es fa de forma personal.

Però això es fa al començament de setembre, llavors és molt maco perquè llavors també et vénen els primers i vénen amb el nen, no? I això ho fa la tutora de P3, llavors clar, doncs el nen ja coneix l'aula, la tutora ja els explica doncs on tenen els jocs, on tenen els contes, on tenen les coses... Però això ho fa ella família per família.

Família per família, i després en començar, el primer dia de curs, doncs deixem entrar a les mares fins a l'aula, no?, evidentment, i a més a més no és un mestre sol sinó que són dos mestres que els divideixen els primers quinze dies fins que hi ha menys problemes de que si ploren, que si tal...

Clar, clar.

I deixem que... això sí, que les famílies tot el primer trimestre... que les mares portin els nens fins a dintre i estan... no és que s'estiguin a l'aula, perquè hi ha un moment que se'n van... Llavors a patir del segon trimestre doncs ja comencem a dir bé... fins a aquí al pati, eh?, perquè el nen ja... i a més el nen ja està totalment ambientat. I sobretot això, la psicòloga o la mestra d'educació especial està juntament amb la tutora. A fer seguiment.

Nanos i nenes d'incorporació tardana en teniu?

No.

Teniu nens pertanyent al col·lectiu gitanos?

Síiii.

Déu n'hi do.

No massificat, no és allò... per això volia diferenciar, doncs ara a veure, deu o onze... No, dinou nanos, vam contar.

I quants nanos teniu a l'escola?

Uns noranta-cinc... però estan... no concentrats, o sigui, estan disseminats no estan concentrats, m'entens?, no fan de clan, diguem-ne. No hem tingut mai... sempre n'hem tingut a aquesta escola, quan era privada també...

Sempre.

Sempre n'hem tingut, de nens gitanos, i no hem tingut mai cap problema.

Aquesta era una escola del CEPEPC

Sí, però vull dir que sempre hem tingut nanos gitanos. Clar, és que sí, te'ls porten... i ja està.

I d'altres col·lectius? Magrebís, paquistanís...?

No... bé, ara de Magrebins en tenim un parell, que són els..., sí, i no sé si és Magrebí exactament, si és Siri o una cosa així.

No, és del Marroc.

És del Marroc?

Sí, i ara ens ha vingut un nen de la Índia.

Però no n'heu tingut gaire, pel que dieu.

No, no...

No, també hem tingut... vam tenir una nena xinesa, no?

Sí...

Però fa anys, vull dir que no n'hem tingut gaires.

No n'heu tingut gaires?

No, no.

Ja. Algun tipus de... bé, amb les famílies que... bé, totes les famílies suposo que a P3 vénen, en aquesta acollida que els hi feu?

Sí, sí.

O hi ha famílies que no vénen?

No, no, vénen. Vénen.

I algun tipus de mesures específiques amb les famílies... bé no, clar, perquè a P3 casos d'EAP no n'hi ha perquè tot just comencen...no?

Exacte.

I a primària, de nova incorporació a primària?

Se'n produeixen molt poques. Molt poca.

Ja. Alguna comissió específica per tractar el tema de l'absentisme a l'escola o no teniu tal volum de problemàtica com per tenir una comissió...?

No, no.

Ja. Expliqueu-me una mica què feu quan es detecta un cas d'absentisme... bé, intenteu posar-vos en contacte amb la família. Bé, d'assistència així irregular de manera continuada diguem-ne, no? Us poseu en contacte amb la família, i si la família no respon?

Bé, doncs llavors, diguem, hi ha tots aquests passos, no? O sigui, si la família no respon tens... hi ha les dues vies legals, no? Per una part és l'informe a l'inspector conforme aquesta família no existeix, i l'altra és els Serveis Socials.

I utilitzeu les dues alhora?

En alguns casos ho hem hagut de fer, però ja et dic, jo és que... a veure, t'ho torno a repetir, és que el problema no ens ha arribat, diguem-ne...

Ha estat una cosa puntual i en aquell moment has respost.

Ja. I la comunicació a Inspecció... és que tinc la impressió... és una impressió, sinó em corregiu, que normalment hi ha més comunicació

directa amb Serveis Socials... no ho dic per la zona tampoc, eh?, sinó per altres realitats que he pogut conèixer, que no directament a Inspecció.

No, a veure, la via Inspecció ...seria la forma legalista, és la forma legalista i de... diguem-ne , de curar en salut, diguem-ne...

Exacte, de curar en salut, ara, és allò de dir..., això està notificat, però vull dir efectiu, efectiu doncs és els Serveis Socials, perquè normalment tots aquests casos que tens tu de nanos que són absentistes són nanos que també Serveis Socials ja els porta, perquè coneixen les famílies i coneixen la problemàtica i aquestes coses, o sigui que potser és més efectiu...

Serveis Socials, perquè és més proper.

Però en canvi amb l'altre és legal, t'has de curar les espatlles, perquè si al nano li passa alguna cosa... te les carregues.

Clar, ja. Amb Serveis Socials us veieu de manera regular?

Sí, sí.

Perquè suposo que a part de l'absentisme hi ha altres problemàtiques.

Sí, ens veiem regularment. Sí, regularment. Lamentablement seria un servei que seria molt eficaç si la gent de Serveis Socials doncs tingués una estabilitat en el treball, però és que no...

No la tenen?

No, perquè quasi cada any te les canvien i llavors has de tornar a començar de nou. Clar es que et canvien d'assistenta i llavors has de tornar a explicar l'historial de nou i tot plegat. M'entens?, que és una miqueta poc operatiu per això, a vegades. Ara, per un cas puntual o així evidentment sí.

Perquè que hi ha dues assistentes amb les que treballeu de forma regular?

Hi ha l'assistenta referent, i després n'hi ha del gitano de la zona, i de l'altre... un altre...vull dir a veure, tens dues o tres persones de Serveis Socials. A més a més poc estables.

I a més una altra cosa, a veure, fa dos anys que nosaltres estem en el programa de Compensatòria, i aleshores doncs sí, aquesta persona sí que ve regularment un cop a la setmana a l'escola. És la C. M que és molt bona professional...i és molt eficient...és molt eficient. O sigui que amb ella, diguem, tots aquests casos... doncs això, de nanos que tenim amb problemes, ella està al cas de tot i ella també moltes vegades ens ajuda a vehicular, no? Per exemple, diem mira... doncs no sé, el cas aquest o del Cristian o de la Tània... llavors doncs ella ja fa els passos als Serveis Socials, o sigui, és una persona que...

Fa una mica com de mediadora?

Sí, sí.

No, no, vull dir, que... mediadora i al mateix temps com a part també.

Com a part, no?, perquè ja et diem, una persona que és molt, molt

competent, molt. Estem molt contentes.

Des de fa un parell d'anys, dius?

Sí.

Dos, tres anys.

Aquest és el tercer any.

Suposo que la compartiu amb altres CEIPS de la zona.

Sí, sí.

Sí, sí, perquè ella diguem només ve un cop a la setmana. Però ella em sembla que fa la Compensatòria a totes les escoles d'atenció educativa preferent d'aquí la zona. Em sembla que ho fa ella, la Carme ... em sembla que sí que les porta, perquè...

Al Ceip

0 també... em sembla que també va al Ceip o a vegades...

Amb el tema de l'absentisme us costa que faci alguna intervenció?

Qui, ella?

Ella, ella. Home, ella està informada de tots aquests casos...

Home sí, perquè ella... sí, està informada i si és necessari doncs gestiona amb Serveis Socials una... o una reunió tripartita, o fins i tot s'ha intentat amb resultats negatius aquest any... però no era per absentisme, per altres casos amb altres coses... el quadripartita: famílies, assistent social, escola i Compensatòria... Vull dir, nosaltres estem molt contents. Molt, de la seva funció.

El protocol aquell que teniu però no és de Compensatòria, no és elaborat per la persona de Compensatòria, és de Serveis Socials...

Espera, mira, veus? Això, ara ho he trobat, és que...

Anaves pensant a on estava...

Sí...

Aquest és un protocol però del districte?

Sí.

En el qual teniu també la definició de nanos amb risc de marginació social, no?

Sí, llavors per exemple aquí també... doncs, veus? També hi tenim la definició de l'absentisme, eh?

Ah, sí mira, jo aquí també ho tinc.

Sí, exacte.

Que és el mateix?

Sí, és el mateix. El que passa és que aquest és per l'escola, el fem més personalitzat. No sé, si això t'interessa a tu...

Oh, sí, perquè així ja com a protocol de zona el tinc com a referent, també. I per tant... hi ha una cosa que no t'he preguntat... d'aquesta llista que passeu setmanalment...

No, no, diàriament.

Bé, diàriament...

Cada dia al matí, eh?

Feu algun tipus de buidat o alguna cosa o no? No... detecteu els casos i aleshores la trucada telefònica...?

A veure, per exemple... buidar no sé en quin sentit... a veure... és que és mensual, eh? Sí, però diguem que és mensual, eh?, nosaltres la llista és cada mes. Ara, buidat no en fem, perquè a més els mateixos nanos... pensa que aquí això és molt de barri, no?, i a vegades diuen "ui, no, avui no vindrà el Siscu perquè està malalt", després ve la mare, et truca i et diu "és que el Siscu està malalt." Clar, a veure, és que a aquests nanos els conec, saps?

Teniu algun mecanisme per tal que la família respongui per tal de justificar l'absència? Altrament dit, a què atribuiu que les famílies responguin tan... relativament ràpid a l'hora de justificar l'absència?

A veure, nosaltres el que sí... però no, el que sí que per exemple és una cosa que es remarca moltíssim, eh? Tan a la circular informativa com a començament de curs es remarca molt, molt, molt tan els horaris com tan això, vull dir que si un nano doncs falta, o a través de l'agenda o que ens truquin per donar-nos... per ...per justificar. I això a les reunions de començament de curs a l'aula es torna a matxucar moltíssim, saps?, o sigui que és una cosa que els nanos aquí des de P3, ja ho saben les famílies que s'ha d'avisar a l'escola i s'ha d'avisar al menjador...

El menjador us serveix com a recurs contra l'absentisme?

Mira, en algun cas sí. Especialment amb els nens gitanos. Sí, perquè... el menjar és gratuït, així de clar, doncs mira, els va molt bé tenir el menjar gratis, saps?, perquè si no... no menjarien.

El tenen 00% gratis, no paguen res? O paguen una cosa simbòlica?

Una cosa simbòlica que són cinquanta pessetes al dia. Cinquanta pessetes... Per àpat, eh?, vull dir que és molt simbòlic. Però també és un compromís, eh?

Quan un nano absentista torna... suposo que s'ha donat algun cas de retorn després d'un període...llarg

Aleshores nosaltres el que fem sempre és citar a la família, o sigui que quan torna el nano ha de venir amb el tutor, eh?, i amb el pare, vull dir, per donar una explicació a l'escola, això sí. Vull dir, això sí que ho tenim controlat, home, és que sinó...Seria allò... és que ho has de controlar d'alguna manera, no?, i els pares han de tenir un compromís amb l'escola. Llavors és quan et donen alguna excusa, però

bé, però almenys han hagut de venir a donar la cara, almenys t'han vingut a això, a donar la cara.

Que us reporta ser Centre d'Atenció Educativa Preferent?

A veure, si tinguéssim molta matrícula ... un mestre de més, però com que tenim poca matrícula resulta que ens treuen un mestre, sí, o sigui que en realitat no. Llavors ara, aquest any, he vist que podia aconseguir algunes sortides gratuïtes, eh?, aquest any, és la primera vegada i és el segon que som escola d'atenció preferent. Però no masses, eh?, vull dir alguna coseta i fora d'això res més. Les beques menjador, que són una mica més altes.

Què necessitariu que no teniu, com a CAEP?

Doncs mira, necessitariem més gent, o sigui, que ens donessin mestres, més personal, sí.

Més que més recursos econòmics, fonamentalment personal?

Personal, sí.

Perquè quantes mestres sou?

Ara som tretze però l'any que ve serem dotze.

Sí, us en treuen una? Bé, en relació a l'absentisme el Departament d'Ensenyament juga algun paper, alguna cosa...?

No.

O us dóna algun suport?

A part del mestre de Compensatòria, que òbviament... però a part d'això no.

Amb l'EAP... suposo que ve un cop a la setmana, fa el dictamen i treballa amb els nanos...?

Fa el dictamen, intervé a l'aula, treballa amb els mestres i amb els tutors, i treballa amb l'equip directiu, amb la Mercè... N'estem molt contents. Però molt, eh?, és una excel·lent persona, una persona boníssima i fa una tasca boníssima per l'escola. A l'escola ens va molt be, eh?

Sí?

Sí, però molt, eh?, molt. N'estem molt i molt contents.

Vosaltres us heu trobat amb casos que els dictàmens de l'EAP són inferiors al nombre de nanos que realment serien susceptibles de ser dictaminats?

Bé, és clar, ells tenen uns criteris i és clar... Però vull dir... són uns criteris que estan dictats pel Departament d'Ensenyament, vull dir que no han fet aquests criteris ells. I per exemple l'EAP sí que se n'adona, que hi ha nanos amb diferents problemes que no estan tipificats en aquests criteris, però ell també... doncs s'ha d'ajustar als criteris que li dóna el Departament, no? Això sí que l'EAP ho veu.

Amb Inspecció, a part de la visita que pugui anar fent...?

La Inspecció mira, fa les reunions...

Quines reunions?

Amb els directors.

Ah, sí...

Sí, normalment amb una periodicitat bimensual o una cosa així, ens trobem tots els directors de la zona...

De primària?

De primària, sí.

I és d'alguna manera també iniciativa de la Inspecció, aquesta reunió que feu, o era vostra?

Sempre la convoca l'inspector aquesta reunió...

Sí, sí, però...La iniciativa d'aquestes reunions va ser de la zona, de l'equip d'educadors de la zona, i aleshores ja s'ha convertit en... una reunió regular.

Amb l'EAIA també em dèieu que teniu relació quan hi ha nanos amb, diguem-ne, situació particularment greu...?

Sí, sí, exacte.

I amb la DEGAI?

També n'hem tingut.

Alguna...

Sí, sí.

I amb... bé, i amb Serveis Socials també em comentàveu el tema de les educadores.

Sí.

M'havien parlat de l'assistència d'una parella de guàrdies municipals que treballaven el tema de l'absentisme en la zona fa uns anys.

Fa uns anys, sí, Però això ha desaparegut.

Sí, ara ja no existeix.

Quines demandes faríeu, d'una banda a l'Administració Local i d'altra banda a l'Administració Educativa, pel que fa al tema de l'absentisme?

A veure, a mi em sembla que aquí el que hi juga moltíssim són els Serveis Socials. Molt, a mi em sembla que sí, diguem-ne, en les mancances aquestes... I a vegades els Serveis Socials el que tenen és que si són famílies que no tracten aleshores no en volen saber res, i aleshores aquí és on s'hi hauria d'incidir, eh?, vull dir a vegades hem demanat ajuda amb famílies que no vénen però que no són casos de serveis socials, eh? I aleshores ... jo crec que haurien d'implicar-se més. És que pensa que algunes famílies, a les pautes que marca Serveis

Socials, doncs tampoc estan disposats a involucrar-se. Eh?, perquè si una persona o a una família li dius ... tu has de venir o has de fer això... a famílies de per si força desestructurades... aleshores, si no segueixen les pautes que els hi marca Serveis Socials, aleshores ells també prescindeixen, saps?

Ja. Vol dir que queden desateses algunes famílies?

Moltes famílies queden desateses.

Però famílies que serien susceptibles de ser beneficiàries de Serveis Socials?

Sí, sí... Però si Serveis Socials diguem té una política, vull dir... els hi diu a les famílies, per exemple, no sé, "si no feu aquests cursos ...no us donarem el PIRMI o...", a veure, els hi posa com unes pautes doncs perquè ells estiguin atesos per Serveis Socials, però és que hi ha quantitat de famílies que tenen tants problemes i tenen tantes coses que passen dels Serveis Socials. Llavors quina resposta, els Serveis Socials? "Ah, com que aquesta família no segueix les nostres pautes ens en desentenem." Per tant et dic que s'hauria de fer molta més força amb totes aquestes famílies i amb el que és... amb el que són els Serveis Socials, eh?

Sí?

Jo penso que sí. O sigui, que Serveis Socials perquè una família no segueixi les seves pautes no els atenen, a mi em sembla. I la realitat és aquesta, saps? Bé, diguem-ne la realitat que nosaltres veiem d'aquí l'escola. Per exemple, l'any passat ens vam trobar amb un cas que va ser bastant lamentable, no? Al final de curs saps que et donen les beques de llibres pels nanos, no? Doncs bé, hi havia un pare que és una persona que té molts problemes i tot plegat, se'n va anar als Serveis Socials per dir "bé, doncs ajuda'm, fes-me un dictamen per poder demanar aquesta beca, ajuda'm a omplir els papers", i l'assistenta s'hi va negar. Clar, vull dir, a aquest home li vam haver d'omplir nosaltres, li vam haver de fer el dictamen nosaltres. A veure, és significatiu, no?, vull dir que també haurem d'ajudar doncs en el que els hi pertoca, saps?

Però aquest problema a què et sembla que és degut?

A mi em sembla que no hi ha una política clara dels Serveis Socials.

No?

No, de cap manera. Vull dir que Serveis Socials és un servei que... per mi ha de ser això, vull dir, ha de donar un servei, ha de donar una assistència a la gent, però mai marcar...una cosa quadrada, eh?, de cap manera, vull dir... i més sabent aquesta gent de la manera com funciona, saps? En fi... I bé, i tant en això, els llibres de text, com això de les ajudes que ens donen per colònies o...

Perquè Serveis Socials dóna ajuts econòmics directes a les escoles o a les famílies?

Si, Sí, a l'escola, a l'escola. No t'estic dient això del menjador... més que res, per exemple, ajuda a les famílies per les colònies, això sí, eh?, a això sí que ajuda. També... ha donat en pocs casos alguna ajuda a la família per llibres, eh

I aquest cas que m'explicaves és un cas puntual o és un cas que s'ha donat més vegades...?

Home, s'ha donat més d'una vegada, i a més amb les famílies que tenim aquí, pensa que són gent que són molt limitada, aleshores doncs... no sé, vull dir, si ets limitat i a sobre no t'ajuden doncs encara va a pitjor, no? En aquesta zona som... una, dues, tres, quatre escoles de... D'atenció educativa preferent. Llavors clar, evidentment hi ha un... has de treballar molt conjuntament, no?, perquè sinó t'enfoneses.

Pel que fa a la mestre de compensatòria s'ha de dir que déu n'hi do, sí, s'ha de dir les coses... pel seu nom, eh? sí, sí.

Què fa, es posa en contacte amb Serveis Socials a vegades?

Sí, moltes vegades, sí, sí.

A tu què et sembla que caldria per preveure l'absentisme escolar?

A veure, el que és fonamental i bàsic és un compromís amb les famílies.

Sí?

Evidentment, és un treball molt fort amb les famílies. Ara, si les famílies no veuen la necessitat, moltes vegades, o això, són negligents i no porten els nens a l'escola... O sigui, per mi el treball més fonamental és la família en aquests casos.

Nosaltres quan detectem situacions així d'irregularitat intentem negociar amb la família, sempre, és un objectiu de l'escola, treballem molt i molt amb les famílies, és un dels objectius d'aquí l'escola, que treballem moltíssim. El treball amb les famílies és bàsic, és que si no t'entens amb les famílies malament, i els compromisos...realment satisfactoris, eh?, en aquest aspecte... Sí

Però clar, quin tipus de compromís podeu... establir?

Home, més que res un compromís oral, eh?, el que tenim amb les famílies.

I què podeu negociar d'alguna manera amb la família...?

Home, no és que es pugui negociar, vull dir el que és important és que se'ls hi ha de fer veure...és més un treball de sensibilització...de fer-los veure lo important és doncs que el nano vingui a l'escola, lo important doncs és que el nano se'n vagi a dormir d'hora perquè així l'endemà estarà despenjat... a veure, és un treball...d'anar conscienciant. A veure, pensa que... a veure, que no és general, vull dir que són set famílies, tampoc diguem que no és... la majoria de nanos de l'escola, ni molt menys. I bé, això també és un treball que fa molt el tutor, eh?

Sí?

Sí, molt, molt.

Com són els tutors, el pla tutorial que teniu a l'escola? Com funciona el tutor o tutora, és tutor de cicle, de curs...?

Tutor de curs. O sigui, diríem, porta molt controlat el grup - classe.

I es manté durant el cicle o va canviant o...?

No, es manté, es manté.

I teniu Pla d'Acció Tutorial, el PAT?

Sí, sí, per exemple...

Digues-me cinc cèntims d'aquest PAT.

Es fa... tant a primer com a segon hi ha el que són les reunions de classe, no?, llavors doncs bé, doncs allà s'explica... els nanos diguem si els càrrecs els hi ha anat bé o no els hi ha anat bé, els projectes que tenen... no sé, com la marxa del curs, no? A partir del cicle mitjà i del cicle superior llavors existeix el que se'n diu la bústia, llavors cada nano fa una bústia de suggeriments, llavors de la setmana va posant les seves notes i això, "estic empipat perquè aquest em molesta, o no em molesta, això com ho podríem arreglar..." Llavors un dia a la setmana obrim la bústia i anem resolent una mica els problemes aquests de dinàmica de grup i de classe.

Per tant hi ha un treball a l'aula també amb els nanos.

Setmanal, setmanal.

I a part doncs suposo que un seguiment del nano així més individualitzat.

Això sí, però dic, la cosa així com ... de classe col·lectiva és un cop a la setmana.

D'aquests quatre tipus que tenim per aquí, la intervenció que feu que em descrivíeu de contacte amb la família, de buscar mesures de negociació i convèncel's de la importància i tal, i després doncs bé, si deriveu cap als Serveis Socials doncs casos que... difícils de contactar i tal...

Sí, i sinó doncs ja et dic, o directament amb l'EAIA.

O directament amb l'EAIA... Suposo que tracteu l'absentisme de forma diferent, o sigui, la intervenció és diferent segons el tipus, no?

Home, clar...

Vol dir que EAIA seria el tipus tres, no?, els crònics...

Aquest tipus, sí... són aquests dos, sí, que tinc aquest noi i aquesta noia.

Un noi i una noia, tens?

Sí, sí, un noi i una noia, sí.

Que no són família?

No, no són família.

Val, són dues famílies diferents.

Sí, dues famílies diferents, sí.

I el tipus dos... que són aquests...més recorrent, aquest és el que treballeu més amb Serveis Socials potser?

Aquest... sí.

I el tipus un, que és esporàdic...?

Bé, aquest és el que jo t'he posat més o menys que és això, que és per negligència familiar, el que t'explicava, que potser ben bé no és absentisme doncs perquè la mare s'ha adormit, llavors aquests nens arriben a les deu, saps?, però vull dir... aquest és esporàdic o aleatori.

O sigui, aquests tres serien nanos que arriben tard?

Sí, nanos que arriben tard o que això, o que la mare jo què sé... se'n va de festa i després no se'n recorda de portar els nens a l'escola, però a veure, és...de tant en tant?

I de nanos de minories ètniques... bé, col·lectiu gitano fonamentalment, que en teniu m'has dit com un 0%, no?

Sí, un 0%, sí. No, però aquests vénen a menjar, vull dir aquests vénen...

És el que t'anava a dir, absentisme i col·lectiu gitano està molt relacionat o és un tòpic?

No, no, vénen cada dia. I tant, sí, sí, amb aquests sí que funciona el tema menjador?. S'atipen com a lladres, està molt bé això. No, està bé...

I el nivell d'integració i participació en l'escola?

Déu n'hi do, vénen a totes les festes que fem aquí a l'escola..., ells vénen, participen, sí.

Canviant de terç, el trànsit de primària a secundària... cap a quin institut van els nens i nenes d'aquesta escola?

Sí... aquí tenim dos instituts, eh?, que és el I el IES 3.

I van a tots dos per igual?

Van als dos per igual, més al que no pas al 3.

M'explicaven des de l'altre CEIP que he estat abans de venir cap aquí que us trobeu... bé, que hi ha un pas d'informació de primària cap a secundària...?

I tant, i tant, això està molt treballat.

I teniu algun tipus de protocol de pas d'informació o alguna cosa?

Sí, una cosa que es va fer per tota la zona també, com uns informes, sí.

Ah, doncs deu ser com el que m'han ensenyat...

Sí.

Em pensava que era específic de l'escola.

No, no, es va fer per tota la zona.

Per tota la zona.

Va ser un informe que el va elaborar l'EAP fa cosa de dos anys, quan es va... quan va haver-hi això, el pas de primària cap a secundària, i vam decidir a tota la zona fer el mateix protocol, perquè així doncs ells ja saben, a l'institut, quins...quin tipus... això, de paràmetres doncs s'han de sotmetre. Clar, vull dir, si una cosa que és conjunta... per exemple, és que pot ser molt subjectiu, no?, un informe que tu facis i una escola en pot fer una altra, no?. Doncs si posem una cosa igual per tothom segur que quan arriben a l'institut tindran la mateixa informació tant si vénen d'aquí com si vénen de l'E. o com si vénen del R. C., no?, o sigui és igual, no?, això es va establir.

Què t'ho ha donat, el director del Ceip 8?

Me l'ha ensenyat, no me l'ha donat, me l'ha ensenyat, sí, perquè en tenia una còpia. Sí, l'hem estat mirant, sí, que té informació acadèmica...

Sí...

No, no el tinc, no li he demanat còpia... bé, és igual, té informació acadèmica i... és igual, l'he vist, vull dir que...

Sí, doncs ja està.

I després informació més respecte al tipus de famílies, també el tema d'absències...

Exacte, sí, sí. Però això és una cosa que diguem que va elaborar l'EAP, eh?, per tota la zona.

Passem a l'última part que és de caracterització del centre...

Sí, digues.

Tres o quatre trets que caracteritzin el centre des del punt de vista pedagògic que a tu et sembli que són identificatius del centre, de l'escola?

Ah, sí...

Saps què vull dir? Què em diries?

A veure, nosaltres des de fa molts anys que aquesta escola... pensa que des de l'any vuitanta que l'escola és catalana, i aleshores diguem, hem treballat moltíssim el que és la qüestió del país i de Catalunya, i d'arrelar la gent al país, això ho hem treballat moltíssim. Després també fem un seguiment molt individualitzat del nen, o sigui que estem molt això, nen per nen, família per família, estem treballant moltíssim.

I a nivell de mètodes a l'aula o no sé...?

Nosaltres també fa molt de temps doncs que treballem tot des del punt

de vista constructivista, i després doncs això, tenim mètodes interactius a les aules, no? Vull dir tenim... això, tenim tallers que poden ser inter-classes... bé, es fa per petits grups...

Ah sí?

Sí.

Explica'm una mica.

Després doncs per exemple els petits treballen molt per racons... clar. Per exemple, un taller interclasse, no?, per exemple, tu montes... no sé, hi ha una sèrie de tallers que normalment sempre són d'activitats manuals o d'activitats artístiques; llavors per exemple ajuntes doncs no sé, els nanos d'això, del cicle inicial, eh?, primer i segon, no? Llavors el nano sap doncs que ha de passar per tots els tallers i això es fa un cop a la setmana. Llavors diguem la cosa funciona així, eh?, i això els hi agrada molt.

Vol dir que de manera autònoma van fent les activitats?

Van passant, sí, sí. I això ho fem un cop a la setmana.

I es fa d'àrees diferents?

Normalment es dins de l'àrea de visual o plàstica, eh?, la que treballem per tallers. Però bé, toquem molts aspectes, eh?, perquè tant toquem fang, com toquem fusta, com toquem pintura com... en fi, vull dir, tots els aspectes, eh?, de l'àrea. Però ho fem així, un cop a la setmana i fem tallers.

Ja. El nivell d'implicació del professorat en la línia pedagògica del centre, si 1 fos nivell d'implicació molt baix i el 4 molt alt...?

Posaria un 4.

Posaries un 4?

Sí. El claustre està molt unit. Sí, molt, tenim aquesta sort.

Sou una escola que té bastant estabilitat de plantilla?

Sí.

Sí? No hi ha moltes rotacions de...?

No.

Ni Substitucions... o personal en interinatges?

No, no, l'escola és molt estable, molt.

Des de fa anys ja?

Bé molt, moltíssim, perquè amb la plantilla vam fer les oposicions del CEPEPC i vam passar.

Tots vau passar més o menys aleshores?

Sí... home, pensa que jo porto vint-i-quatre anys aquí, eh?

Déu n'hi do.

Sí, per això t'ho dic, que déu n'hi do, sí. I a veure, aquí la gent porta una mitjana... això, d'uns vint anys, eh?, treballant aquí a l'escola.

Vol dir que coneixeu bé el barri, també, i el tipus de nanos que teniu.

Sí, això sí, ho coneixem molt bé. Aquest any, per exemple, que tenim... aquest any només tenim dues mestres, una interina i una provisional, però tot el demés són gent definitiva a l'escola.

Quantes persones teniu?

Tretze.

Ah sí, Tretze.

Per això, vull dir que... digues.

No, és que em sembla que ja m'has respost, algun exemple de com atedir a la diversitat, però més o menys... si hi vols afegir alguna cosa...

Home, i evidentment, vull dir... si tu atens la diversitat, no sé, si tu parteixes d'un tema i per exemple treballes amb projectes de treball, doncs bé, vull dir tu saps doncs quins... on li pots demanar a aquest nano i fins a on li pots demanar a un altre nano, no?

Ja. Treballeu per projectes?

Sí, treballem per projectes, sí.

Des de fa temps?

Uf, molt!, potser des de fa deu anys que treballem per projectes, sí. I als nanos els hi agrada molt perquè es senten molt implicats.

Quin tipus de projectes teniu, perquè jo em faci una idea?

Mira, normalment als projectes es treballa moltíssim tot el que és l'àrea del coneixement del medi social i natural, són uns projectes que amb ells són molt engrescadors, no?, perquè tant els parlen de l'Antàrtida com... no sé, les coses que a ells els hi poden suggerir els volcans o...

Poden proposar temes també ells?

Sempre, sempre, el nano proposa un tema, i llavors has d'arribar a com una mica de pacte, no?, entre el tema que proposa el nen i la teva intervenció, no? Dius bé, a veure, molt bé... Per exemple, tu no pots estar tot un any doncs només estudiant els animals, no, vull dir has de veure... una part molt bé, que estudiéssim un animal, però has de diversificar. Bé, doncs a veure, ara toca treballar aquest tema, doncs a veure, però d'això què ens agradaria treballar amb més profunditat?, llavors és quan sorgeixen...

I a partir de quina edat comenceu a treballar per projectes?

Del parvulari.

Sí, tot infantil i primària?

Sí.

I en quines...? a bé, en les àrees aquelles, naturals i socials fonamentalment.

I algun crèdit interdisciplinari que treballeu també... bé, diverses àrees, de llengua i de...?

És que a veure, és que a un projecte treballes la llengua, és que tots són interdisciplinaris, els projectes de treball, segons com t'ho plantejis, no? Clar, és un treball que és molt interdisciplinari, no?, perquè a veure, estàs treballant la llengua i també estàs treballant... no se, les matemàtiques, no?, és que... aglutina molt un projecte. A veure, et centres més en aquestes àrees doncs perquè amb ells els hi és molt més atractiu, no? Clar... que no diguem la cosa sistemàtica d'unes àrees instrumentals, no?, però bé, ho treballes tot.

A classe què teniu, una mitjana de quants alumnes, de ràtio? Uns quinze...?

Sí, uns quinze, sí.

Uns quinze... I en algun moment feu desdoblament de grups o...?

Sí, llavors per exemple això ho fem a l'informàtica.

Quan feu classe d'informàtica?

Quan fem informàtica, sí, perquè ens agrada que cada nen tingui un ordinador per poder treballar...

I amb les instrumentals algun tipus de desdoblament també o no?

No. (...)

En aquests últims tres anys algun tipus d'experiència de formació així com més col·lectiva, o que hagi implicat una part important del professorat? Experiències de formació contínua o també si heu tingut algun tipus d'assessorament o alguna cosa per l'estil...

Nosaltres hem de tenir en compte això, nosaltres tenim molt bon assessorament per part de l'EAP, eh?

Sí?

De l'EAP sí, sí, tenim...

I alguns cursos de formació d'aquests que us adscriuiu als centres de recursos... que ofereixen els centres de recursos pedagògics?

Sí, també.

I alguna que vulguis destacar en particular?

Nosaltres... no, és que a veure, així en col·lectiu no n'hem demanat cap, per l'any que ve en tenim un demanat.

Ah, sí?

Sí.

Sobre quin tema, si no és molt demanar?

No, doncs sobre el tema... això, vull dir, trobar-nos com ens trobem amb famílies tan desestructurades, que els nanos no tenen límits, de quina manera tu pots intervenir per posar uns hàbits i uns límits a l'escola, saps?

Qüestions de disciplina i...

Exacte, que això costa molt.

Perquè suposo que amb aquestes famílies és difícil, no?

Molt, molt, molt.

Allò... que sàpiguen entrar, sortir... comportament.

Sí, perquè... no sé, coses tan bàsiques, no?, no les saben aquests nens, has de dir "no, això no es fa, això així no", saps? Però en fi...

Què més... em sembla que pràcticament ja està, perquè la qüestió de tutoria ja me l'has explicat i si treballau per àrees o per cicles també m'ho has explicat... perquè a nivell d'organització pedagògica, ... Bé, tu ets cap d'estudis, després hi hauria la coordinadora pedagògica de què, de cicle...?

Sí, llavors hi ha una coordinadora per cada cicle.

Una coordinadora per cicle.

Sí.

Perquè a primària es treballa molt per cicle, fonamentalment.

Molt, és que és... fonamentalment és el treball de cicle el que es fa, llavors tant si... bé, tot.

Ja. Doncs em sembla que això és tot Mercè.

Sí?. Jo no sé si això t'ho he fet bé.

Bé, ho mirem ara, si vols, si ho tens ja...

Sí, ja està, ja t'ho pots... emportar

A tu et sembla que tenir un protocol de seguiment així... tipus quantificar això de l'absentisme seria útil o et sembla que no, no és una necessitat per vosaltres tenir un protocol?

És que a veure, per nosaltres no és una necessitat, ja t'ho he explicat, eh? Llavors això no t'ho he apuntat perquè tampoc no ho entenia massa.

Els nanos recuperats?

Sí, això què serien...? Si tu entens recuperats aquests nens que arriben a les deu del matí, llavors clar... Això com ho enteneu

vosaltres, m'entens? Jo t'ho he deixat en blanc.

Del tipus quatre també en teniu, absentisme d'aquests que en deien d'aula o de passadís o...?

Sí.

En teniu un cas.

Un cas, sí.

I aquests serien... aquests tres serien els casos d'absentisme no recuperat, diguem-ne, els durs.

Exacte, aquests sí, són els casos aquests que t'hem explicat, que són amb els que estem en contacte amb l'EAIA.

Aquests tres serien els de les deu del matí...

Aquests tres són els de la mare que està... que podríem considerar-los recuperats, tot i que no de nou a deu, però si a partir de les deu...?

Sí, és això.

I aquest tipus quatre?

Aquest tipus quatre... és que és un nen que segons quin mestre té no el pot suportar a la classe, té un caràcter molt difícil, llavors...

I llavors què feu, el poseu amb un altre mestre o...?

Aleshores aquest nen jo no sé si posar-te'l aquí o què, perquè aquest nen se'n va a l'aula de reforç aleshores. O sigui, a veure, sols no els deixem... A veure, ... no deixem fora a ningú però... De tant en tant passa, això.

No, ja, ja. Molt bé, doncs em sembla que això és tot. Sí, perquè... nanos de dictamen quants en teniu vosaltres? Això t'ho he preguntat...?

Ara t'ho dic això.

Gràcies, heu estat molt eficients, no comptava en emportar-me'l avui, eh?, realment... Es tractaria de saber quants en teniu, i d'aquests quants serien susceptibles... no, què dic... Quants serien susceptibles amb independència que tinguin dictamen, o no?

Perquè aquests nanos d'alt risc social, aquests que dèiem... em podries fer un percentatge?

Doncs bé, pots posar un 0%.

I de dictamen?

De dictamen... però aquests són nanos molt durs, eh?, és que pensa que aquí només posen els dictàmens que són molt durs. En tenim quatre. Això no vol dir que aquí... el que dèiem abans, no? (...) L'escola té quatre nanos de dictamen i un 0% de nanos que podríem considerar alt risc social. Com a informacions rellevants d'aquesta escola cal dir que en primer lloc m'han rebut la directora, Maria Teresa i la cap d'estudis, Mercè, i només entrar m'han dit que disposàvem de mitja

hora perquè a dos quarts d'una havien d'anar al claustre. Però de fet l'entrevista l'hem acabat a dos quarts de dues. La directora, la Maria Teresa, se n'ha anat al claustre però la cap d'estudis finalment, tot i que d'entrada era potser la persona més reticent, s'ha quedat fins a dos quarts de dues.